

**T. C.
ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM BİLİM DALI**

**MESLEKİ AÇIK ÖĞRETİM LİSESİ
BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ ALANINDA
VERİLEN EĞİTİMİN ETKİLİLİĞİNE YÖNELİK
ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ
(YÜKSEK LİSANS TEZİ)**

Emel ŞENTÜRK

BURSA 2009

**T. C.
ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM BİLİM DALI**

**MESLEKİ AÇIK ÖĞRETİM LİSESİ
BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ ALANINDA
VERİLEN EĞİTİMİN ETKİLİLİĞİNE YÖNELİK
ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ**

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

Emel ŞENTÜRK

Danışman

Doç. Dr. Sedat YÜKSEL

BURSA 2009

T. C.
ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Eğitim Bilimleri Anabilim/Anasanat Dalı, Eğitim Bilimleri Bilim Dalı'nda 700746002 numaralı Emel ŞENTÜRK'ün hazırladığı "Mesleki Açık Öğretim Lisesi Bilişim Teknolojileri Alanında Verilen Eğitimin Etkililiğine Yönelik Öğrenci Görüşlerinin Değerlendirilmesi" konulu Yüksek Lisans ile ilgili tez savunma sınavı, 15/06/2009 günü 15.00 – 17.00 saatleri arasında yapılmış, sorulan sorulara alınan cevaplar sonunda adayın tezinin başarılı olduğuna oybirliği ile karar verilmiştir.

Sınav Komisyonu Başkanı

Doç.Dr.Aysan ŞENTÜRK

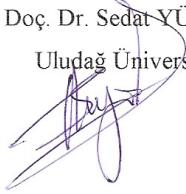
Uludağ Üniversitesi

Üye

Doç. Dr. Sedat YÜKSEL

Uludağ Üniversitesi

Üye

Yrd. Doç.Dr. Şeref TAN

Uludağ Üniversitesi

ÖZET**MESLEKİ AÇIK ÖĞRETİM LİSESİ BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ ALANINDA
VERİLEN EĞİTİMİN ETKİLİLİĞİNE YÖNELİK ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİNİN
DEĞERLENDİRİLMESİ****Emel ŞENTÜRK****Uludağ Üniversitesi****Sosyal Bilimler Enstitüsü****Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı****Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı****Yüksek Lisans Tezi****Danışman: Doç. Dr. Sedat YÜKSEL**

Araştırmanın amacı; Bursa ilinde Mesleki Açık Öğretim Lisesi Bilişim Teknolojileri alanı öğrencilerinin alandaki eğitime yönelik görüşlerini değerlendirmektir. Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Mesleki Açık Öğretim Lisesi eğitimine yönelik veri toplamak için araştırmacı tarafından geliştirilen anket kullanılmıştır. Çalışmada uzaktan eğitim ve mesleki eğitim kavramlarına değinilmiştir. Araştırma, Bursa ilinde Mesleki Açık Öğretim Lisesi Bilişim Teknolojileri bölümüne devam eden 294 öğrenci üzerinde uygulanmıştır. Mesleki Açık Öğretim Lisesi Bilişim Teknolojileri alanı eğitimine yönelik görüşler cinsiyet, bir işte çalışma durumu, bilgisayar ve internet imkanı değişkenleri açısından incelenmiştir. Verileri analiz etmek için SPSS 13.00 programında Kay-Kare testi, frekans, yüzde hesaplamaları kullanılmıştır. Aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

1. Alanındaki öğrencilerin eğitime yönelik görüşleri orta düzeydedir. Bununla birlikte öğrencilerin bazı sorunları vardır.
2. Öğrencilerin eğitime yönelik görüşleriyle cinsiyet, bir işte çalışma durumu, bilgisayar ve internet imkanı değişkenleri arasında bazı sorularda anlamlı farklar vardır.

Araştırma sonunda sonuçlara dayalı olarak araştırmacı tarafından bazı öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Bilişim Teknolojileri Alanı, Uzaktan Eğitim, Mesleki Açık Öğretim Lisesi, Mesleki Eğitim

ABSTRACT**THE EVALUATION OF STUDENTS' OPINIONS TOWARDS
EFFECTIVENESS OF EDUCATION IN
VOCATIONAL OPEN HIGH SCHOOL'S INFORMATION AND
COMMUNICATION TECHNOLOGIES DEPARTMENT****Emel ŞENTÜRK****Uludag University****Social Sciences Institute****Education Department****Master Thesis****Supervisor: Assoc. Prof. Dr. Sedat YÜKSEL**

The aim of this research is to evaluate opinions of students in Vocational Open High School's Information and Communication Technologies department towards the education in Bursa. In this research survey method has been applied. A questionnaire which was developed by the researcher was used to collect the data towards education of Vocational Open High School. In this study, distance learning and Vocational Education subjects have been studied. The research was carried out with 294 students studying in education program of Vocational Open High School's Information and Communication Technologies department in Bursa. The opinions towards education in Vocational Open High School's Information and Communication Technologies department were examined considering gender, working in a job, computer and internet opportunity. To evaluate the data, Chi-square tests, frequency and percent calculations were used in the program of SPSS 13.00. Following results were found :

1. The opinions of students in department towards their education are at intermediate level. However, the students have some problems.
2. In some questions, there are some significant differences between the opinions of students towards the education and the variables which are gender, working in a job, computer and internet opportunity.

At the end of the research, some suggestions based on the results have been presented by the researcher.

Key Words: Information and Communication Technologies Department, Distance Education, Vocational Open High School, Vocational Education

ÖNSÖZ

Meslek lisesi memleket meselesi... Gençler iş arıyor, işverenler kaliteli eleman bulmakta zorlanıyor. MEB işbirliğinde hazırlanan “Meslek lisesi memleket meselesi” projesi, bu sorunun mesleki eğitimle çözüleceğini düşünüyor. Mesleki eğitimin düzelmesi için bu alanda daha fazla araştırma yapılması gerekiyor. Bu araştırma bu alanda katkı sağlayabilecektir.

Küçüklüğümüzden beri bir söylenti vardır: “Gelecekte okul olmayacak, evde eğitim göreceğiz” denilir. Bu şu zaman dilimi için bir olasılıktır. Fakat günümüzde “Mesleki Açık Öğretim Lisesi Öğretimi” gibi yüz yüze eğitim veren bir alanda bile uzaktan öğretim etkinlikleri yapılabilmektedir. Öyleyse bu durum gelecekteki olasılık durumu için bir başlangıç noktası olabilir. Mesleki açık öğretim programlarının gelişmesiyle bu alanda önemli adımlar atılabilir. Bu sebeple bu araştırmanın geleceğe ışık tutacağı düşünülmektedir.

Bu tezi hazırlamamda bana katkısı bulunan ve desteğini esirgemeyen danışmanım Doç.Dr. Sedat YÜKSEL’e ve Uludağ Üniversitesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Öğretim bölümündeki hocalarım Doç.Dr.Aysan ŞENTÜRK, Yrd.Doç.Dr.Nuray PARLAK YILMAZ, Dr. Adem UZUN’a; Uludağ Üniversitesi Eğitim Programları ve Öğretim Bölümü hocalarıma; Bursa ilinde Mesleki Açık Öğretim Lisesi Bilişim Teknolojileri alanında eğitim veren okul müdürlüklerine, maddi desteğinden dolayı TÜBİTAK’a, tezimin her aşamasında katkısı olan aileme ve varlıklarıyla bana güç verenlere gönülden teşekkürler...

Haziran, 2009

Emel ŞENTÜRK

Bursa

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
TEZ ONAY SAYFASI.....	II
ÖZET.....	III
ABSTRACT.....	IV
ÖNSÖZ	V
İÇİNDEKİLER.....	VI
KISALTMALAR.....	VIII
TABLolar VE ŞEKİLLER.....	IX

BİRİNCİ BÖLÜM

1. GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu.....	1
1.1.1. Uzaktan Eğitim	4
1.1.1.1. Tanımı ve Kapsamı.....	4
1.1.1.2. Yararları.....	8
1.1.1.3. Sınırlılıkları.....	9
1.1.1.4. Gelişim Süreci.....	9
1.1.2. Mesleki ve Teknik Eğitim.....	12
1.1.2.1. Tanımı, Amacı, İlkeleri.....	12
1.1.2.2. Türkiye’de Mesleki ve Teknik Eğitimin Tarihçesi.....	13
1.1.2.3. Mesleki Açık Öğretim Lisesi.....	18
1.1.3. Bilişim Teknolojileri Alanı.....	21
1.2. Problem Cümlesi.....	21
1.3. Alt Problemler.....	21
1.4. Araştırmanın Önemi.....	22
1.5. Araştırmanın Sayıtları.....	25
1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	26
1.7. Tanımlar.....	26

İKİNCİ BÖLÜM

2. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	28
2.1. Türkiye’deki Araştırmalar.....	28
2.2. Yurt Dışındaki Araştırmalar.....	32

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. YÖNTEM.....	36
3.1. Araştırma Modeli.....	36
3.2. Çalışma Grubu.....	36
3.3. Verilerin Toplanması.....	40
3.4. Verilerin Çözümlemesi.....	40

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. BULGULAR VE YORUM.....	41
4.1. Alt Problemlere İlişkin Bulgular.....	41

BEŞİNCİ BÖLÜM

5. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	90
5.1. Araştırma Sonuçları.....	90
5.2. Öneriler.....	92
KAYNAKLAR.....	94
EKLER.....	108
ÖZGEÇMİŞ.....	113

KISALTMALAR LİSTESİ

AÖF	: Açık Öğretim Fakültesi
AÖL	: Açık Öğretim Lisesi
AR-GE	: Araştırma Geliştirme
BASİFED	: Batı Anadolu Sanayici ve İşadamları Dernekleri Federasyonu
BDE	: Bilgisayar Destekli Eğitim
BİT	: Bilgi ve İletişim Teknolojileri
DPT	: Devlet Planlama Teşkilatı
EGSD	: Ege Giyim Sanayicileri Derneği
EĞİTEK	: Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü
EML	: Endüstri Meslek Lisesi
İTKB	: İstanbul Tekstil ve Konfeksiyon İhracatçı Birlikleri
İTÜ	: İstanbul Teknik Üniversitesi
KML	: Kız Meslek Lisesi
MAÖP	: Mesleki Açık Öğretim Programları
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
TARGEV	: Türkiye Tekstil, Hazır Giyim, Deri Sanayi, Teknoloji ve Tasarım Araştırma Geliştirme Vakfı
TDK	: Türk Dil Kurumu
TML	: Ticaret Meslek Lisesi
TOBB	: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği
UNESCO	: Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu
ULAKBİM	: Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi
YÖK	: Yüksek Öğretim Kurulu

TABLolar VE ŞEKİLLER

Tablo No	Tablo Adı	Sayfa
Tablo 1	Bursa İlinde Çalışma Grubunun Bulunduğu Okullardaki Öğrenci Sayıları	37
Tablo 2	Öğrencilerin Cinsiyete Göre Dağılımları.....	38
Tablo 3	Cinsiyet, İşte Çalışma Durumu, İnternet İmkanı, Bilgisayar İmkanı ve Mesleki Açık Öğretim Lisesi'ni Tercih Nedenine Göre Öğrenci Sayıları.....	39
Tablo 4	Anket Sorularının Seçeneklere Dağılımına İlişkin Frekans ve Yüzde Değerleri.....	42
Tablo 5	Frekans ve Yüzde Değerlerine İlişkin En Fazla İşaretlenen Seçenekler.....	46
Tablo 6	Anket Sorularına Göre Öğrenci Görüşlerinin Cinsiyete Göre Değişimine İlişkin Kay-Kare Bağımsızlık Testi Sonuçları	52
Tablo 7	Öğrenci Görüşlerinin Cinsiyete Göre Değişimine İlişkin Kay-Kare Bağımsızlık Testi Sonuçlarında Anlamlı Farklılık Bulunan Anket Sorularındaki Frekans Dağılımları.....	58
Tablo 8	Anket Sorularına Göre Öğrenci Görüşlerinin Bir İşte Çalışma Durumuna Göre Değişimine İlişkin Kay-Kare Bağımsızlık Testi Sonuçları.....	62
Tablo 9	Öğrenci Görüşlerinin Bir İşte Çalışma Durumuna Göre Değişimine İlişkin Kay-Kare Bağımsızlık Testi Sonuçlarında Anlamlı Farklılık Bulunan Anket Sorularındaki Frekans Dağılımları.....	67
Tablo 10	Anket Sorularına Göre Öğrenci Görüşlerinin İnternet Kullanma İmkânına Göre Değişimine İlişkin Kay-Kare Bağımsızlık Testi Sonuçları.....	70
Tablo 11	Öğrenci Görüşlerinin İnternet İmkânına Göre Değişimine İlişkin Kay-Kare Bağımsızlık Testi Sonuçlarında Anlamlı Farklılık Bulunan Anket Sorularındaki Frekans Dağılımları.....	76
Tablo 12	Anket Sorularına Göre Öğrenci Görüşlerinin Bilgisayar İmkânına Göre Değişimine İlişkin Kay-Kare Bağımsızlık Testi Sonuçları.....	80
Tablo 13	Öğrenci Görüşlerinin Bilgisayar İmkânına Göre Değişimine İlişkin Kay-Kare Bağımsızlık Testi Sonuçlarında Anlamlı Farklılık Bulunan Anket Sorularındaki Frekans Dağılımları.....	86

Şekil No	Şekil Adı	Sayfa
Şekil 1	Uzaktan Eğitimi Etkileyen Etkileşimli Alt Sistemlerin Hiyerarşisi.....	7

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde, araştırmanın problem durumu, problem cümlesi, alt problemleri, önemi, sayıtları, sınırlılıkları ve tanımlar yer almaktadır.

1.1. Problem Durumu

İnsanoğlunun çeşitli gereksinimleri vardır ve o bu gereksinimlerini gidermeye çalışır. Bu gereksinimlerinden biri de eğitimidir ve insanoğlu bu gereksinimini en verimli ve etkili bir şekilde gidermeye çalışır. Eğitimlerine önem veren toplumlar, zamanlarının teknik ve teknolojik açıdan ileri toplumları olmuşlardır. Eğitimlerini geliştirmek isteyen toplumlar; çağdaş, bilimsel, sosyal ve bireysel olgulardaki değişimle eğitimde yenileşme gereksinimi hissetmişlerdir.

1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nda Türk Milli Eğitiminin temel ilkeleri içerisinde “eğitim kurumlarının dil, ırk, cinsiyet ve din ayrımı gözetilmeksizin herkese açık olduğu; eğitimde hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamayacağı; ilköğretim görmenin her Türk vatandaşının hakkı olduğu; eğitimde kadın, erkek herkese fırsat ve imkan eşitliği sağlanacağı; fertlerin genel ve mesleki eğitimlerinin hayat boyunca devam etmesinin esas olduğu; Milli eğitimin amaçlarının yalnız resmi ve özel eğitim kurumlarında değil, aynı zamanda evde, çevrede, işyerlerinde, her yerde ve her fırsatta gerçekleştirilmeye çalışıldığı” ifade edilmiştir (MEB, 2008). Bu ifadeler her bireye kapasitesi ölçüsünde eğitimde fırsat eşitliği sağlanması gereğini ortaya koymaktadır.

Eğitim sistemimiz sosyal grubu, parasal olanakları, yaşı ve cinsiyeti ne olursa olsun bireylerin eğitim olanaklarından yetenekleri ve ilgilerine göre yararlandırmalıdır. Ancak uygulamalar istenildiği gibi değildir. Okullardaki öğrenci sayısı artmış, yeterli sayıda okul inşa edilememiş ve öğretmen yetiştirilememiştir. Böylece öğrenci yığılmış ve eğitimin niteliği düşmeye başlamıştır (Hızal, 1983).

Eğitim sorunlarının artması ve eğitim niteliğinin düşmesiyle çözüm arayışları başlamıştır. Geleneksel yaklaşımlarla eğitim sorunlarının çözülemeyince, geleneksel yaklaşımların yerine yeni yaklaşımların ortaya çıkması gereksinimi duyulmuştur. Dünyada eğitim isteminde bulunan nüfusun hızla çoğaldığını ve hangi koşullar içinde olursa olsunlar bireylerin eğitim gereksinimlerini karşılamının hemen hemen tüm dünya uluslarınca benimsenmiş ortak istek olduğunu göz önünde bulundurursak, uzaktan öğretimin önemi kendiliğinden ortaya çıkmaktadır.

Günümüzde öğretme-öğrenme sistemlerinde başlıca iki gelişme dikkati çekmektedir. Bunlardan birincisi eğitimde kitle iletişim araçlarından yararlanma yoluna gidildiği, ikincisi ise öğretme-öğrenme etkinliklerinin bireyselleştirilmesi ve kendi kendine öğrenmeye ağırlık verilmek istendiğidir. Eğitim teknolojisinin uygulama yöntemlerine baktığımız zaman, sadece uzaktan öğretim yönteminde hem kitle hem de kendi kendine öğrenme yaklaşımlarının uygulamaya çalışıldığı görölmektedir (Hızal, 1983). Uzaktan eğitim sistemleri aracılığıyla eğitim uygulamalarında karşılaşılan sorunların birçoğuna çözüm bulunabilmektedir. Bunlar içerisinde örgün eğitim dışında kalan öğrenci ve yetişkinlerin eğitim eksikliklerini gidererek fırsat eğitliğini sağlaması ön sıradadır (Kaya, 2002; Taşcı, 1996; Verduin ve Clark, 1994).

Günümüzde önem kazanan, daha çok kişiye ucuz ve daha iyi eğitim sağlamının amaçlandığı uzaktan eğitimde, bu amacın gerçekteşmesi için, sistemin hem iyi yapılandırılması, hem uygulanması ve değerlendirilmesi gerekmektedir (Odabaşı ve Sayın, 1997; Kaya, 1997).

Uzaktan eğitim uygulamaları teknolojiyle yakından ilişkili olup, teknolojik yeniliklerin uygulanmasına müsaittir. Dolayısıyla teknolojinin hızlı gelişimi eğitimde yeni uygulamalara yol açmıştır. Bu yeni teknolojilerin, bütün eğitim düzeylerini kapsayan kitle

eğitiminde katkı sağladığı ve geleneksel eğitim ortamları ile karşılaştırıldığında, bireysel öğrenme olanağı sağladığı görülmektedir (Kartal, 2001). Yeni teknolojiler içerisinde en önemli araç hiç şüphesiz ki bilgisayardır. Öğretme-öğrenme etkinliklerini bireysel ihtiyaçlara cevap verecek şekilde düzenlemek, eğitim hizmetlerini daha verimli ve etkili bir biçimde yürütmek ve çağdaş bir öğretme-öğrenme ortamı yaratmak amacıyla bilgisayarlar geniş ölçüde kullanılmakta olup, öğrenci odaklı öğrenmeyi sağlayabilmektedir (Kaya ve Önder, 2002; Uşun, 2000). Piaget, Pappert gibi bilim adamlarının çalışmalarıyla ortaya çıkardığı modern eğitim kavramlarının (kişiselleşme, uygulayarak öğrenme, ekip çalışması ve bilginin yol gösterici eşliğinde keşif) özellikle bilgisayar olmadan gerçekleşmesi olanaksız görülmektedir (Gürol, 1997). Bu kadar önem taşıyan bilişim teknolojileri alanında değişimler kaçınılmazdır. Bilişim teknolojileri alanında değişimlerin ve sorunların ne olduğuyla ilgili araştırma yapmak gereklidir.

Diğer taraftan, iş dünyasındaki nitelikli eleman ihtiyacına rağmen, iş bekleyen eğitimden yoksun genç nüfus bulunmaktadır. Bu durum, karşımıza meslek eğitimi sorunu olarak ortaya çıkmaktadır (Eşme, 2007). Dünya ekonomisinde söz sahibi ülkelerin eğitim sistemleri incelendiğinde mesleki ve teknik eğitime nicelik ve nitelik olarak büyük önem verildiği görülmektedir (Özkul, 2007). Bilimsel ve teknolojik gelişmeler, modern insanın, iş dünyasına her zamankinden daha iyi bir şekilde ve belirli bir sistem ve plan içinde hazırlanmasına yol açmaktadır. Bu durum, kaliteli bir meslek eğitimi gerektirmektedir (Alkan, Doğan ve Sezgin, 1976).

Gelişen eğitim ihtiyaçları, bilişim teknolojilerinin eğitimde kullanımının her gün yaygınlaşması, meslek eğitiminin önem kazanması nedeniyle Mesleki Açık Öğretim Lisesi Bilişim Teknolojileri alanında verilen eğitimin değerlendirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu değerlendirme ile var olan sorunların kaynakları araştırılabilecek ve sorunların çözümü sağlanabilecektir.

Bu araştırmada Mesleki Açık Öğretim Lisesi Bilişim Teknolojileri alanında verilen eğitimin etkililiğine yönelik öğrenci görüşlerinin alınarak değerlendirilmesi araştırmanın problemini oluşturmaktadır. Problem durumunun daha net belirlenmesi için ilgili konuda kuramsal esasların ortaya konulmasına ihtiyaç vardır.

1.1.1.Uzaktan Eğitim

Bu bölümde uzaktan eğitimin tanımı ve kapsamı, yararları, sınırlılıkları, gelişim süreci hakkında bilgiler verilecektir.

1.1.1.1.Uzaktan Eğitimin Tanımı ve Kapsamı

Doğumdan ölüme kadar devam eden bir süreç olarak kabul edilen eğitim süreci içerisinde, tüm bireyler yetenekleri ölçüsünde eğitim olanaklarından yararlanma hakkına sahiptirler. Bu görüş; bireylere götürülecek eğitim hizmetinin yer, zaman, yaş, amaç, yöntem ve benzeri yönlerden esnek olmasını gerektirmektedir. Bu esnekliği sağlayacak eğitim uygulamalarından birisi, ilgili kaynaklarda “duvarsız eğitim”, “açık eğitim”, “yazılı gereçlerle eğitim”, “açık üniversite” vb. adlarla anılan “uzaktan öğretim” uygulamasıdır (Hızal, 1983).

Uzaktan eğitim ilk zamanlarda mektupla öğretimin yerine kullanılmıştır. Ancak “mektupla öğretim” daha eski bir terimdir, uzaktan öğretimin ucuz, posta servisi ve mektupla iletişimi içeren biçimidir. Mektupla öğretim, yazılı materyal ve mektup tabanlı iken, uzaktan öğretimde daha çok medya araçları kullanılmaktadır (Tait, 1992). Gerçekte, “Uzaktan eğitim” terimi ilk olarak Wisconsin Üniversitesi’nin 1892 kataloğunda yer almış ve Wisconsin Üniversitesi’nin direktörü William Lighty tarafından 1906’da bir yazıda kullanılmıştır. “Uzaktan eğitim” terimi (Almanca: fernunterricht) 1960 ve 70’lerde Alman eğitimci Otto Peters tarafından Almanya’da tanıtılmıştır ve Fransa’da uzaktan eğitim kurumlarına isim (Fransızca: tele-enseignement) olarak kullanılmıştır. Amerika’da Bjorn Holmberg ve Michael Moore tarafından yazışmalı eğitim için toplanan Uluslararası Konsey’de bu terimden bahsedilmiştir. Uzaktan eğitim kısaca “öğreten ve öğrenen kişi birbirlerinden uzak mesafelerde olduğunda herhangi bir öğrenme yolu” olarak ifade edilmektedir (Verduin ve Clark, 1994).

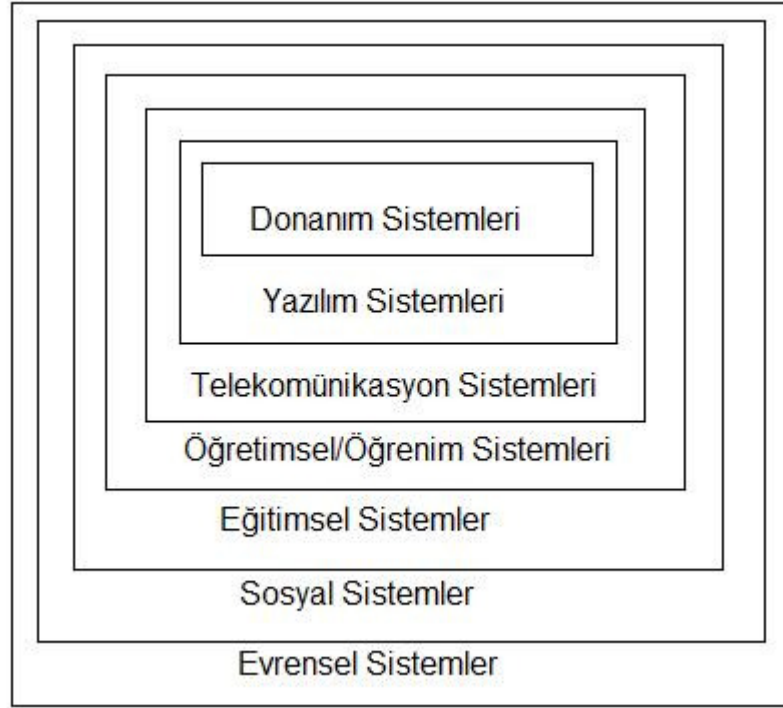
Uzaktan eğitim kavramı üzerinde çeşitli tanımlar yapılmaktadır. Holmberg (1985)'e göre uzaktan eğitim; öğretim materyallerinin seçimi, hazırlanması ve takdiri olduğu kadar, öğrencinin öğrendiğini denetlemesi ve kaydetmesi, öğrenci ve öğretmenin öğretim süresince normal olarak coğrafi yönden tamamen ayrı olduğu süreçte, oldukça bağımsız ortamlarla temasta buldukları planlı ve sistematik bir etkinlik olarak tanımlanmaktadır (Holmberg, 1985). Hollister, McGahey, Mehrotra (2001)'e göre uzaktan eğitim; öğretmen ve öğrencinin fiziksel olarak ayrı olmasını ifade eden üst düzey öğretim içinde olduğu, öğretime yönelik biçimsel yaklaşımları ifade eder (Hollister ve Diğerleri, 2001). Verduin ve Clark (1994)'a göre uzaktan eğitim, pek çok öğretim işlevinin, eğitici ve öğrencinin birbirinden uzakta oldukları bir ortamda yapıldığı, resmi bir eğitim biçimidir. Bu tanım kurs ya da programın uzaktan eğitim örneği olup olmadığı hakkında kafa karıştırabilir. Uzaktan eğitimin farkı, resmi eğitimin yarısından çoğunun uzaktan yapılma durumunda gerçekleşmesidir. “Öğretmek”le ifade edilen herhangi bir medya yoluyla gerçekleşen ders saatleri olup sınıf içindeki kendi kendine çalışma ile özdeşleşmeyecek bir çalışmadır (Verduin ve Clark, 1994). Keegan (1995)'a göre “uzaktan eğitim” ve “sanal eğitim” arasında farklılıklar vardır. Sanal eğitim eş zaman teknolojileri, uzaktan eğitim genellikle eş zamanlı olmayan teknolojileri kullanır. Ulaşılabilirlik açısından, uzaktan eğitim öğrencilerin olduğu her yerde, her zamanda dersler sağlamaktadır. Sanal eğitimde öğrenciler değişmez zamanlarda sanal sınıflarda öğrenmek zorundadırlar. Ekonomik ve eğitim yöntemleri açısından, alandaki eğitim açısından farklılıklar bulunmaktadır (Keegan, 1995). Tsolakidis (2000) uzaktan eğitimin genel bir terim olduğunu ifade eder, öğrenen ve öğretici arasındaki uzaklığın temel özellik olduğunu, var olan bilgi yaklaşım ve tekniklerini içeren geniş bir alanı içerdiğini belirtir. Daha kapsamlı bir tanım olarak öğreneni dağıtılan bilgi kaynaklarına bağlayan bir sistem ve süreç olarak tanımlar (Tsolakidis, 2000). Özdil'e göre uzaktan eğitim, sistemleri oldukça dağınık bir alana yayılmış bulunan ve değişik yaşam koşullarının etkisinde olan öğrenci topluluklarına hizmet eder. Bu sistemlerde “yüz yüze” öğretim ya çok az kullanılır ya da yaklaşım yüz yüze eğitim rolünde önemli bir değişiklik yapmayı gerektirmektedir (Özdil, 1985). Kaya ve arkadaşlarının (2004) yaptığı bir tanıma göre; eğitim sorunlarının çözümünde yardımcı olan eğitim teknolojilerinden yararlanmaya

ve kendi kendine öğrenmeye dayalı disiplin, uzaktan eğitimidir (Kaya ve diğerleri, 2004). Ülkemizde eğitim teknolojisi alanının kurucusu sayılan Alkan (1987)'a göre uzaktan öğretim, geleneksel öğretme-öğrenme yöntemlerinin sınırlılıkları nedeniyle sınıf içi etkinlikleri yürütme olanağının bulunmadığı durumlarda, eğitim etkinliklerini planlayanlar ve uygulayıcılar ile öğrenciler arası iletişim ve etkileşimin özel olarak hazırlanmış öğretim üniteleri ve çeşitli ortamlar yoluyla belirli bir merkezden sağlandığı bir öğretim yöntemidir. (Alkan, 1987).

Bu tanımların ortak noktası “eğitimde genelde öğrenci ve eğitimcinin uzak mesafelerde olması”dır. Ayrıca eğitim şeklinin planlı ve resmi olmasından bahsedilmiştir. Bu tanımlardan yola çıkarak uzaktan eğitimin eğitimci ve öğrencinin genelde uzak mesafede olduğu, iletişimin teknolojilerle gerçekleştirilebildiği planlı ve resmi eğitim biçimi olduğu söylenebilir.

Uzaktan eğitimi tanımladıktan sonra bu aşamada uzaktan eğitimin kapsamına değinilecektir. Burada uzaktan eğitimin kapsamı ile ilgili olarak Moore ve Anderson (2003)'ın belirttiği uzaktan eğitimi etkileyen faktörler, aynı zamanda uzaktan eğitimin kapsamını da belirtmektedir. Bu faktörler Şekil 1'deki gibi gösterilebilir:

Şekil 1- Uzaktan Eğitimi Etkileyen Etkileşimli Alt Sistemlerin Hiyerarşisi

Kaynak: Moore ve Anderson, 2003:8

Şekildeki faktörler kendilerine özgü özelliklerini içeren bir takım iç içe ve hiyerarşik alt sistemler içermektedir. Fakat; her alt sistem kendine has alanı dışında diğer sistemleri etkilemektedir ve düzeyi önemli olmadan diğer sistemler tarafından etkilenmektedir (Moore ve Anderson, 2003). Mesela; uzaktan eğitimde kullanılan yazılım sistemleri ile ilgili sorunlar içerisinde donanım ile ilgili sorunlar olabilirken, donanımdan kaynaklanmayan yazılımların tasarımından kaynaklanan sorunlar olabilmektedir. Yazılım sorunları diğer genel sorunların içerisinde kabul edilmektedir ve doğrudan yazılımdan kaynaklanmasalar bile diğer sorunlar dolaylı olarak yazılım sorunlarından etkilenebilmektedirler.

1.1.1.2.Uzaktan Öğretimin Yararları

Genel olarak uzaktan eğitimin yararları aşağıdaki gibi sıralanabilir (Hızal, 1983; Alkan, 1987; Marşap, 1997; Willis, 1994):

- Eğitimin geniş kitlelere ulaştırılmasını olanaklı kılma,
- Tüm eğitim kademelerinde yararlanılabilme,
- Çok değişik disiplinlerin kullanabilme,
- Eğitimde fırsat eşitliğini gerçekleştirebilme,
- Eğitim hizmetlerini ucuz şekilde sağlama,
- Geleneksel eğitim etkinlikleriyle bütünleştirilebilme,
- Bireylerin girişimcilik ve karar verme yeteneklerinin geliştirilebilme,
- Ek öğrenim olanakları yaratabilme,
- Çalışma hayatı ile öğrenimi birlikte yürütülebilme,
- Eğitimi demokratikleştirme,
- Normal zamanda öğrenim görememişlere öğrenim yapma olanağı verme,
- Her bireye bulunduğu yerde, istediği hızla ve yöntemle öğrenme olanağı verme,
- Bireysel gereksinimlere ve aynı zamanda toplum gereksinimlerine uygun eğitim verme,
- Eğitim şekillerini bütünleştirebilme,
- Mevcut eğitim kurumlarından daha etkin şekilde yararlanma,
- Eğitim talebi- mali olanak dengesizliği sorununu bir ölçüde çözme,
- Yenilikler yaratma, destekleme, geliştirme;
- Gelişmelerin diğer kurumları etkilemesi.

1.1.1.3.Uzaktan Eğitimin Sınırlılıkları

Genel olarak uzaktan eğitimin sınırlılıkları aşağıdaki gibi sıralanabilir (Kaya, 2002; Hızal, 1983; Adıyaman, 2002; Uluğ, 1997; Hope ve Guiton, 2006):

- Yüz yüze eğitim ilişkilerini kolay sağlayamaması,
- Öğrencilerin sosyalleşmelerini engellemesi,
- Yardımsız öğrenemeyen öğrencilere yetersiz gelmesi,
- Çalışan öğrenenlerin dinlenme zamanlarını alması,
- Uygulamaya dönük derslerde yeterince yararlanılamaması,
- Beceri ve tutum öğretiminde etkili olamaması,
- İletişim teknolojilerine bağımlı olması,
- Hemen yardım olanağının güç olması,
- İletişim kurma açısından kendi içinde yetersizlikler bulunması,
- Uygulanan modellerde geliştirme gücünün sınırlanması,
- Etkili bir uzaktan eğitim politikasının olmaması.

1.1.1.4. Uzaktan Eğitimin Gelişim Süreci

Uzaktan eğitimin gelişiminde üç zaman dönemi bulunmaktadır. Birincisi mektupla öğretim dönemi, ikincisi radyo ve benzer aygıtların kullanıldığı dönem, üçüncüsü ise bilgisayar ve telekomünikasyon cihazlarının kullanıldığı dönemdir. 1970 ve önceki dönemde yoğunlukla mektupla öğretim ile uzaktan öğretim yapılmıştır. 1970 ve 1980'li yıllarda radyo ve TV teknolojisinin gelişimi dikkat çekmektedir. Televizyon uzaktan eğitim için 1970'lerin başında kullanılmaya başlanmıştır. Bu dönemde üniversiteler ve TV istasyonlarının başarılı bir işbirliği yaptığı görülmektedir. Kablolu TV'nin gelişimi ders sayısının artmasını sağlamıştır. Görüntülü konferans araçlarının gelişimi de uzaktan öğretimin gelişimine katkı sağlamış, böylece eş zamanlı öğretme ve öğrenme dönemi başlamıştır. 1980-1990'lı yıllarda teknolojinin gelişimi devam etmiş ve internet uzaktan

eğitimin yayılmasında öncelikli araç haline gelmiştir (Keegan, 1995; Moore ve Kearsley, 1996; Young, 2007).

Türkiye’de uzaktan eğitimin gelişimine bakıldığında dünyadaki gelişime sırasıyla paralellik göstermektedir. Türkiye’de uzaktan eğitim uygulamasına ilk olarak 1956 yılında Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü ile başlamıştır. Bu uygulamada, bankalarda çalışanlara mektupla öğretim yapılmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı bünyesindeki uzaktan eğitim uygulamalarına ilk kez 7.11.1960 tarihinde “Mektupla Öğretim” adı altında ve deneme öğretimi olarak başlanmıştır. Ortaöğretim düzeyinde, bazı teknik konuları mektupla öğretmek amacıyla Mektupla Öğretim Merkezi kurulmuştur (Hakan, 1996). Mektupla Öğretimin kapsamı 5.6.1974 tarih ve 98341 sayılı Bakanlık onayı ile her düzeyde mektupla öğretim etkinliklerini içerecek biçimde genişletilerek Mektupla Öğretim Merkezi kurulmuştur. 1.7.1974 tarih ve 420-14053 sayılı Bakanlık onayı ile de bu merkeze bağlı olarak Mesleki ve Teknik Öğretim Mektupla Öğretim Okulu adında okul açılmıştır (Kaya, 2002). 1975 yılında Yaygın Yüksek Öğretim Kurulu kurulmuş ve Deneme Yüksek Öğretmen Okulu ile uzaktan öğretim uygulaması bu kuruma devredilmiştir. Yaygın Öğretim Kurulu (YAY-KUR) mektupla öğretim, açık yüksek öğretim, dışarıdan bitirme ve örgün yüksek öğretim programlarını bünyesinde toplamıştır. YAY-KUR bu programlar sayesinde çeşitli branşlarda orta öğretim öğretmenliği, ilkokul öğretmenliği, teknik ve sosyal bilimler ile yabancı diller alanlarında uzaktan yüksek öğrenim sağlamıştır. Fakat Milli Eğitim Temel Kanunu 42. maddesine “Genel, mesleki ve teknik yaygın eğitim alanında görev alan resmi, özel ve gönüllü kuruluşların çalışmaları ve arasındaki koordinasyon Milli Eğitim Bakanlığı’na sağlanır” ifadesi YAY-KUR’un bağımsız ve açık bir üniversite olmasını, yayılmasını engellemiştir. İstenilen yaygınlığı ve gelişmeyi sağlayamayan YAY-KUR’un 1979 yılında çalışmasına son verilmiştir (İşman, 1998). 1970’li yıllarda o zamanki adıyla Eskişehir İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi’nde (EİTİA) oluşturulan Televizyon ile Eğitim Enstitüsü uzaktan öğretim yöntemleri uygulanmıştır. EİTİA bünyesinde TV ile kapalı devre eğitim, eğitim teknolojisi ve uzaktan eğitim konusunda ulusal ve uluslararası düzeyde sempozyum ve konferans çalışmaları ile tartışılmıştır. 1981 yılında ülke çapında okuma-yazma seferberliği

ilan edilerek, bu eğitim seferberliğinde büyük ölçüde televizyondan yararlanılmıştır. Aynı yıl, YÖK tarafından alınan kanun hükmündeki bir kararname ile Türk üniversitelerine uzaktan öğretim yapma olanak ve hakkı tanınmıştır. 1981 Kasımında 2547 Sayılı Yüksek Öğretim kanununda yer alan 41 Sayılı Kanun Hükmündeki Kararnamede üniversitelerin uzaktan öğretim yapmasına olanak tanındığı belirtilmiş ve alt yapısı hazır olan Anadolu Üniversitesi'ne bu yıldan başlayarak uzaktan öğretim yapma görevi verilmiştir. Böylelikle Açık Öğretim Fakültesinin örgütsel yapısı oluşturularak, 1982-1983 Öğretim Yılında İktisat ve İş İdaresi Programlarına toplam 29.479 öğrenci kabul edilmiş ve uzaktan öğretim uygulamasına başlanmıştır (EĞİTEK, 2002). Türkiye'de uzaktan öğretimin süreklilik kazanması 1982 yılından sonra olmuştur (Gökdağ ve diğerleri, 2003)

Türkiye'de Milli Eğitim Bakanlığı'nın 2 Haziran 1992 tarih ve 12633 sayılı yazısı ile Açık Öğretim Lisesi (AÖL) kurulmuş ve 5 Ekim 1992 yılında öğretime başlamıştır. AÖL, öğretime başladığı yıl 44.151 öğrenci kayıt yaptırmıştır. 1995-1996 öğretim yılının birinci döneminde 71.309'a, 1996-1997 öğretim yılının birinci döneminde 90.000'e ulaşmıştır. Öğrenci sayısının sürekli artmasında; 1993-1994 öğretim yılında genel liseleri dışarıdan bitirme sınavlarının kaldırılması, 1995-1996 öğretim yılında Akşam Liselerinden devlete ait olanların kapatılması ve yine aynı öğretim yılında meslek liselerini dışarıdan bitirme sınavlarının ve yurt dışında yapılan lise dışarıdan bitirme sınavlarının kaldırılması gibi etkenler etkili olmuştur. AÖL, yüz yüze eğitim veren diğer öğretim kurumlarının öğrencilerine de, 1994-1995 öğretim yılında eğitim hizmeti vermiştir. AÖL uygulamasıyla; bir işte çalışmak, engellilik, yaşanan yerde ortaöğretim kurumunun bulunmaması, anne-babaların ortaöğretiminin önemini yeterince bilmemesi, anne-babaların okula göndermemesi, maddi olanaklardan yoksunluk, tutukluluk ve ortaöğretim kurumlarında uygulanmış ders geçme ve kredi sisteminde öğrenci olup da başarısızlık, öğretmen yokluğu, sınıf yokluğu, öğrenci azlığı gibi nedenlerle öğrenim göremeyenlere öğrenim görme olanağı sağlamıştır (Kaya, 1996).

Ülkemizde çevrimiçi eğitim, uzaktan eğitim çalışmalarında kullanılmaktadır. Bu çalışmalar 14 Aralık 1999 tarih ve 23906 sayılı resmi gazetede yayınlanan

“üniversitelerarası iletişim ve bilgi teknolojilerine dayalı uzaktan öğretim yönetmeliği”ne göre düzenlenmektedir (Varol ve Türel, 2003).

Açık öğretim uygulamasını temel alan tez, makale, kitap, bildiri ve rapor düzeyinde pek çok bilimsel çalışma bulunmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığının düzenlediği 1. ve 2. Uluslararası Uzaktan Eğitim Sempozyumlarında, bir çok ulusal ve uluslararası seminer, sempozyum, kongre, panel vb. ortamlarda bilimsel tartışma konusu edilmiştir (EĞİTEK, 2002).

Görüldüğü gibi, Türkiye’deki uzaktan eğitim çalışmaları mektupla öğretimden başlayarak; televizyon ile eğitim, eğitim teknolojileri ile eğitim, çevrimiçi eğitim aşamalarından geçmiştir. Gelişen uzaktan eğitim alanına, bu alanda kurulan kurumlar katkı sağlamıştır. Üniversite düzeyinde başlayan uzaktan eğitim çalışmaları, diğer eğitim düzeylerine yayılmıştır.

1.1.2.Mesleki ve Teknik Eğitim

1.1.2.1.Mesleki Eğitimin Tanımı, Amacı ve İlkeleri

Mesleki eğitim; *“bir toplumda yaşayan birey yaşantılarının sağlanmasında zorunlu olan belirli bir mesleğin gerektirdiği bilgi, beceri ve pratik uygulama yeteneklerini kazandırmak suretiyle birey kabiliyetlerini fiziksel, zihinsel, duygusal, sosyal, ekonomik ve kişisel yönlerden geliştirme süreci”* dir. (Alkan, Doğan ve Sezgin, 1976: 3).

Mesleki ve teknik eğitimin temel amacı mesleki bilgi, beceri ve tutum kazandıracak eğitim ve uygulamalarla bireylerin iş dünyasında üretken bir meslek elemanı olarak yer almalarını sağlamaktır (Özkul, 2007). Ancak mesleki ve teknik öğretim sadece temel becerilerin gelişmesini ve ilerlemesini amaç almakla kalmamalı aynı zamanda temel fen bilgilerini ve becerili işçilerin, teknisyenlerin, mühendislerin ya da teknisyenlerin, mühendislerin ya da teknolojilerin kendilerini yeni iş ve çalışma yöntemlerini hızla dönüştürecek ve onların gelecekte yükselmelerine yardım edecek belli esneklik ve genişliği sağlama imkânlarını da sağlamayı amaçlamalıdır (Warren, 1971).

1.1.2.2. Türkiye’de Mesleki ve Teknik Eğitimin Tarihçesi

Türk toplumlarında mesleki teknik eğitim, diğer toplumlarda olduğu gibi, 19. yüzyıla kadar çıraklık sistemiyle yürütülmüştür. Cumhuriyet öncesi mesleki ve teknik öğretim esas itibarıyla XIX. yüzyılın ikinci yarısından itibaren başlamaktadır. İlk ziraat okulu, 1847’de açılmış, Erkek Sanat Okulları ve Teknik Okullar 1864 yılından itibaren faaliyet göstermişlerdir. Mithat Paşa 1860’ta ilk defa Niş’te, daha sonra Sofya’da ve 1864’de Rusçuk’da ıslahhane adıyla meslek okulları açtırmış ve İstanbul’a gelerek de bir sanayi okulu açtırmıştır. İstanbul’da 1869’da Yedikule’deki fabrikalarda, askeri sargı ve çamaşır dikmek ve yetiştirilmek üzere bir kız sanayi okulu açılmıştır. Bundan sonra, 1878’de Üsküdar’da, 1879’da İstanbul Aksaray ve Cağaloğlu’nda üç kız sanayi okulu açılmıştır. Osmanlı İmparatorluğunda ilk çırak okulları İstanbul’da 1914’te açılmıştır. 1914 senesinde üç tane çırak okulu açılmıştır. 25.12.1918 tarihli Âti gazetesi’ne göre o tarihte İstanbul’da sekiz adet çırak okulu vardır. Çırak okullarının açıldığı senelerde Osmanlı İmparatorluğu’nun savaş içinde bulunması nedeni ile bu okulların gerektiği gibi gelişmesi önlenmiştir. Haydarpaşa demir yolu müdürü İskender Sayiner, 1915 senesinden 1916 senesine kadar 4 devre halinde İzmir’de ve bir devre halinde İstanbul’da Yeşilköy’de demir yolu okulu açtırmıştır. (Tuna, 1973; Öztuna, 1978; Nişancı, 1990).

Cumhuriyetin ilk yıllarında yeni eğitim politikasını belirlemek amacıyla ünlü eğitimciler yurda davet edilmiştir. Mesleki ve teknik eğitimi geliştirmek amacıyla Kühne (1925), Ömer Buyse (1926) ve Amerika Birleşik Devletleri Heyeti (1930) ülkemize çağrılmıştır. Cumhuriyet devrinde Edirne, İstanbul, Adana, Ankara, Bursa, Sivas, Kastamonu, Konya ve Bolu sanayi okullarıyla, daha önceki yıllarda varlıklarını koruyan ve kapanmaya yüz tutan birkaç sanayi okulu olmuştur. Cumhuriyet devrinde mesleki öğretim alanında yapılan işler şunlardır: Ülkedeki sanat okullarında öğretmenlik yapmak üzere Avrupa’nın çeşitli ülkelerine kız ve erkek öğrenciler gönderilmiştir, yabancı uzman öğretmenler davet edilmiştir, kurslar açılmıştır. Ankara erkek sanat okulunda erkek meslek öğretmen okulu açılmıştır. Ankara’da inşaat usta okulu, İstanbul’da terzilik okulu gibi yeni

tip meslek okulları açılmıştır. Usta, kalfa ve çırakların teknik bilgilerini yükseltmek üzere akşam erkek sanat okulları açılmıştır. 1927 yılında 1502 sayılı yasa ile teknik okulların program, araç-gereç, öğretmen yetiştirme ve istihdam sorumluluğu Milli Eğitim Bakanlığı'na verilmiştir. İlkokuldan sonra verilecek olan beş yıllık eğitimin, ikisi hazırlık ve üçü de mesleki olmak üzere düzenlenmiştir. 22.06.1933 tarihli 2287 sayılı kanunla "Mesleki ve Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü" kurulmuştur. Mesleki ve teknik öğretim kurumları 1941 yılından sonra büyük bir gelişme göstermiştir. Normal öğretim yapmakta olan orta ve yüksek dereceli mesleki ve teknik öğretim okullarının dışında, yetişkinleri bir sanat veya meslek sahibi yapmak maksadıyla faaliyet gösteren okullar ve kurslar da olmuştur (Turan, 1992; Tuna, 1973; Nişancı, 1990).

1923-1940 arası dönem mesleki eğitim sisteminin kuruluş dönemi, İkinci Dünya Savaşı'ndan 1960'a kadar olan dönem sistemli gelişme dönemi olmuştur. 1973 yılında öğrenim çağında ve öğrenim çağını geçirmiş bulunan yetişkinlerin meslek sahibi yapılması amacıyla Mesleki ve Teknik Öğretim Okulu kurulmuştur. Yine aynı yıl Teknisyen Okulları'nın adı Teknik Lise olarak değiştirilmiştir. 12 Eylül 1980'den sonra MEB merkez ve taşra teşkilatı yeniden düzenlenerek Mesleki ve Teknik Öğretim Müsteşarlığı kaldırılarak bütün birimler tek bir müsteşarlığa bağlanmıştır. 20.6.1977 tarih ve 2089 sayılı "Çırak-Kalfa ve Ustalık Kanunu" ve bu kanunu yeniden düzenleyen 3308 sayılı "Çıraklık ve Meslek Eğitimi Kanunu" ile Türk Mesleki Eğitim Sistemi yeniden düzenlenmiştir (Ünsür, 1998; Göçen, 2007).

Ülkemizde mesleki eğitim ile ilgili yapılan projeler bulunmaktadır. Meslek Yüksekokullarının geliştirilmesi ve ihtiyaçlara imkân sağlayacak bilgi ve becerilerde meslek ara elemanı ve tekniker yetiştirmelerini sağlamak için 13 Mayıs 1985 tarihinde YÖK-Dünya Bankası I. Endüstriyel Eğitim Projesi başlatılmıştır. Bu proje kapsamına alınan 8 MYO'da yeniden bir yapılanmaya gidilmiş, programlar geliştirilmiş, öğretim elemanları sayıları artırılarak bunlardan 199'u yurtdışında eğitilmiş ve laboratuvarları en son teknolojiyi içeren donanımla donatılmıştır. 13 Kasım 1989 tarihinde de YÖK- Dünya Bankası II. Endüstriyel Eğitim Projesi başlatılarak, 1998 yılında her iki proje tamamlanmıştır. YÖK- Dünya Bankası II. Endüstriyel Eğitim Projesi kapsamında, Gazi,

Marmara ve Fırat Teknik Eğitim Fakülteleri'nin programları yeniden düzenlenmiş, bu fakültelere önemli oranda teknolojik araç-gereç sağlanmış ve öğretim elemanları, eğitim amacıyla değişik sürelerle yurt dışına gönderilmiştir. Ancak bu projeye Teknik Eğitim Fakülteleri'nde beklenen nitelik artışı sağlanmamıştır. 23 MYO'nun fiziksel imkânları, program bazında hazırlanan standart tasarım ilkeleri doğrultusunda projelendirilmiş ve inşaatlar tamamlanmıştır. 1987 yılında başlatılan ve bitiş tarihi 1995 olan Yaygın Mesleki Eğitim Projesi ile de üretim endüstrisinin ihtiyaç duyduğu eğitilmiş insan gücü arzını artırmak hedeflenmiştir. 1985–1994 tarihlerini kapsayan Endüstriyel Okullar Projesi, okulların donatımını sağlamak, eğitilmiş endüstriyel insan gücünün kapasitesini ve sayısını artırmayı amaçlamıştır (Akpınar, 2005, Binici ve Arı, 2004; Gürbüz, 2001; MEB, 2009).

Kız Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü'ne bağlı okullarda uygulanan mesleki eğitim programlarını teknolojik değişme ve gelişmelere uygun olarak; değişik bölgelerin eğitim ihtiyaçlarına yönelik eğitim modelleri geliştirmek amacıyla 12 Nisan 1993 tarihinde Meslekî ve Teknik Eğitimi Geliştirme (METGE) projesi başlatılmıştır. Bu proje ile Kız Teknik Öğretim Kurumlarına öğrenci akışının sağlanmasında önemli katkılar sağladığı düşünülmektedir. Kız Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü'ne bağlı okullarda uygulanan mesleki eğitim programları Meslekî ve Teknik Eğitimi Geliştirme Projesi kapsamında geliştirilmiştir. Meslekî ve Teknik Eğitimi Geliştirme Projesi tarafından yapılan program geliştirme çalışmasında Türk Meslekler Sözlüğü ve Uluslar Arası Meslekler Sözlüğü taranmış, Meslek Standartları Komisyonu, Türkiye İş Kurumu ve Türkiye Bilişim Derneğinin alanla ilgili meslek tanımları da araştırılmıştır (Şimşek, 1999; MEB, 2000; Kert, 2005).

1995-1996 yılında hazırlanan YÖK-Dünya Bankası Endüstriyel Eğitim Projesi ile meslek yüksekokullarındaki yedi adet teknik programda program yenileme çalışmaları yapılmıştır. Bu çalışmalarda, sanayicilerle, mezun öğrencilerle ve öğretim elemanları ile yapılan anketlerden yararlanılmıştır. Oluşturulan taslaklar gerekli düzenlemeler ile taslağa son şekli verilerek okullara gönderilmiştir (Bulgurcu ve Ertürk, 1998).

Ülkemiz Avrupa Birliğinin üye ve üyelik müzakeresi yapılan ülkeler genelinde, eğitimin kalitesini arttırmayı hedefleyen AB Eğitim ve Gençlik Programlarında Leonardo

da Vinci (mesleki eğitim) projesi kapsamında yer almaktadır. Leonardo da Vinci eğitim eylem programının ikinci aşaması (2000-2006) 26 Nisan 1999 tarihinde Konsey'in 99/382/EC kararıyla tesis edilmiştir. Leonardo da Vinci projesinin amaçları aşağıdaki gibidir (Yılmaz ve Cığer, 2004; Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı, 2009; Zengin ve İbrahimov, 2001):

- *Kişilerin, özellikle gençlerin, temel mesleki eğitim içinde tüm düzeylerde beceri ve yeterliliklerinin artırılması. Bu hedef, istihdamın artırılması ve mesleki entegrasyonun/yeniden entegrasyonun kolaylaştırılması amacıyla diğerleriyle birlikte iş-bağlantılı mesleki eğitim ve çıraklık yoluyla gerçekleştirilebilir.*
- *Özellikle teknolojik ve örgütsel değişimi güçlendirmek üzere uyum sağlayabilmeyi artırıp geliştirmeye yönelik sürekli-mesleki eğitimde ve hayat-boyu beceri ve yeterlilikler kazanmada kalitenin yükseltilmesi, bunlara erişimin iyileştirilmesi.*
- *Rekabet edebilmeyi ve girişimciliği, yeni istihdam fırsatları açısından da, geliştirmek üzere mesleki eğitimin yenileşme sürecine katılımını destekleyip artırmak. Bu çerçevede, üniversiteler dahil mesleki eğitim kurumları ile işletmeler (özellikle KOBİ'ler) arasında işbirliğinin artırılmasına özel önem verilecektir.*

2002 yılında başlatılan MEGEP (Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi)'nin amacı Türkiye'deki mesleki ve teknik eğitim sistemini sosyo-ekonomik gereksinimler ve yaşam boyu öğrenme ilkeleri doğrultusunda bütünlüklü olarak güçlendirmektir. Projenin bitiş tarihi 2007'dir (Hacıbeyoğlu, 2007; MEB, 2009).

2002- 2003 öğretim yılında meslek yüksek okullarında uygulanmaya başlanan "Millî Eğitim Bakanlığı- Yükseköğretim Kurulu (MEB-YÖK) Meslek Yüksek Okulları Program Geliştirme Projesi" projesi ile öğrencilerin %70'ini kapsayan 15 program seçilmiş, eşdeğer veya benzer diğer programlar ile 15 program ilişkilendirilmiş, geliştirilmiştir. MEB-YÖK Program Geliştirme Projesi ile başlatılan Meslek Yüksek Okulu-Meslekî

Teknik Ortaöğretim (MYO-MTOÖ) program bütünlüğü ve program geliştirme çalışmaları kararlaştırılmıştır (Binici ve Arı, 2004).

2003 yılında AB ve Türk Hükümetinin desteği ile “Mesleki ve Teknik Eğitimin Modernizasyonu Projesi” uygulanmaya başlanmıştır. Projenin amacı, meslek dersleri öğretmen eğitiminin niteliğini yükseltmeye yönelik çabaları desteklemek ve meslek dersleri öğretmen eğitim sisteminin Avrupa Birliği’ndeki gelişmelere uyumunu desteklemektir. Projenin bitim tarihi 2007’dir (Akpınar, 2005; MEB, 2009).

2005 yılında kabul edilen “2005-2006 Eğitim-Öğretim Yılı Proje Tabanlı Beceri Yarışması” konulu genelge ile mesleki teknik eğitimin niteliğini artırmak; AB eğitim programlarından öğrencileri daha etkin, verimli yararlandırabilmektir. Öğrencilerin girişimcilik, bilimsel düşünme, yaratıcı zeka, rekabet bilinçlerini geliştirebilmek amacıyla mesleki ve teknik eğitime devam eden tüm öğrencileri kapsayan proje tabanlı beceri yarışmalarının yapılması kararlaştırılmıştır. 2006 yılında kabul edilen mesleki eğitimi konu alan genelge; okul ve işletmelerde yapılan mesleki eğitimin, iş hayatının ihtiyaçlarına ve çağın gereklerine göre daha etkili ve verimli bir şekilde ve mevzuatına uygun bir şekilde yürütülmesi için düzenlenmiştir. 2007 yılında kabul edilen mesleki ve teknik eğitimde tanıtım ve yöneltme çalışmaları konulu genelgede öncelikle mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumlarının öğrenciye ortaöğretim düzeyinde ortak genel kültür ve çağdaş bir dünya görüşü ile istihdam imkânı olan çeşitli meslek alanlarında endüstrinin ve hizmet sektörlerinin talepleri ve ihtiyaçlarına göre mesleki bilgi, beceri, tutum ve davranış yeterliği kazandırmayı ve öğrencileri ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda hayata, iş alanlarına ve yüksek öğretime hazırlamayı amaçladığı vurgulanmıştır (Karaman Kepenekçi, 2007).

Meslek Standartlarının Geliştirilmesi çalışmaları kapsamında Türkiye çapında mesleklerin standartlarının Avrupa Birliği Standartları ile uyumlaştırılması amacıyla MEB, TARGEV, BASİFED, EGSD, İTKİB ile çalışma başlatılmıştır. Bu kapsamda TARGEV, EGSD, BASİFED işbirliği çerçevesinde 24-25.11.2007 tarihlerinde Ege Bölgesi’ndeki belirli illerden gelen anketlerin değerlendirilmesi sonucu depocu ve kesimci mesleklerinin standartlarının belirlenmesi için moderatör eşliğinde çalışma yapılmıştır (TARGEV, 2009).

MEB tarafından gerçekleştirilen 2008-2010 yıllarını kapsayan İnsan Kaynaklarının Mesleki Eğitim Yolu ile Geliştirilmesi (İKMEP) projesi ile *“Doğu ve Güneydoğu bölgesindeki 8 ilde mesleki eğitimin kalitesini artırarak, mevcut ve geleceğe dönük işgücünün kalitesinin artırılması ve o bölgedeki kobilerin gelişmesi ve rekabet etmesine katkı sağlanması”* amaçlanmıştır (MEB, 2009).

MEB tarafından mesleki eğitimin geliştirilmesi ile ilgili hazırlanan projeler bulunmaktadır. 2010 yılının ilk çeyreğinde başlanması düşünülen “Mesleki ve Teknik Eğitimin İçeriğinin ve Niteliğinin İyileştirilmesi Projesi” ile *“özellikle mesleki ve teknik eğitimde müfredat, öğretmen, öğrenme çevresi ve okul yöneticileri açısından eğitimin niteliğinin geliştirilmesi, eğitim sisteminin farklı programlar arasındaki yatay ve dikey geçişleri kolaylaştırılmak suretiyle daha esnek hale getirilmesi; sosyal ortaklar, Mesleki Eğitim Kurumları ile özel sektör arasındaki işbirliğinin artırılması”* hedeflenmektedir. Hazırlanan “Mesleki Rehberlik ve Danışmanlık Hizmetlerinin Geliştirilmesi Projesi” ile *“okul tabanlı mesleki rehberlik ve danışmanlık hizmetlerinin, öğrencilerin kariyer gelişim planlarını hazırlamalarına ve uygulamalarına yardımcı olacak yapı ve işleyişe uygun hale getirilmesi”* amaçlanmıştır (MEB, 2009).

1.1.2.3. Mesleki Açık Öğretim Lisesi

Açık Öğretim Lisesi, Film Radyo ve Televizyonla Eğitim Başkanlığı bünyesinde 1992’de kurulmuştur. Mesleki Açık Öğretim Lisesi de, Açık Öğretim Lisesi’nin programı olarak 1995 yılında yüz yüze eğitimi de katmasıyla 02.02.2006 kadar hizmet vermiştir. 24.12.2005 tarihli ve 26033 sayılı, Resmi Gazete’de yayımlanan Yönetmelikte Mesleki Açık Öğretim Lisesi’nin kurulmasına ilişkin hükümler yer almasıyla birlikte, 02.02.2006 tarih ve 1461 sayılı; Bakanlık makamının onayı ile Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğüne bünyesinde Mesleki Açık Öğretim Lisesi kurulmuştur (Mesleki Açık Öğretim Lisesi Müdürlüğü,2008).

Açık Öğretim Lisesi (AÖL), normal okul çağını geçmiş veya geleneksel okula gidip devam edemeyen öğrencilere lise düzeyindeki eğitim hizmetini vermeyi amaçlamaktadır (Selçuk, 1996). AÖL programlarından biri de mesleki açık öğretim programı (MAÖP)'dir.

MAÖP kapsamındaki okul türleri (EĞİTEK, 2003:39):

- *Ticaret Meslek Lisesi (TML)*
- *Endüstri Meslek Lisesi (EML)*
- *Kız Meslek Lisesi*
- *İmam Hatip Lisesi*

Mesleki Açık Öğretim Lisesi programı, içeriği bakımından örgün eğitimdeki meslek liselerinin program içerikleriyle aynı olmasına rağmen, yapısı ve işleyişi bakımından diğer örgün eğitim kurumlarından farklı ve kendine özgü bir modeldir (Mesleki Açık Öğretim Lisesi Müdürlüğü, 2008).

MAÖP'de yer alan dersler, okul türüne ve bölümlere göre değişiklik göstermektedir. MAÖP kapsamındaki her okul türünün ders programlarında, örgün öğretim kurumlarında okutulan dersler ile aynı dersler okutulur. Uygulamalı meslek dersler, öğrencinin yüz yüze eğitim gördüğü okul tarafından değerlendirilir. Genel kültür ve teorik meslek dersleri diğer programlardaki gibi uzaktan öğretim yöntemi ile verilir. Genel kültür derslerindeki öğrenci başarısı, her dönem sonunda yapılan merkezi sınav sistemi ile ölçülmektedir. MAÖP'te, en az 8 kişinin başvurduğu bölümler için sınıf açılmaktadır (EĞİTEK, 2003). 2006 yılında tüm okulların 4 yıla çıkarılmasıyla birlikte Mesleki AÖL öğretimi de 4 yıla çıkarılmış ve yönetmeliği de yeniden düzenlenerek sistem değiştirilmiştir. Mesleki Açık Öğretim Lisesine 1995-2005 yılları arasında kayıt yaptıran öğrenciler en erken 3 yıl (6 dönem) sonunda mezun olabilirler. Eğitim TV ve Radyo ile de yapılmakta basılı materyallerle desteklenmektedir. (Mesleki Açık Öğretim Lisesi Müdürlüğü, 2008)

Uygulamalı meslek derslerinin eğitimi yüz yüze eğitim öğretim yöntemiyle milli eğitim müdürlüklerince il ve ilçelerde belirlenen okullarda verilmektedir. Yüz yüze öğretim ilgili mesleki örgün eğitim kurumlarında sürdürülen eğitimi aksatmayacak biçimde

yürütülmektedir. Öğretim, ya günlük eğitim programı tamamlandıktan sonra ya da hafta sonları yapılmaktadır (Özkahveci, 2001).

MAÖP öğrencileri, kültür dersleri ve meslek dersleri olarak bir dönemde toplam 50 kredilik ders alabilirler. AÖL mesleki açık öğretim programına ilköğretim diploması ile kayıt yaptıran öğrenciler için, kayıtlı oldukları okul türüne göre mezun oluncaya kadar 3 yıllık sisteme göre almaları gereken toplam krediler şöyledir: Kız Meslek Lisesi için 203, Endüstri Meslek Lisesi için 210, Ticaret Meslek Lisesi için 204, İmam- Hatip Lisesi için 208 (EĞİTEK, 2003). 4 yıllık sisteme göre almaları gereken toplama kredi bütün okullar için; 240'tır. Yüz yüze eğitimde almaları gereken toplam kredi İmam Hatip Lisesi için 130, diğerleri için 140'tır (Mesleki Açık Öğretim Lisesi Müdürlüğü, 2008).

1.1.2.3.1. Mesleki Açık Öğretim Lisesi Başvuru Koşulları

Başvuru koşulları şöyle sıralanmaktadır (EĞİTEK, 2003: 40):

- *Açık Öğretim Lisesi'ne kayıt olmak için yaş sınırı yoktur,*
- *Ortaokul veya İlköğretim mezunu ya da lise ara sınıfından ayrılmış herkes (zihinsel engellerin dışında) kayıt olabilir,*
- *Genel lise eğitimi veren bir okuldan mezun olmuş olan öğrenciler, Açık Öğretim Lisesi "mesleki açık öğretim programı" na kayıt yaptırabilirler.*

1.1.2.3.2. Mesleki Açık Öğretim Lisesi Mezuniyet Şartları

Mesleki Açık Öğretim Lisesi için mezuniyet şartları şöyle sıralanmaktadır (EĞİTEK, 2003: 49):

- *Uzaktan eğitimle alacağı ortak kültür derslerini başarmak veya muaf olmak,*
- *Yüz yüze eğitimle alacağı ortak meslek derslerini başarmak veya muaf olmak,*
- *Stajını tamamlamış olmak,*
- *Okul türüne göre gerekli mezuniyet kredisini kazanmış olmak,*

- *Altıncı dönemi bitirmiş olmak,*
- *Ara sınıftan Açık Öğretim Lisesi'ne kayıt yaptıran öğrencilerin, Açık Öğretim Lisesi'nde en az bir dönem sınava katılmış olması gerekir.*

1.1.3.Bilişim Teknolojileri Alanı

Yirmi birinci yüzyılın en değerli gücü olan bilgi, teknolojik gelişmelerle birleşince bilişim teknolojilerini oluşturmuştur ve bilişim teknolojileri yaşamın her alanına girmiştir

Bilgi toplumunda bilişim teknolojilerinin devamlı gelişme göstermesiyle bilişim teknolojisi kavramı önem kazanmıştır.

Türk Dil Kurumu (2008), bilişim teknolojisini “bilişimde kullanılan bütün araç ve gereçlerin oluşturduğu sistem” olarak tanımlamaktadır (TDK, 2008).

Bilişim teknolojilerinin gelişmesi ile; öğretim çeşitliliğinin artması, öğrenme ortamının zenginleşmesi sağlanmıştır. 2005 yılında, 81 ilde 2802 okulda kurulmuş olan bilgi teknolojisi sınıflarının tüm donanımı MEB tarafından sağlanmıştır (Tuti, 2005).

1.2. Problem Cümlesi

Mesleki Açık Öğretim Lisesi Bilişim Teknolojileri alanında verilen eğitimin etkililiğine yönelik öğrenci görüşleri nelerdir?

1.3. Alt Problemler

1. Mesleki Açık Öğretim Lisesi Bilişim Teknolojileri alanında öğrenim gören öğrencilerin aldıkları eğitimin etkililiğine yönelik görüşleri cevap seçeneklerine göre nasıl dağılmaktadır?

2. Mesleki Açık Öğretim Lisesi Bilişim Teknolojileri alanında öğrenim gören öğrencilerin aldıkları eğitimin etkililiğine yönelik görüşleri cinsiyetlerine göre değişmekte midir?
3. Mesleki Açık Öğretim Lisesi Bilişim Teknolojileri alanında öğrenim gören öğrencilerin aldıkları eğitimin etkililiğine yönelik görüşleri bir işte çalışma veya çalışmama durumlarına göre değişmekte midir?
4. Mesleki Açık Öğretim Lisesi Bilişim Teknolojileri alanında öğrenim gören öğrencilerin aldıkları eğitimin etkililiğine yönelik öğrenci görüşleri bilgisayar kullanma imkânlarına göre değişmekte midir?
5. Mesleki Açık Öğretim Lisesi Bilişim Teknolojileri alanında öğrenim gören öğrencilerin aldıkları eğitimin etkililiğine yönelik öğrenci görüşleri internet kullanma imkânlarına göre değişmekte midir?

1.4. Araştırmanın Önemi

Teknolojinin ve bilgisayar tabanlı sistemlerin hızlı gelişimi, eğitim kurumlarında yepyeni öğretim tekniklerinin oluşturabilmesine imkân sağlamıştır. Teknolojik araçların gelişimiyle de bilişim teknolojileri alanı eğitimdeki değişim de kaçınılmaz olmuştur. Yapılacak araştırmalarla var olan eksiklikler belirlenmeli ve çözüm önerileri geliştirilmelidir.

İletişim teknolojilerini etkili olarak kullanan toplumlar bilgi toplumu evrimini hızlı bir biçimde tamamlamaktadırlar ve bu nedenle bilgi toplumu olmanın yolu iletişim teknolojilerini iyi kullanmaktan geçmiştir. İletişim teknolojilerinde meydana gelen hızlı gelişimler, eğitimde fırsat eşitliğinin daha çok bireye ulaştırılmasına katkıları sağlamıştır. Eğitimde kalite gelişmeleriyle birlikte, iletişim teknolojileri uzaktan eğitim kavramını yaygınlaştırmıştır. Bilgi ve iletişim teknolojileri ve onların uzaktan eğitim uygulamalarının değeri, gelişen ülkelerde yüksek düzeydeki üniversite ve diğer eğitim türlerindeki talebi karşılamayı sağladığı için artmıştır. 1990'larda bilgi ve iletişim teknolojilerinin

kullanımıyla birlikte uzaktan öğretim çalışmaları artış göstermiştir (İşman ve diğerleri, 2002; Assie-Lumumba, 2004).

Çağdaş öğretim yöntemlerinin, öğretme-öğrenme süreçlerine getirdiği olumlu katkılara karşın bugün eğitim ile ilgili uygulamaların büyük ölçüde geleneksel öğretim yöntemleriyle sorunlar çözülememektedir. Bu nedenle yöneticiler bireylerin ilgi ve isteklerini dikkate alarak geniş kitlelere eğitim-öğretim sunma çalışmalarını başlatmışlardır. Bu gereksinim başlıca iki kavram veya inanıştan kaynaklanmıştır. Bunlardan birincisi, fırsat eşitliği kavramı ya da toplumdaki tüm bireylerin, eğitim yaşantı ve olanaklarından yararlanmaya hakkı olduğu inancı; diğeri ise, eğitimin bir dizi bireysel ve toplumsal amaçların gerçekleşmesine katkıda bulunabilecek başlıca etmenlerden biri olduğu hakkında beslenen inançtır. Bugün bile eğitimde fırsat ve olanak eşitsizliklerinin giderilememiş olması nedeniyle kalite ve standart düşüklüğü sorunlarıyla karşılaşmaktadır. Bu nedenle eğitimde verim ve etkililiği artırmak, bireylerin değişen eğitim ihtiyaçlarına cevap vermek, eğitim teknolojisinin kitle eğitim boyutunu oluşturan uzaktan eğitimin gelişmesini sağlamıştır. Uzaktan eğitim sayesinde herkese yaşam boyu eğitim imkanı sağlanmıştır. Uzaktan eğitimin çeşitli tanımlarında, belirli yaş ve öğrenim düzeyinde olma zorunluluğunun bulunmaması; zaman esnekliği, mekan ve ortam serbestliği; iletişim ve etkileşimin özel olarak sağlanması, yüksek standartlardaki öğretim gereçleri üretme ve uygulamalarının merkezden yürütülmesi, öğrenen ve öğretmenin fiziksel olarak ayrı olması, çok sayıda bireyin yaşadığı yerlerde bilgilendirilmesi, kendi kendine çalışma şeklinin sistematik düzenlenmesi, elektronik medya ve kişiye özel öğrenme gereçlerinin kullanılması, öğretmen ve öğrenenin zaman ve mekan bakımından farklı boyut ve konumda bulunması gibi özellikler bulunmaktadır (Mesleki Açık Öğretim Lisesi Müdürlüğü, 2008; Uşun, 2006). Bu özellikler uzaktan eğitimin etkililiğini artırır. Uzaktan eğitim bazı avantajları sebebiyle gelişme göstermiştir. Bunlardan birincisi, ekonomik oluşudur. Diğeri ise esnek oluşudur. Çalışan insanlar kendi zamanlarında, evlerinde ders çalışabilmektedirler. Diğeri bir özellik de, geniş öğrenci kitlelerine eğitim imkânı sağlamadır (Perraton, 2000).

Bilişim teknolojilerinin çok fazla kullanıldığı alanlardan birisi uzaktan eğitimidir. Günümüzde önem kazanan uzaktan eğitimde, sistemin iyi yapılandırılması, uygulanması ve

değerlendirilmesi gerekmektedir (Odabaşı ve Sayın, 1997; Kaya, 1997). Bu alanda daha fazla araştırma yapılmalıdır. Bu alanda bilişim teknolojileri eğitimde ne şekilde kullanılıyor? Uzaktan eğitim sisteminde bilişim teknolojileri alanında eğitim ne kadar etkili gerçekleştirilebiliyor? Bu sorulara cevap aramak gerekmektedir. Belki de bu alandaki değişim, bilişim teknolojilerindeki yeniliklerin en fazla kullanılabileceği alanın uzaktan öğretim alanı olması açısından önem kazanacaktır. Bu alanda yeni araştırmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

Diğer taraftan, dünya ekonomisinde söz sahibi ülkelerin eğitim sistemleri incelendiğinde mesleki ve teknik eğitime nicelik ve nitelik olarak büyük önem verildiği görülmektedir (Özkul, 2007).

Dünya'da teknoloji ve hizmetler alanında çok hızlı bir değişim yaşanmaktadır ve bu alanlarda ülkeler arası ve iç piyasalarda kıyasıya bir rekabet mevcuttur. Ayakta kalabilmek için daha seri ve daha kaliteli üretime ihtiyaç duyulmaktadır. Yeni teknolojiler üretmek için ve mevcut teknolojileri en uygun şekilde kullanabilmek için de emeğin vasfının geliştirilmesi gerekmektedir. Bu nedenle mesleki eğitim önem kazanmaktadır (Ünsür, 1998). Değişen teknolojiyle birlikte aynı zamanda meslek alanlarında değişimler meydana gelmiştir. Böylece iş alanlarının ihtiyaç duyduğu kalifiye yetişmiş insan gücünü hazırlayan mesleki eğitim kurumlarında değişim de kaçınılmaz olur.

Ülkemizde genç nüfus fazladır. Genç nüfusun fazla olmasıyla istihdam sağlanırken mesleki bilgi ve beceriye sahip olma önem kazanır. Bu nedenle gençlerin iyi bir mesleki eğitim alması sağlanmalıdır. Mesleki eğitim koşullarının çağa uydurulması gerekmektedir.

Mesleki ve teknik eğitimi önemli kılan nedenlerden biri de insanları eğitirken birdenbire iş hayatıyla karşı karşıya bırakmaması, eğitimle iş hayatı arasında uyumlu bir geçiş sağlamasıdır. Böylelikle mesleki eğitim; eğitim alan bireyler beceri eğitimi yaptıkları dönem içerisinde, işletmelerin kendilerinden bekledikleri özellikleri daha iyi kavramaları ve kendilerini bu yönde geliştirmeleri açısından ve işletmelerin bu dönem içerisinde bireyleri kendi istek ve arzuları doğrultusunda da yönlendirebilmelerini, eğitebilmelerini sağlar (Uysal, 2006).

Mesleki Açık Öğretim Lisesi de meslek eğitimi veren alanlardan biridir. İçeriği bakımından örgün eğitimdeki meslek liselerinin program içerikleriyle aynı olmasına karşın, yapısı ve işleyişi bakımından diğer örgün eğitim kurumlarından farklı, kendine özgü bir model içeren Mesleki Açık Öğretim Lisesi programlarında uzaktan öğretimin temel süreçlerinden yararlanılmaktadır (Mesleki Açık Öğretim Lisesi Müdürlüğü, 2008). Uzaktan öğretim süreçlerinin yararlanması bakımından Mesleki Açık Öğretim Lisesi programı önem taşımaktadır.

Ulusal düzeyde çalışan işgücünün düşük eğitim düzeyine sahip olması, bu düzeyin yükseltilmesinde ve nitelikli işgücünün yetiştirilmesinde Mesleki Açık Öğretim Lisesi'nin büyük katkısının olacağı vurgulanmaktadır (Özkahveci, 2001). Normal eğitimde yeterli eğitim imkanına sahip olamayan kişiler bu alan sayesinde eğitilebilmektedirler.

Evrensel standartlara dayalı ve herkes için eğitim anlayışından yola çıkarak mesleki eğitimin geniş kitleleri ve geniş bir meslekler dünyasını kapsadığı düşünüldüğünde, meslek eğitiminde uzaktan eğitimin önemi de ortaya çıkmaktadır. Bu esnek anlayış mesleki açık öğretim programları ihtiyacını doğurmuştur (Çiçek, 2005). Mesleki Açık Öğretim Liseleri bu ihtiyacı karşılamaktadırlar. Bu alanda daha fazla araştırma alanın gelişmesine katkı sağlar.

Genel olarak Mesleki Açık Öğretim Lisesi alanında az sayıda araştırma bulunmaktadır (Çiçek, 2005; Bedel, 2006; Özkahveci, 2001). Bu araştırmada, mesleki açık öğretim lisesi bilişim teknolojileri alanında eğitimin etkililiğine yönelik öğrencilerin görüşleri incelenerek; eksiklikleri, aksaklıkları ortaya konularak eğitimin daha etkili hale getirilmesi amaçlanmaktadır. Araştırmanın alana katkı getireceği düşünülmektedir.

1.5. Araştırmanın Sayıtları

1. Öğrenciler anket sorularına samimi cevaplar vermişlerdir.
2. MEB ilgililerince verilen bilgiler doğrudur.

1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları

1. Araştırma 2008-2009 öğretim yılı ile sınırlıdır.
2. Araştırma Bursa ilinde Mesleki Açık Öğretim Lisesi Bilişim Teknolojileri alanında yüz yüze eğitim derslerine devam eden öğrencilerle sınırlıdır.
3. Alanda liseden ayrılarak 1.sınıf derslerinden muaf tutulan öğrenciler olduğundan, araştırma lise 2, 3 ve 4. sınıf öğrencileriyle sınırlıdır.

1.7. Tanımlar

Çalışmanın temel kavramları şöyle tanımlanmaktadır:

Bilişim

İnsanoğlunun teknik, ekonomik ve toplumsal alanlardaki iletişiminde kullandığı ve bilimin dayanağı olan bilginin özellikle elektronik makineler aracılığıyla düzenli ve akla uygun bir biçimde işlenmesi bilimi, enformatik (TDK, 2008).

Bilişim Teknolojisi

Bilişimde kullanılan bütün araç ve gereçlerin oluşturduğu sistem (TDK, 2008).

Uzaktan Öğretim

Bilişim teknolojileri kullanılarak belirli bir mekândan bağımsız olarak yapılan öğretim (Mesleki Açık Öğretim Lisesi Müdürlüğu, 2008).

Mesleki Eğitim

Bir toplumda yaşayan bireylere yaşantılarının sağlanmasında zorunlu olan belirli bir mesleğin gerektirdiği bilgi, beceri ve pratik uygulama yeteneklerini kazandırmak suretiyle birey kabiliyetlerini fiziksel, zihinsel, duygusal, sosyal, ekonomik ve kişisel yönlerden geliştirme süreci (Alkan, Doğan ve Sezgin, 1976).

BÖLÜM II

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde açık öğretim, mesleki eğitim, bilişim teknolojileri eğitimi konularında yapılan bazı araştırmalar hakkında bilgiler verilmiştir. Araştırma konusuyla doğrudan ilgili bir araştırmaya rastlanmamıştır.

2.1. Türkiye'deki Araştırmalar

Çiçek (2005), Kız Meslek Lisesi Açık Lise programı uygulamasında karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri üzerine yaptığı araştırmada, Kız Meslek Lisesi Açık Lise programı uygulamalarındaki sorunları, Çocuk Gelişimi Bölümü öğrencileri ve öğretmenlerinin görüşlerini değerlendirerek tespit etmiş ve çözüm önerileri geliştirmiştir. Araştırmacı, bulgularında, öğrencilerin sınıf ortamının yeterince uygun olmadığını düşündüklerini, farklı öğrenim mezunlarıyla ve yaş gruplarından öğrencilerle aynı ortamda ders almayı doğru bulmadıklarını, öğretmenlerini öncelikle hem teorik hem de beceri eğitiminde yeterli bulmadıklarını, aldıkları teorik ve beceri eğitimini kısmen yeterli bulduklarını, teorik eğitimi pratiğe dönüştürmede kısmen zorlandıklarını, rehberlik konusunda sorunlar yaşadıklarını belirlemiştir.

Bedel (2006), Açık Öğretim Lisesi MAÖP akademik danışmanlık hizmetlerinin etkililiğini değerlendirdiği çalışmada, öğretmen ve öğrencilerin akademik danışmanlık hizmetlerinin gerekli olduğu görüşünde oldukları, öğretmenlerin akademik danışmanlık ve yüz yüze eğitim hizmetlerinden daha fazla beklentileri oldukları ortaya çıkmıştır.

Özkahveci (2001), AÖL Mesleki Açık Öğretim Programı öğrencileri ile Kız Meslek Lisesi Öğrencilerinin akademik başarıları arasında fark olup olmadığını ortaya çıkarmaya yönelik yaptığı araştırmasında , KML öğrencilerinin programa girişte MAÖP öğrencilerine göre daha az bilgiye sahip oldukları görülmüş, fakat dönem sonunda KML öğrencilerinin MAÖP öğrencilerinden daha fazla ilerleme kaydettikleri tespit edilmiştir. Dönem sonunda 2. ve 3. sınıflarda iki grup adına bilişsel davranışlarda anlamlı bir fark bulunmamış, psikomotor davranışlarda ise genel olarak MAÖP öğrencilerinden daha başarılı oldukları sonucuna varılmıştır.

Sağlık Terleme ve Öztürk (2004) tarafından yapılan çalışmada, Açık Öğretim Fakültesi canlı televizyon yayınları incelenmiştir. Canlı yayınları izleyen öğrenciler bu yayınlar aracılığıyla sunulan içeriğin yararlarına inandıkları ve etkileşime açık olduklarını belirtmişlerdir. Canlı yayına gelen soruların geldiği illere ilişkin olarak yapılan dökümler sırasında, il adı yanında, ilçe veya köy adlarının da sıklıkla verildiği gözlenmiştir. Ülkenin bir ucunda, belki öğrenci bürolarına bile ulaşmaları çok zaman alan kişinin evindeki telefonla bir hizmete ulaşmasının, uzaktan öğrenen o kişi açısından ayrı bir anlam taşıdığı ifade edilmiştir. Araştırmada yayın sırasında gelen telefonlar ve iletişim merkezine gelen mesajlar aracılığıyla pek çok öğrencinin canlı yayınların ders sayısı ve süre olarak artmasını istedikleri ifade edilmiştir.

Göçmenler (1997), AÖL uygulamasında basılı materyallerin değerlendirilmesi isimli çalışmada, basılı materyallerden Matematik 1-2 ders kitaplarının uzaktan eğitim uygulamalarına uygun hazırlanıp hazırlanmadığını, öğrenci değerlendirmesine göre incelemiştir. Çalışma grubunu Ankara ilinde AÖL öğrencisi olan 208 kişi oluşturmaktadır. Araştırmada, AÖL Matematik 1-2 ders kitaplarının biçimsel ve öğretimsel özellikler açısından yeterli olmasına karşın içerik bilgileri açısından hedef kitlenin özellikleri ve beklentileri doğrultusunda geliştirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Demiray ve Sağlık (2003), “AÖF ve AÖL uygulamalarını içeren araştırmalara ilişkin bir değerlendirme” isimli bir araştırma yapmışlardır. AÖF hem de AÖL için ayrı ayrı ve karşılaştırmalı olmak üzere; inceleme konuları, yayın türü, yazım amacı, yayın dili, yazarların özellikleri ve yayım yılı gibi çeşitli özellikleri açısından incelenmiştir. Yapılan çalışmada Açık Öğretim Fakültesi alanında 2003 yılında 286 yayın bulunmaktadır. 2003 yılında Açık Öğretim Lisesi alanında yapılan 110 yayın bulunmaktadır. En çok yayın “sistemin işleyişi” alanında yapılmıştır. 2003 yılında yapılmış yayınların türüne bakıldığında, yayınların en çok yüzdesini (% 26.8), makaleler oluşturmaktadır. En az yüzdesi olan yayın türünü doktora tezleri oluşturmaktadır (% 1.8).

Demiraslan ve Koçak Usluel (2005) tarafından yapılan çalışmada Bilgi ve İletişim Teknolojileri(BİT)'nin öğrenme sürecine entegrasyonunda öğretmenlerin durumu incelenmiş, öğretmenlerin çoğunluğunun BİT'in öğrenme öğretme sürecine entegrasyonu ile ilgili herhangi bir etkinlikte bulunmadıkları ve alışageldikleri yöntemleri kullanmayı tercih ettikleri sonucuna varılmıştır.

Karasar (2004), eğitimde yeni iletişim teknolojileri, internet ve sanal yüksek eğitim ile ilgili bir araştırma yapmıştır. Sanal eğitimi yaratan teknolojik ve akademik gelişmeler, “yeniliklerin yayılması kuramı” çerçevesinde topluca değerlendirilerek, Türkiye için uygun bir model oluşturulmaya çalışılmıştır. Sanal eğitimin yeni olması nedeniyle, taramalar, az sayıda var olan literatür ve çok sınırlı uygulamalar üzerinde gerçekleştirilmiştir. Taramalar, bu konularda en yaygın ve sistematik çalışmaların yapıldığı ABD uygulamaları üzerinde yoğunlaştırılmıştır.

Tosun (2006), doktora tezi çalışmasında bilgisayar destekli ve bilgisayar temelli öğretim yöntemlerinin öğrencilerin bilgisayar dersi başarıları ve bilgisayar kullanım tutumlarına etkisini araştırmıştır. Öğrencilerin bilgisayar dersindeki başarıları bilgisayar kullanma tutumları; cinsiyet, ailenin eğitim durumu ve gelir düzeyi, ikamet edilen yer vb. değişkenler açısından da incelenmiştir. İki öğretim yönteminin öğrencilerde bilginin kalıcılığına etkisi de saptanmaya çalışılmıştır. Çalışmanın örneklemini Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü (I. Öğretim) 2. sınıfa devam eden 94 öğrenci oluşturmuştur.

Tuti (2005), eğitimde bilişim teknolojileri kullanımı performans göstergelerini, öğrenci görüşlerini ve öz yeterlilik algılarını inceleyen bir yüksek lisans tezi çalışması yapmıştır. Çalışmada veriler, bilişim teknolojileri performans göstergelerine dayalı öğrenci anketi, bilgisayar öz-yeterlilik ölçeği ve BİT görüşleri ölçeği ile toplanmıştır. Araştırmaya toplam 24 okul ve 1014 öğrenci katılmıştır. Öğrencilerin bilişim teknolojileri anketine verdikleri cevaplar okul türüne ve cinsiyetine göre farklılık göstermiştir. Bilgisayar öz yeterlilik algılarının yüksek ve BİT kullanımına ilişkin görüşlerinin olumlu olduğu gözlenmiştir.

Sert (2007), Mesleki ve teknik orta öğretim kurumlarında modüler öğretim sisteminin bilişim teknolojileri alanında uygulandığı ve değerlendirdiği bir araştırma yapmıştır. Öğrenci ve öğretmenlerin sistemi değerlendirmelerine yönelik anket hazırlanmış, 492 öğrenci ve 132 öğretmene uygulanmıştır. Uygulanan anketler değerlendirilerek belli sonuçlar çıkarılmıştır.

Akgünler (2007), Meslek Liseleri Bilişim Teknolojileri derslerini öğretim yöntemleri ve ölçme teknikleri açısından değerlendirmiştir. Çalışmada, klasik ders işleyiş tekniklerine alternatifler sunulmuştur, en iyi ölçme yöntemleri belirlenmiştir. Uzaktan eğitim kavramına değinilmiştir. Her ders için aynı öğretim yöntemi ve ölçme tekniğinin etkili olmadığı sonucuna varılmıştır. Dersin içeriğine bağlı olarak, öğretim yönteminin ve ölçme tekniğinin belirlenmesi gerektiği ortaya konulmuştur.

Demirci (2006), Ticaret Meslek ve Anadolu Ticaret Meslek Liseleri Bilgisayar Programcılığı bölümü öğrencilerinin internete yönelik tutumları ile “İnternet ve Ağ Sistemleri” dersindeki akademik başarıları arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Akademik başarı testi 27 soru ile 62 kişiye uygulanmıştır. 10. sınıf öğrencilerinin ders başarıları ile tutumları arasındaki ilişki çeşitli değişkenler açısından incelenmiştir. Akademik başarı ile diğer tüm değişkenler arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Kert (2005), Meslek lisesi bilgisayar bölümü yazılım atölyesi derslerinin eğitim programlarının değerlendirilmesi ile ilgili araştırmasında, Bursa ilinde Kız Teknik Öğretim Genel Müdürlüğüne bağlı okulların bilgisayar bölümlerinde uygulanan Yazılım Atölyesi 1 ve Yazılım Atölyesi 2 derslerinin eğitim programlarını değerlendirmiştir. Araştırma ilgili

özellikleri taşıyan 6 okulda ve Bursa'da değişik alanlarda faaliyetlerde bulunan 19 işletmede yapılmıştır. Araştırma sonucunda, öğrencilerin bu derslerden başarısız oldukları, bu dersleri gereksiz ders olarak gördükleri ve bilgisayar bölümünün amacına yönelik olmadığı ortaya çıkmıştır. İşletme yetkilileri de derslerin gerekli olmadığı görüşündedirler.

Özdener ve Sayan (2004), Macromedia Flash eğitimi amacı ile geliştirilen bir eğitsel yazılımı bütünsel ve kullanılan yöntemler açısından değerlendirmişlerdir. Yazılım, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi 1. sınıf öğrencilerinden oluşan bir öğrenci grubuna Eğitimde Bilgi Teknolojileri dersi kapsamında 2 hafta süre ile uygulanmıştır ve 44 öğrenciden oluşan çalışma grubuna uygulanan bu yazılımın etkililiği araştırılmıştır. Eğitim yazılımlarının öğrenci başarısı üzerinde olumlu etkisi olduğu sonucuna varılmakla birlikte, yazılımların doğru kullanımlarının önemi vurgulanmıştır.

Yapılan araştırmalarda, Açık Öğretim Lisesi ve Açık Öğretim Fakültesi eğitiminde rehberlik, farklı yaş gruplarıyla eğitim alma ve diğer alanlarda sorunlar olduğu, bazı düzenlemeler yapılması gerektiği ortaya çıkarılmıştır. Bilişim Teknolojileri alanında yapılan araştırmalarda; bilişim teknolojilerinin eğitimde kullanımının olumlu olduğuna ve bilişim teknolojilerinin eğitimde kullanımının geliştirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır. Bu araştırma; bu alanlardaki güncel eksiklikleri belirleyerek eğitimin geliştirilmesine katkı sağlamak için yapılmıştır.

2.2. Yurt Dışındaki Araştırmalar

Posner (1992), ABD'de kendi kendine öğrenme konusunu ve okul reformlarındaki eksiklikleri araştırmıştır. Araştırmanın amacı açık lise programlarının oluşturulması için öğrencilerin beceri ve tutum özelliklerine karar vermektir. Çalışmanın örnekleme resmi bir açık lisedeki 145 öğrenciyi içermektedir. Sonuçlarda, kendi kendine öğrenen öğrencilerin kişisel projelerini başarılı bir şekilde tamamlamalarında kendi kendine öğrenmeye karşı olan güvenlerinin geliştirilmesine ihtiyaç duydukları ortaya çıkmıştır. Ayrıca öğrenciler etkili kişisel motivasyonun sağlanmasında ilgi ve meraklarını nasıl sağlayacaklarını

öğrenmektedirler. Kendi kendine öğrenmeyi geliştiren diğer tutum özsaygıdır. Çalışmada kendi kendine öğrenmede başarılı kişiler kendilerine değer verme konusunda anlamlı şekilde daha olumlu çıkmışlardır.

Nakos ve diğerleri (2002), ABD’de on-line dersler konusunda öğrencilerin görüşlerini araştırmışlardır. Araştırma Clayton Koleji ve State Üniversitesi’ndeki alt ve üst sınıflardaki 157 öğrenci üzerinde yapılmıştır. Sonuçlara göre, öğrenciler on-line dersleri geleneksel sınıf ortamlarına alternatif olarak kabullenmişlerdir. Ancak üniversitelerin daha iyi tasarıma sahip on-line derslere ihtiyacı olduğu ortaya çıkmıştır.

Digangti ve diğerleri (2002), ABD’de Eruditio Projesi kapsamında internet eğitim programlarını içeren eğitimden geçen öğretmen ve öğrencilerin eğitim öncesinde ve sonrasında öğretmenlerin bilgisayar kullanma düzeylerinde artış bakımından, öğretmenlerin bilgisayar kullanma düzeylerindeki beklenti bakımından, öğrencilerin programa giriş davranışlarıyla öğretmenlerin ilgisi bakımından öğretmenlerin davranışlarında pozitif gelişme olup olmadığını; öğrencilerin sınıf ortamındaki aktif katılımı kadar bilgisayar kullanma sıklığındaki artış ve bilgisayarın etkili kullanımının artması bakımından öğrencilerin çıkış davranışlarında gelişme olup olmadığını araştırmışlardır. Sonuçta, projenin öğretmen davranışları bakımından olumlu sonuçlar sağladığı ifade edilmiştir.

Jain (2003), Malezya’daki University Tun Abdul Razak (UNITAR) sanal üniversitesindeki sanal takımların çalışmasını ve öğrenci deneyimlerini incelemiştir. 23 kişilik grup üzerinde çalışma yapılmıştır. Çalışmadaki öğrenciler kurs için çeşitli yerlerden getirilmişlerdir. Sınıflar CENTRA programını kullanarak iletişim kurmuşlardır. Öğrenciler bir dönem boyunca hafta sonları dört kez öğretici kişiyle konuşmaya gelmişlerdir. Gruba ödevler verilmiştir. Araştırmanın sonucunda e-öğrenme modelinin insan teması olmamasından kaynaklanan sınırlılığı öğrencilerin sanal takımlar çalışmasıyla giderilebildiği, sanal takımlar çalışmasını içeren programın etkili olduğu belirlenmiştir.

Lionorakis ve Papademriou (2003), Yunanistan’da yaptıkları çalışmada, öğrenme deneyimlerinin kalitesi açısından uzaktan eğitimle geleneksel eğitimi karşılaştırmışlardır. Öğrenme deneyimlerinin kalitesini belirlemek için 30’u geleneksel öğretimden ve 30’u

uzaktan öğretimden geçmiş 60 öğrenci alınmıştır. Önemsiz bir sapmayla, geleneksel eğitim ve uzaktan eğitim sistemi arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı sonucuna varılmıştır.

Tucker (2003), ABD'deki yüksek öğretimde uygulanan uzaktan öğretim alan öğrencilerin tercihleri incelenmiştir. Çalışma için veriler rastgele seçilen İş, Kariyer, Teknik Eğitim bölümlerindeki beş uzaktan eğitim kursundan toplanmıştır. Kursta Blackboard Sistemi kullanılmıştır. Sistemde tartışma tahtası, sanal sohbet odaları ve e-mail araçları kullanılmıştır. Çalışmadaki katılımcılar 150 öğrenciden oluşmuştur. Katılımcıların 39'u erkek, 111'i kadındır. Sonuçlara göre, uzaktan eğitimde kayıt oranı sistematik şekilde artmıştır. Öğrenme stilleri tercihleri açısından en çok tercih edilen, iyi organize edilmiş bireysel araçlarla ve amaçlarla çalışmayı tercih etme durumudur. Ayrıca, çeşitli öğrenme stillerinin kullanılması gerektiğine dikkat çekilmektedir.

Dzakiria (2005), Malezya'da deneyimleri ve bakış açıları açısından uzaktan öğrenimdeki destek hizmetinin rolünü incelemiştir. Bu nitel durum çalışması, 12 kişilik öğrenci grubunun University Utana Malaysia (UUM)'daki uzaktan öğrenim deneyimlerine dikkat çekmektedir. Katılımcıların 8'i erkek ve 4'ü kadındır. Sonuçlara göre, öğrencilerin öğrenmelerine rehberlik edecek bir öğretmenin devamlı yüz yüze görüşmek için hazır bulunmasına ihtiyaç duyduklarını belirtmişlerdir. Bir diğer sonuca göre, uzaktan öğretimde öğretmen ve öğrenciler arasında küçük de olsa sıcak bir iletişim vardır. Araştırmaya göre uzaktan öğretim alanında sürekli araştırma yapılmasına ihtiyaç vardır.

Hussain (2007), Pakistan'daki sanal eğitim sistemiyle ilgili öğrenci tutumlarını inceleyen bir çalışma yapmıştır. Araştırmanın yapıldığı The Virtual University'de Learning Management System (LMS) bulunmaktadır. Sistemde öğrencilerin profesörlerle iletişim kurduğu tartışma tahtası ile televizyon kanalları bulunmaktadır. Jenaratör, güç kaynağı, LAN konfigürasyonu, bilgisayarlar, ekranlar, multimedya projektörlerinden oluşan sanal kampus (The Virtual Campus) ve sınav merkezi bulunmaktadır. 387 öğrenci üzerinde araştırma yapılmıştır. İhtiyaç tabanlı, bilgilendirici, yenilenmiş dersler tercih edilmiştir. Pakistan'ın yüksek eğitim açısından gelişmiş bir ülke olduğu, sanal eğitim kavramının

geleneksel eğitime alternatif sağlama potansiyeli olan bir kavram olarak ortaya çıktığı, öğrenenlere esnek, rahat ve teknolojik bir ortam sağladığı, öğrenenlerin performans düzeylerini artırdığı, sosyo-kültürel gelişmeyi sağladığı belirtilmiştir. Bununla birlikte sistemde öğrencilerin şifre problemleri, bilgisayarla ilgili problemler, parmak eklemi ağrıları, sırt ağrıları, baş dönmesi - baş ağrısı, elektrik problemleri gibi olumsuzluklar olduğu sonucuna varılmıştır.

Killedar (2008), Hindistan’da uzaktan öğrenim sistemindeki öğrenme sürecinde “web teknolojisi”nin kullanımının etkililiğini araştırmıştır. Araştırma, Yashwantrao Chavan Maharashtra Open University (YCMOU)’de gerçekleşmiştir. Araştırmada 387 erkek, 5 bayan öğrenci, 49 danışman, 21 uzaktan eğitim uzmanından geribildirim sağlanmıştır. Araştırmada “Sanal sınıflar, geleneksel sınıflara göre öğrenme süreci açısından anlamlı şekilde daha etkilidir” hipotezi doğrulanmıştır. Bayan öğrenciler ve uzaktan eğitim uzmanları etkililik konusunda daha fazla katılım göstermişlerdir.

Yurt dışında yapılan araştırmalar; açık öğretim alanında verilen eğitimin genel olarak etkili olduğunu ortaya çıkarmışlardır. Ancak etkili olmadığını belirten araştırmalar da bulunmaktadır. Açık öğretim sistemindeki eğitimin geliştirilmesi için çeşitli değişkenler incelenmiştir. Bu değişkenlerin eğitimin geliştirilmesindeki katkıları araştırılmıştır. Bilişim teknolojileri alanında yapılan araştırmalarda bu alanın eğitimde kullanımının etkili olduğu, bilişim teknolojilerinin eğitimde kullanımının geliştirilmesi gerektiği sonuçlarına varılmıştır. Bu araştırma bu alanda katkı sağlayabilecektir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırma modeli, çalışma grubu, verilerin toplanması, verilerin çözümlenmesi ile ilgili bilgiler verilmiştir.

3.1. Araştırma modeli

Bu araştırma tarama modelinde bir araştırmadır. Tarama modeli; “geçmişte ve halen varolan durumu var olduğu şekilde betimlemeyi amaçlayan bir araştırma yaklaşımı”dır (Karasar, 2003: 77).

3.2. Çalışma Grubu

Araştırma 2008-2009 öğretim yılında Bursa ili sınırları içerisinde bulunan Mesleki Açık Öğretim Lisesi Bilişim Teknolojileri alanında yüz yüze eğitim gören öğrenciler üzerinde yapılmıştır. Alanda temel dersler uzaktan öğretimle gerçekleştiği için öğrencilere meslek derslerinin verildiği, yüz yüze eğitim veren meslek liselerinde ulaşılmıştır. Alanda Bursa ilinde eğitim veren kurumlar, Osmangazi ilçesine bağlı olan Demirtaşpaşa ve Ali Osman Sönmez; Yıldırım ilçesine bağlı olan Yeşilyayla; İnegöl ilçesine bağlı olan İnegöl Dörtçelik ve Gemlik ilçesine bağlı olan Gemlik Anadolu Teknik, Teknik ve Endüstri Meslek Liseleridir. Bursa ilinde bu alanda eğitim veren bu 5 okuldaki lise 2. sınıf, 3. sınıf, 4 sınıf öğrencileri araştırmanın çalışma grubunu oluşturmuştur. Araştırmada çalışma grubunun

tamamına ulaşılmış, örneklem alınmamıştır. Alanda liseden tasdikname ile ayrılan öğrenciler olduğundan ve öğrenciler bazı derslerden muaf tutulduklarından 1.sınıf öğrencileri kapsam dışında bırakılmıştır. Ayrıca alanda dallara ayrılma 2.sınıf sonrası yapıldığından ve Bursa ilinde çok fazla 3.sınıf ve 4.sınıf öğrencisi bulunmadığından Bilişim Teknolojileri alanındaki Bilgisayar Teknik Servisi, Ağ İşletmenliği, Web Programcılığı ve Veri Tabanı Programcılığı dallarının tamamında eğitim verilmemektedir. Çalışma grubunu bulunduğu okullardaki öğrenci sayıları Tablo 1’de verilmektedir.

Tablo 1: Bursa İlinde Çalışma Grubunun Bulunduğu Okullardaki Öğrenci Sayıları

İLÇE	OKUL	ÖĞRENCİ SAYISI
Osmangazi	Demirtaşpaşa Anadolu Teknik Lisesi, Teknik Lise, Endüstri Meslek Lisesi	126
Osmangazi	Ali Osman Sönmez Anadolu Teknik Lisesi, Teknik Lise, Endüstri Meslek Lisesi	69
Yıldırım	Yeşilyayla Anadolu Teknik Lisesi, Teknik Lise, Endüstri Meslek Lisesi	62
İnegöl	İnegöl Dörtçelik Anadolu Teknik Lisesi, Teknik Lise, Endüstri Meslek Lisesi	28
Gemlik	Gemlik Anadolu Teknik Lisesi, Teknik Lise, Endüstri Meslek Lisesi	9
TOPLAM		294

Tablo 1 incelendiğinde Bursa ilindeki öğrencilerin çoğunluğunun Demirtaşpaşa Anadolu Teknik Lisesi, Teknik Lise, Endüstri Meslek Lisesi öğrencilerinin oluşturduğu görülmektedir. Bursa ilinde merkeze bağlı olmayan İnegöl ve Gemlik ilçelerinde diğer liselere göre daha az öğrenci bulunmaktadır.

Tablo 2’de çalışma grubu ile ilgili öğrencilere ilişkin okul ve cinsiyeti tanımlayıcı bilgilere yer verilmiştir.

Tablo 2: Öğrencilerin Cinsiyete Göre Dağılımları

OKUL	CİNSİYET				TOPLAM	
	ERKEK		BAYAN			
	N	%	N	%	N	%
Demirtaşpaşa Anadolu Teknik Lisesi, Teknik Lise, Endüstri Meslek Lisesi	104	35.4	22	7.50	126	42.9
Ali Osman Sönmez Anadolu Teknik Lisesi, Teknik Lise, Endüstri Meslek Lisesi	55	18.7	14	4.8	69	23.5
Yeşilyayla Anadolu Teknik Lisesi, Teknik Lise, Endüstri Meslek Lisesi	46	15.6	16	5.4	62	21.1
İnegöl Dörtçelik Anadolu Teknik Lisesi, Teknik Lise, Endüstri Meslek Lisesi	28	9.5	0	0	28	9.5
Gemlik Anadolu Teknik Lisesi, Teknik Lise, Endüstri Meslek Lisesi	4	1.4	5	1.7	9	3.1
TOPLAM	237	80.6	57	19.4	294	100

Tablo 2’de görüldüğü gibi çalışma grubunu oluşturan öğrencilerin % 80,6’sı erkek, %19,4’ü kadındır. Tüm okulların genel toplamına bakıldığında araştırmaya konu olan erkek ve bayan öğrencilerin sayısında büyük bir farklılık olduğu görülmektedir. Buna göre Mesleki Açık Öğretim Lisesi’ni genellikle erkek öğrencilerin tercih ettiği söylenebilir.

Tablo 3'te çalışma grubu ile ilgili öğrencilere ilişkin cinsiyet ve bir işte çalışma durumu, internet imkanı, bilgisayar imkanı ve Mesleki Açık Öğretim Lisesi'ni tercih nedenine göre öğrenci sayıları bilgileri verilmiştir:

Tablo 3: Cinsiyet ve İşte Çalışma Durumu, İnternet İmkkanı, Bilgisayar İmkkanı ve Mesleki Açık Öğretim Lisesi'ni Tercih Nedenine Göre Öğrenci Sayıları

SORU	SEÇENEK	CİNSİYET				TOPLAM	
		ERKEK		BAYAN		N	%
		N	%	N	%		
İşte çalışıyor mu?	Çalışıyor	138	%47.1	19	%6.5	157	%53.6
	Çalışmıyor	98	%33.4	38	%13.0	136	%46.4
	TOPLAM	236	%80.5	57	%19.5	293	%100
İnterneti var mı?	İnterneti Var	189	%64.5	42	%14.3	231	%78.8
	İnterneti Yok	47	%16.0	15	%5.1	62	%21.2
	TOPLAM	236	%80.5	57	%19.5	293	%100
Bilgisayarı var mı?	Bilgisayarı Var	198	%69.0	45	%15.7	243	%84.7
	Bilgisayarı Yok	34	%11.8	10	%3.5	44	%15.3
	TOPLAM	232	%80.8	55	%19.2	287	%100
Mesleki açık öğretilimi tercih etme nedeniniz nedir?	Liseyi bitirme	107	%40.1	23	%8.6	130	%48.7
	Meslek edinme	56	%21.0	16	%6.0	72	%27.0
	Liseyi bitirme ve meslek edinme	13	%4.9	0	%0	13	%4.9
	Üniversiteye girme	8	%3.0	2	%0.7	10	%3.7
	Bilgi edinme	7	%2.6	2	%0.7	9	%3.4
	Diğer (Mecburiyet. bölüm değiştirme vb.)	24	%9.0	9	%3.4	33	%12.4
	TOPLAM	215	%80.5	52	%19.5	267	%100

Tablo 3 incelendiğinde öğrencilerin %53.6'sının bir işte çalıştığı, çoğunluğunun kendine ait bilgisayar (% 84.7) ve internet (% 78.8) imkanının bulunduğu görülmektedir. Bu öğrencilerin Mesleki Açık Öğretim Lisesi'ni tercih etme nedenlerine bakıldığında da öğrencilerin % 48.7'sinin liseyi bitirme ve % 27'sinin meslek edinme amacıyla tercih ettikleri görülmektedir.

3.3. Verilerin Toplanması

Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen anket kullanılmıştır. Anket soruları geliştirilirken ilgili kaynaklardaki anket sorularından, alanla ilgili sorunlardan yararlanılmıştır (Uşun, 2006; Çiçek, 2005; Bedel, 2006; Özkahveci, 2001). Anketin geliştirilmesi aşamasında öğretmen, öğrenci ve uzman görüşleri alınmıştır. Anket, kişisel bilgiler ve Mesleki Açık Öğretim Bilişim Teknolojileri eğitime yönelik olmak üzere iki bölümden oluşmuştur. Anket formunda 85 sorudan 5'i kişisel bilgiler ve 80'i eğitime ilişkin sorulardır. Düzenleme, (Kesinlikle Katılıyorum= 5), (Katılıyorum= 4), (Kısmen Katılıyorum= 3), (Katılmıyorum= 2), (Kesinlikle Katılmıyorum= 1) şeklindedir.

3.4. Verilerin Çözümlemesi

Verilerin analizinde elde edilen veriler bilgisayara aktarılmış ve çözümlenmiştir. Veriler nitel özellikte olduğu için, analizlerde frekans, yüzde, mod hesaplamaları, Kay-Kare bağımsızlık testi kullanılmıştır. Anlamlılık düzeyi .05 olarak kabul edilmiştir. Araştırmada kullanılan analizler "SPSS 13.0: The Statistical Package for the Social Sciences 13.0" paket programında gerçekleştirilmiştir.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM

4.1. Alt Problemlere İlişkin Bulgular

Çalışma grubu, modelden kaynaklan sorunlar nedeniyle normal olmayan dağılım sergilemektedir (Bayan öğrenci azlığı, devamsızlık sorunu vb. nedenler).

4.1. 1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi olan “Mesleki Açık Öğretim Lisesi Bilişim Teknolojileri alanında öğrenim gören öğrencilerin aldıkları eğitimin etkililiğine yönelik görüşleri cevap seçeneklerine göre nasıl dağılmaktadır?” problemine ilişkin olarak seçeneklere göre frekanslar ve yüzdeler Tablo 4’te gösterilmiştir:

Tablo 4: Anket Sorularının Seçeneklere Dağılımına İlişkin Frekans ve Yüzde Değerleri

Soru No	Frekans ve Yüzde	Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	Toplam
1	f	23	20	108	90	49	290
	%	7.82	6.80	36.73	30.61	16.67	98.64
2	f	16	66	99	65	44	290
	%	5.44	22.45	33.67	22.11	14.97	98.64
3	f	21	77	90	71	32	291
	%	7.14	26.19	30.61	24.15	10.88	98.98
4	f	53	78	65	43	50	289
	%	18.03	26.53	22.11	14.63	17.01	98.30
5	f	42	80	64	51	51	288
	%	14.29	27.21	21.77	17.35	17.35	97.96
6	f	56	98	63	42	30	289
	%	19.05	33.33	21.43	14.29	10.20	98.30
7	f	21	88	61	66	51	287
	%	7.14	29.93	20.75	22.45	17.35	97.62
8	f	44	76	55	47	66	288
	%	14.97	25.85	18.71	15.99	22.45	97.96
9	f	32	73	90	65	28	288
	%	10.88	24.83	30.61	22.11	9.52	97.96
10	f	32	69	78	72	36	287
	%	10.88	23.47	26.53	24.49	12.24	97.62
11	f	38	47	55	56	94	290
	%	12.93	15.99	18.71	19.05	31.97	98.64
12	f	33	69	52	56	77	287
	%	11.22	23.47	17.69	19.05	26.19	97.62
13	f	51	62	71	61	41	286
	%	17.35	21.09	24.15	20.75	13.95	97.28
14	f	20	48	95	58	66	287
	%	6.80	16.33	32.31	19.73	22.45	97.62
15	f	23	53	91	64	54	285
	%	7.82	18.03	30.95	21.77	18.37	96.94
16	f	27	40	74	72	71	284
	%	9.18	13.61	25.17	24.49	24.15	96.60
17	f	34	48	87	64	54	287
	%	11.56	16.33	29.59	21.77	18.37	97.62
18	f	107	35	58	51	41	292
	%	36.39	11.90	19.73	17.35	13.95	99.32
19	f	40	52	76	82	37	287
	%	13.61	17.69	25.85	27.89	12.59	97.62

Tablo 4'ün devamı

20	f	67	29	49	74	70	289
	%	22.79	9.86	16.67	25.17	23.81	98.30
21	f	68	64	63	37	60	292
	%	23.13	21.77	21.43	12.59	20.41	99.32
22	f	49	51	71	62	58	291
	%	16.67	17.35	24.15	21.09	19.73	98.98
23	f	21	36	73	67	89	286
	%	7.14	12.24	24.83	22.79	30.27	97.28
24	f	96	48	49	46	49	288
	%	32.65	16.33	16.67	15.65	16.67	97.96
25	f	32	27	55	61	111	286
	%	10.88	9.18	18.71	20.75	37.76	97.28
26	f	41	33	86	78	51	289
	%	13.95	11.22	29.25	26.53	17.35	98.30
27	f	38	53	87	54	54	286
	%	12.93	18.03	29.59	18.37	18.37	97.28
28	f	66	45	47	68	64	290
	%	22.45	15.31	15.99	23.13	21.77	98.64
29	f	34	50	85	81	41	291
	%	11.56	17.01	28.91	27.55	13.95	98.98
30	f	36	56	89	48	62	291
	%	12.24	19.05	30.27	16.33	21.09	98.98
31	f	25	60	82	48	73	288
	%	8.50	20.41	27.89	16.33	24.83	97.96
32	f	31	69	54	61	68	283
	%	10.54	23.47	18.37	20.75	23.13	96.26
33	f	54	64	53	41	73	285
	%	18.37	21.77	18.03	13.95	24.83	96.94
34	f	36	47	85	45	68	281
	%	12.24	15.99	28.91	15.31	23.13	95.58
35	f	30	71	73	44	69	287
	%	10.20	24.15	24.83	14.97	23.47	97.62
36	f	32	75	92	42	44	285
	%	10.88	25.51	31.29	14.29	14.97	96.94
37	f	55	57	58	53	64	287
	%	18.71	19.39	19.73	18.03	21.77	97.62
38	f	27	49	96	71	43	286
	%	9.18	16.67	32.65	24.15	14.63	97.28
39	f	24	58	85	70	49	286
	%	8.16	19.73	28.91	23.81	16.67	97.28
40	f	44	52	81	55	52	284
	%	14.97	17.69	27.55	18.71	17.69	96.60

Tablo 4'ün devamı

41	f	27	54	86	73	44	284
	%	9.18	18.37	29.25	24.83	14.97	96.60
42	f	38	51	78	76	45	288
	%	12.93	17.35	26.53	25.85	15.31	97.96
43	f	28	45	69	58	89	289
	%	9.52	15.31	23.47	19.73	30.27	98.30
44	f	24	78	101	47	37	287
	%	8.16	26.53	34.35	15.99	12.59	97.62
45	f	19	49	102	84	34	288
	%	6.46	16.67	34.69	28.57	11.56	97.96
46	f	34	70	77	62	44	287
	%	11.56	23.81	26.19	21.09	14.97	97.62
47	f	15	43	71	79	78	286
	%	5.10	14.63	24.15	26.87	26.53	97.28
48	f	30	44	70	74	67	285
	%	10.20	14.97	23.81	25.17	22.79	96.94
49	f	41	46	71	75	55	288
	%	13.95	15.65	24.15	25.51	18.71	97.96
50	f	15	50	97	81	41	284
	%	5.10	17.01	32.99	27.55	13.95	96.60
51	f	50	66	69	47	54	286
	%	17.01	22.45	23.47	15.99	18.37	97.28
52	f	23	36	105	82	38	284
	%	7.82	12.24	35.71	27.89	12.93	96.60
53	f	41	48	74	70	50	283
	%	13.95	16.33	25.17	23.81	17.01	96.26
54	f	46	74	75	38	52	285
	%	15.65	25.17	25.51	12.93	17.69	96.94
55	f	20	37	68	77	84	286
	%	6.80	12.59	23.13	26.19	28.57	97.28
56	f	62	65	62	38	60	287
	%	21.09	22.11	21.09	12.93	20.41	97.62
57	f	24	26	68	87	81	286
	%	8.16	8.84	23.13	29.59	27.55	97.28
58	f	40	37	68	78	65	288
	%	13.61	12.59	23.13	26.53	22.11	97.96
59	f	25	40	103	79	40	287
	%	8.50	13.61	35.03	26.87	13.61	97.62
60	f	39	52	97	53	47	288
	%	13.27	17.69	32.99	18.03	15.99	97.96

Tablo 4'ün devamı

61	f	32	55	54	52	93	286
	%	10.88	18.71	18.37	17.69	31.63	97.28
62	f	20	37	88	70	71	286
	%	6.80	12.59	29.93	23.81	24.15	97.28
63	f	50	49	75	62	49	285
	%	17.01	16.67	25.51	21.09	16.67	96.94
64	f	56	64	73	51	39	283
	%	19.05	21.77	24.83	17.35	13.27	96.26
65	f	42	48	61	63	61	275
	%	14.29	16.33	20.75	21.43	20.75	93.54
66	f	29	49	73	63	69	283
	%	9.86	16.67	24.83	21.43	23.47	96.26
67	f	24	30	85	75	70	284
	%	8.16	10.20	28.91	25.51	23.81	96.60
68	f	30	67	74	59	54	284
	%	10.20	22.79	25.17	20.07	18.37	96.60
69	f	18	43	63	52	109	285
	%	6.12	14.63	21.43	17.69	37.07	96.94
70	f	33	60	72	61	58	284
	%	11.22	20.41	24.49	20.75	19.73	96.60
71	f	29	53	78	62	53	275
	%	9.86	18.03	26.53	21.09	18.03	93.54
72	f	18	38	60	64	102	282
	%	6.12	12.93	20.41	21.77	34.69	95.92
73	f	43	55	81	60	46	285
	%	14.63	18.71	27.55	20.41	15.65	96.94
74	f	41	60	97	50	35	283
	%	13.95	20.41	32.99	17.01	11.90	96.26
75	f	36	37	70	85	55	283
	%	12.24	12.59	23.81	28.91	18.71	96.26
76	f	28	42	85	73	55	283
	%	9.52	14.29	28.91	24.83	18.71	96.26
77	f	73	47	65	58	41	284
	%	24.83	15.99	22.11	19.73	13.95	96.60
78	f	32	62	76	52	64	286
	%	10.88	21.09	25.85	17.69	21.77	97.28
79	f	35	36	94	80	40	285
	%	11.90	12.24	31.97	27.21	13.61	96.94
80	f	54	47	99	55	30	285
	%	18.37	15.99	33.67	18.71	10.20	96.94

Tablo 4'teki sonuçlara göre Tablo 5'teki bilgilere ulaşılabilir.

Tablo 5: Anket Sorularına göre Frekans ve Yüzde Değerlerine İlişkin En Fazla İşaretlenen Seçenekler

Soru No	Anket Sorusu	En Fazla İşaretlenen Seçenek
YAZILI VE BASILI MATERYALLAR		
1	Ders kitapları anlamayı kolaylaştıracak şekilde düzenlenmiştir.	Kısmen Katılıyorum
2	Ders kitaplarında yeterince başvuru kaynağı <u>bulunmamaktadır.</u>	Kısmen Katılıyorum
3	Ders kitaplarındaki değerlendirme bölümünde yeterince alıştırmaya bulunmamaktadır.	Kısmen Katılıyorum
4	Sınavlarda çıkan soruların cevapları kitap ve diğer kaynaklarda <u>bulunmamaktadır</u>	Katılıyorum
5	Ders kitaplarındaki açıklamalar yeterli <u>değildir.</u>	Katılıyorum
6	Ders kitaplarında yazım dili zor anlaşılmaktadır.	Katılıyorum
7	Ders kitaplarında görsel öğelere yeterince yer <u>verilmemektedir.</u>	Katılıyorum
8	Ders kitapları zamanında <u>gönderilmemektedir.</u>	Katılıyorum
9	Ders kitapları kendi kendine öğrenme biçimine göre düzenlenmiştir.	Kısmen Katılıyorum
10	Ders kitapları araştırmaya sevk edicidir.	Kısmen Katılıyorum
YAYIN YOLU İLE ÖĞRETİM ORTAMLARI		
11	TV programları uygun olmayan zamanlarda yayınlanmaktadır.	Kesinlikle Katılmıyorum
12	TV programlarında canlı (naklen) yayınlara yer <u>verilmemektedir.</u>	Kesinlikle Katılmıyorum
13	TV programlarında öğretmenler konuları ilgi çekici bir biçimde sunmaktadır.	Kısmen Katılıyorum
14	TV programlarında anlatım hızlı verilmektedir.	Kısmen Katılıyorum
15	TV ve radyo programları bireysel öğrenme şekline göre <u>düzenlenmemiştir.</u>	Kısmen Katılıyorum
16	TV yayınlarında sınavlarda çıkabilecek türde sorular <u>yayınlanmıyor.</u>	Kısmen Katılıyorum
17	İletişim araçlarından yararlanma ile ilgili yeterince bilgilendirme yapılmaktadır.	Kısmen Katılıyorum

Tablo 5'in devamı

BİLİŞİM ORTAMLARI VE YETERLİLİKLERİ		
18	Okuldaki bilgisayarların kalitesi ve modeli yeterli düzeydedir.	Kesinlikle Katılıyorum
19	Derslere eğitim yazılımları ile katkı sağlanmaktadır.	Katılmıyorum
20	Uygulamalı derslerde bilgisayar laboratuvarı yeterince kullanılmaktadır.	Katılmıyorum
21	İnternette yeterli destekleyici hizmet <u>bulunmamaktadır.</u>	Kesinlikle Katılıyorum
22	Çoklu ortam araçları (ses, görüntü vb.) derslerde yeterince kullanılmaktadır.	Kısmen Katılıyorum
23	Ders yazılımlarında görüntü kalitesi artırılmalıdır.	Kesinlikle Katılmıyorum
24	Okulda internet kullanma imkanı yeterli düzeydedir.	Kesinlikle Katılıyorum
25	Bilgisayar laboratuvarına bakım yapılmalıdır.	Kesinlikle Katılmıyorum
26	Derslikler bilişim teknolojilerinden yararlanacak şekilde düzenlenmiştir.	Kısmen Katılıyorum
27	Dijital kaynaklara internetten erişim <u>sağlanmamaktadır.</u>	Kısmen Katılıyorum
28	Okulda yeterince bilgisayar kullanma imkanı bulunmamaktadır.	Katılmıyorum
29	Dersi pekiştirmeyi sağlayan alıştırmalar içeren ders yazılımları bulunmamaktadır.	Kısmen Katılıyorum
30	Alanda öğrenmeyi kolaylaştırıcı ders yazılımı <u>bulunmamaktadır.</u>	Kısmen Katılıyorum
31	Eğitime katkı sağlayan web ortamları <u>bulunmamaktadır.</u>	Kısmen Katılıyorum
32	Bilgisayar laboratuvarı istenilen saatlerde hizmet <u>verememektedir.</u>	Katılıyorum
33	Arkadaşlarıma internet ortamından ulaşabileceğim bir hizmet <u>bulunmamaktadır.</u>	Kesinlikle Katılmıyorum
34	Mesleki Açık Öğretim Lisesi web sitesini yeterli bulmuyorum.	Kısmen Katılıyorum
35	İnternet ortamında alanım ile ilgili bilgiler güncel <u>tutulmamaktadır.</u>	Kısmen Katılıyorum

Tablo 5'in devamı

EĞİTİM PROGRAMLARININ NİTELİKLERİ VE UYGULAMA SÜRECİ		
36	Derslerin değerlendirme şekilleri dersin özelliğine (içeriğine) uygun değildir.	Kısmen Katılıyorum
37	Okulda yüz yüze eğitim dersleri uygun olmayan saatlerde verilmektedir.	Kesinlikle Katılmıyorum
38	Ders içerikleri mesleki gelişimime katkı sağlayacak düzeydedir.	Kısmen Katılıyorum
39	Derslerde öğretmenler konulara uygun yöntem ve teknikler kullanmaktadırlar.	Kısmen Katılıyorum
40	Öğrenciler arası yardımlaşmanın sağlandığı bir ortam bulunmamaktadır.	Kısmen Katılıyorum
41	Programdaki konular geniş ve kapsamlıdır.	Kısmen Katılıyorum
42	Ders içerikleri mezuniyet sonrası iş imkanı sağlayabilecek şekildedir.	Kısmen Katılıyorum
43	Açık öğretim uygulamasına yeterince özen gösterilmemektedir.	Kesinlikle Katılmıyorum
44	Bilişim teknolojileri eğitimi mesleki nitelik kazandırmada yeterli değildir.	Kısmen Katılıyorum
45	Verilen bilişim teknolojileri eğitimi bireysel çalışmaya katkı sağlamaktadır.	Kısmen Katılıyorum
46	Eğitimde bağımsız ya da ekiple proje yapma yeterlilikleri geliştirilmektedir.	Kısmen Katılıyorum
47	Okuldaki eğitim koşulları iyileştirilmelidir.	Katılmıyorum
48	Mesleki eğitimde iş dünyasıyla işbirliği sağlanmaktadır.	Katılmıyorum
49	Verilen ödevler gerekli ve faydalıdır.	Katılmıyorum
50	Düzeğe uygun öğrenme ortamı sağlanmaktadır.	Kısmen Katılıyorum
51	Farklı yaş gruplarındaki kişilerle aynı ortamda ders almayı doğru bulmuyorum.	Kısmen Katılıyorum
52	Eğitim programımızın içeriği öğrenci düzeyine uygundur.	Kısmen Katılıyorum
53	Derslerde öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçları dikkate alınmaktadır.	Kısmen Katılıyorum
54	Dersler kalabalık gruplara verilmektedir.	Kısmen Katılıyorum
55	Haftalık ders sayıları yeterlidir.	Kesinlikle Katılmıyorum
56	Ders saat ve günlerinin değiştirilmesi gerekir.	Katılıyorum
57	Öğrenciler arası bilgi paylaşımı imkanı sağlanmalıdır.	Katılmıyorum
58	Yüz yüze verilen derslerime devam etmede sıkıntı yaşamıyorum.	Katılmıyorum
59	Teorik derslerde gösterilen konuları uygulamalı derslerle bütünleştirebilirim.	Kısmen Katılıyorum
60	Ders kitabı, TV ve radyo yayınları, bilgisayar ders yazılımları birbirini tamamlamaktadır.	Kısmen Katılıyorum

Tablo 5'in devamı

AKADEMİK DANIŞMANLIK, DESTEK VE DİĞER HİZMETLER		
61	Kayıt ve sınav zamanları hakkında yeterince bilgilendirme <u>yapılmamaktadır.</u>	Kesinlikle Katılmıyorum
62	Konuların nasıl çalışılacağı ile ilgili yeterince bilgilendirme <u>yapılmamaktadır.</u>	Kısmen Katılıyorum
63	Öğrenci görüşleri yönetim tarafından dikkate alınmaktadır.	Kısmen Katılıyorum
64	Yeterince rahat bir kütüphane ortamı bulunmaktadır.	Kısmen Katılıyorum
65	Kütüphanede yeterince teknolojik imkan <u>bulunmamaktadır.</u>	Katılmıyorum
66	Okulda yüz yüze ders saatlerimde daha fazla güvenlik sağlanmasını istiyorum.	Kısmen Katılıyorum
68	Öğretmen desteği sayesinde ilgi düzeyim artmaktadır.	Kısmen Katılıyorum
69	Kayıt işlemlerimi internet üzerinden yapmakta zorluk çekmekteyim.	Kesinlikle Katılmıyorum
70	Öğrenim için harcanması gereken masraflar fazla gelmektedir.	Kısmen Katılıyorum
71	Eğitimde çeşitli anketlerle öğrenci görüşleri dikkate alınmaktadır.	Kısmen Katılıyorum
72	Kütüphanelerde ödünç verme işlemi <u>bulunmamaktadır.</u>	Kesinlikle Katılmıyorum
73	Danışmanlık hizmeti daha fazla verilmelidir.	Kısmen Katılıyorum
74	Sorun ve isteklerimi iletebileceğim e-posta adresi <u>bulunmaktadır.</u>	Kısmen Katılıyorum
75	Verimli ders çalışma konusunda yeterince bilgilendirildim.	Katılmıyorum
76	Sınav sonuçları kolay şekilde öğrenilebilmektedir.	Kısmen Katılıyorum
77	Seçimlik dersler konusunda yeterince bilgi sahibi <u>değilim.</u>	Kesinlikle Katılıyorum
78	Halk Eğitim Merkezi Müdürlüklerinin hizmetlerini yeterli bulmaktayım.	Kısmen Katılıyorum
79	İhtiyaç duyduğumda okula kolayca <u>ulaşamamaktayım.</u>	Kısmen Katılıyorum
80	Okuldan istediğim belgeleri zamanında alabilmekteyim.	Kısmen Katılıyorum

Tablo 5'e göre öğrencilerin eğitimle ilgili bazı olumsuz görüşleri ortaya çıkmaktadır. Tablo 5'e göre aşağıdaki yorumlar yapılabilir.

Anket sorularına göre cevaplar incelendiğinde katılımcıların anket sorularındaki düşüncülere genel olarak kısmen katıldıkları görülmektedir.

Ders kitaplarıyla ilgili anket sorularına göre; ders kitaplarının sınavlara yönelik olmadığı, ders kitaplarındaki açıklamaların yeterli olmadığı, yazım dilinin zor anlaşıldığı, görsel öğelerin yeterli olmadığı, ders kitaplarının zamanında gönderilmediği görüşlerini öğrencilerin en çok "katılıyorum" olarak cevapladığı görülmektedir. Buna rağmen, yayın yolu ile öğrenim ortamları ile ilgili olarak öğrencilerin "katılıyorum" olarak cevapladıkları olumsuz görüş bulunmamaktadır. Bazı olumsuz görüşler "kısmen katılıyorum" olarak cevaplanmıştır.

Bilişim ortamları ve yeterliliklerine yönelik sorularda, internette yeterli destekleyici hizmet bulunmadığı görüşünün en çok "kesinlikle katılıyorum" olarak cevaplandığı görülmektedir. Bununla birlikte, öğrencilerin derslere eğitim yazılımlarıyla katkı sağlanmadığı, uygulamalı derslerde bilgisayar laboratuvarının kullanılmadığı, okulda yeterince bilgisayar kullanma imkanının bulunmadığı, bilgisayar laboratuvarının istenilen saatlerde hizmet vermediği görüşlerine katıldıkları görülmektedir. Bazı olumsuz görüşler de "kısmen katılıyorum" olarak cevaplanmıştır.

Eğitim programlarının nitelikleri ve uygulama sürecine ilişkin sorulara bakıldığında, haftalık ders saatlerinin yeterli olduğu görüşüne öğrencilerin en çok "kesinlikle katılmıyorum" olarak cevap verdiği görülmektedir. Bununla birlikte mesleki eğitimde iş dünyasıyla ilişki sağlanmadığı, verilen ödevlerin faydalı olmadığı, ders saat ve günlerinin değiştirilmesi gerektiği, yüz yüze ders saatlerine devam etmede sıkıntı yaşadıkları gibi görüşleri en çok "katılıyorum" olarak cevapladıkları görülmektedir. Öğrencilerin kısmen katılıyorum olarak cevapladıkları olumsuz ifadeler bulunmaktadır.

Akademik danışmanlık, destek ve diğer hizmetlerle ilgili sorulara bakıldığında; seçmelik dersler konusunda bilgilendirilmedikleri görüşünü en çok "kesinlikle katılıyorum"

olarak cevapladıkları görülmektedir. Verimli ders çalışma konusunda bilgilendirildikleri görüşünü en çok “katılmıyorum” olarak cevapladıkları görülmektedir. Bununla birlikte “kısmen katılıyorum” olarak cevapladıkları olumsuz görüşler bulunmaktadır.

4.1. 2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi olan “Mesleki Açık Öğretim Lisesi Bilişim Teknolojileri alanında öğrenim gören öğrencilerin aldıkları eğitimin etkililiğine yönelik görüşleri cinsiyetlerine göre değişmekte midir?” problemine ilişkin olarak öğrencilerin aldıkları eğitimin cinsiyete ilişkin değişimini ortaya koymak için veriler analiz edilmiş ve sonuçlar Tablo 6’da gösterilmiştir:

Tablo 6: Anket Sorularına Göre Öğrenci Görüşlerinin Cinsiyete Göre Değişimine İlişkin Kay-Kare Bağımsızlık Testi Sonuçları

Soru No	Cinsiyet	f	%	χ^2	sd	P
1	Erkek	233	80.3	2.90	4	0.58
	Bayan	57	19.7			
	Toplam	290	100.0			
2	Erkek	233	80.3	8.52	4	0.07
	Bayan	57	19.7			
	Toplam	290	100.0			
3	Erkek	234	80.4	2.72	4	0.61
	Bayan	57	19.6			
	Toplam	291	100.0			
4	Erkek	232	80.3	0.15	4	1.00
	Bayan	57	19.7			
	Toplam	289	100.0			
5	Erkek	231	80.2	2.43	4	0.66
	Bayan	57	19.8			
	Toplam	288	100.0			
6	Erkek	233	80.6	3.90	4	0.42
	Bayan	56	19.4			
	Toplam	289	100.0			
7	Erkek	230	80.1	3.01	4	0.56
	Bayan	57	19.9			
	Toplam	287	100.0			
8	Erkek	231	80.2	4.13	4	0.39
	Bayan	57	19.8			
	Toplam	288	100.0			
9	Erkek	231	80.2	4.13	4	0.39
	Bayan	57	19.8			
	Toplam	288	100.0			
10	Erkek	230	80.1	1.57	4	0.81
	Bayan	57	19.9			
	Toplam	287	100.0			
11	Erkek	233	80.3	7.41	4	0.12
	Bayan	57	19.7			
	Toplam	290	100.0			
12	Erkek	230	80.1	5.98	4	0.20
	Bayan	57	19.9			
	Toplam	287	100.0			
13	Erkek	230	80.4	3.20	4	0.52
	Bayan	56	19.6			
	Toplam	286	100.0			
14	Erkek	230	80.1	6.12	4	0.19
	Bayan	57	19.9			
	Toplam	287	100.0			
15	Erkek	230	80.7	2.34	4	0.67
	Bayan	55	19.3			
	Toplam	285	100.0			

Tablo 6'nin devamı

16	Erkek	228	80.3	2.43	4	0.66
	Bayan	56	19.7			
	Toplam	284	100.0			
17	Erkek	230	80.1	4.84	4	0.30
	Bayan	57	19.9			
	Toplam	287	100.0			
18	Erkek	235	80.5	3.65	4	0.46
	Bayan	57	19.5			
	Toplam	292	100.0			
19	Erkek	230	80.1	1.17	4	0.88
	Bayan	57	19.9			
	Toplam	287	100.0			
20	Erkek	232	80.3	10.73	4	*0.03
	Bayan	57	19.7			
	Toplam	289	100.0			
21	Erkek	235	80.5	7.17	4	0.13
	Bayan	57	19.5			
	Toplam	292	100.0			
22	Erkek	234	80.4	2.77	4	0.60
	Bayan	57	19.6			
	Toplam	291	100.0			
23	Erkek	230	80.4	2.28	4	0.68
	Bayan	56	19.6			
	Toplam	286	100.0			
24	Erkek	232	80.6	2.24	4	0.69
	Bayan	56	19.4			
	Toplam	288	100.0			
25	Erkek	229	80.1	3.75	4	0.44
	Bayan	57	19.9			
	Toplam	286	100.0			
26	Erkek	232	80.3	1.35	4	0.85
	Bayan	57	19.7			
	Toplam	289	100.0			
27	Erkek	230	80.4	6.28	4	0.18
	Bayan	56	19.6			
	Toplam	286	100.0			
28	Erkek	233	80.3	2.28	4	0.68
	Bayan	57	19.7			
	Toplam	290	100.0			
29	Erkek	234	80.4	4.80	4	0.31
	Bayan	57	19.6			
	Toplam	291	100.0			
30	Erkek	234	80.4	3.96	4	0.41
	Bayan	57	19.6			
	Toplam	291	100.0			

Tablo 6'nın devamı

31	Erkek	233	80.9	5.42	4	0.25
	Bayan	55	19.1			
	Toplam	288	100.0			
32	Erkek	228	80.6	2.32	4	0.68
	Bayan	55	19.4			
	Toplam	283	100.0			
33	Erkek	230	80.7	6.31	4	0.18
	Bayan	55	19.3			
	Toplam	285	100.0			
34	Erkek	227	80.8	4.60	4	0.33
	Bayan	54	19.2			
	Toplam	281	100.0			
35	Erkek	231	80.5	3.69	4	0.45
	Bayan	56	19.5			
	Toplam	287	100.0			
36	Erkek	229	80.4	4.65	4	0.33
	Bayan	56	19.6			
	Toplam	285	100.0			
37	Erkek	231	80.5	1.43	4	0.84
	Bayan	56	19.5			
	Toplam	287	100.0			
38	Erkek	231	80.8	1.96	4	0.74
	Bayan	55	19.2			
	Toplam	286	100.0			
39	Erkek	231	80.8	15.84	4	*0.00
	Bayan	55	19.2			
	Toplam	286	100.0			
40	Erkek	228	80.3	2.66	4	0.62
	Bayan	56	19.7			
	Toplam	284	100.0			
41	Erkek	228	80.3	6.48	4	0.17
	Bayan	56	19.7			
	Toplam	284	100.0			
42	Erkek	232	80.6	3.51	4	0.48
	Bayan	56	19.4			
	Toplam	288	100.0			
43	Erkek	233	80.6	1.95	4	0.75
	Bayan	56	19.4			
	Toplam	289	100.0			
44	Erkek	231	80.5	8.19	4	0.08
	Bayan	56	19.5			
	Toplam	287	100.0			
45	Erkek	232	80.6	4.62	4	0.33
	Bayan	56	19.4			
	Toplam	288	100.0			

Tablo 6'nın devamı

46	Erkek	231	80.5	1.52	4	0.82
	Bayan	56	19.5			
	Toplam	287	100.0			
47	Erkek	230	80.4	3.21	4	0.52
	Bayan	56	19.6			
	Toplam	286	100.0			
48	Erkek	230	80.7	0.50	4	0.97
	Bayan	55	19.3			
	Toplam	285	100.0			
49	Erkek	232	80.6	5.06	4	0.28
	Bayan	56	19.4			
	Toplam	288	100.0			
50	Erkek	228	80.3	1.83	4	0.77
	Bayan	56	19.7			
	Toplam	284	100.0			
51	Erkek	231	80.8	1.65	4	0.80
	Bayan	55	19.2			
	Toplam	286	100.0			
52	Erkek	228	80.3	8.48	4	0.08
	Bayan	56	19.7			
	Toplam	284	100.0			
53	Erkek	227	80.2	2.78	4	0.59
	Bayan	56	19.8			
	Toplam	283	100.0			
54	Erkek	229	80.4	12.41	4	*0.01
	Bayan	56	19.6			
	Toplam	285	100.0			
55	Erkek	232	81.1	1.20	4	0.88
	Bayan	54	18.9			
	Toplam	286	100.0			
56	Erkek	231	80.5	8.47	4	0.08
	Bayan	56	19.5			
	Toplam	287	100.0			
57	Erkek	230	80.4	2.04	4	0.73
	Bayan	56	19.6			
	Toplam	286	100.0			
58	Erkek	232	80.6	1.06	4	0.90
	Bayan	56	19.4			
	Toplam	288	100.0			
59	Erkek	231	80.5	3.99	4	0.41
	Bayan	56	19.5			
	Toplam	287	100.0			
60	Erkek	232	80.6	1.15	4	0.89
	Bayan	56	19.4			
	Toplam	288	100.0			

Tablo 6'nın devamı

61	Erkek	229	80.1	3.96	4	0.41
	Bayan	57	19.9			
	Toplam	286	100.0			
62	Erkek	229	80.1	5.76	4	0.22
	Bayan	57	19.9			
	Toplam	286	100.0			
63	Erkek	229	80.4	4.54	4	0.34
	Bayan	56	19.6			
	Toplam	285	100.0			
64	Erkek	226	79.9	3.45	4	0.48
	Bayan	57	20.1			
	Toplam	283	100.0			
65	Erkek	219	79.6	15.16	4	*0.00
	Bayan	56	20.4			
	Toplam	275	100.0			
66	Erkek	226	79.9	4.40	4	0.35
	Bayan	57	20.1			
	Toplam	283	100.0			
67	Erkek	227	79.9	7.92	4	0.09
	Bayan	57	20.1			
	Toplam	284	100.0			
68	Erkek	227	79.9	8.54	4	0.07
	Bayan	57	20.1			
	Toplam	284	100.0			
69	Erkek	228	80.0	2.71	4	0.61
	Bayan	57	20.0			
	Toplam	285	100.0			
70	Erkek	227	79.9	12.62	4	*0.01
	Bayan	57	20.1			
	Toplam	284	100.0			
71	Erkek	220	80.0	3.15	4	0.53
	Bayan	55	20.0			
	Toplam	275	100.0			
72	Erkek	226	80.1	10.54	4	*0.03
	Bayan	56	19.9			
	Toplam	282	100.0			
73	Erkek	228	80.0	0.71	4	0.95
	Bayan	57	20.0			
	Toplam	285	100.0			
74	Erkek	227	80.2	3.25	4	0.52
	Bayan	56	19.8			
	Toplam	283	100.0			
75	Erkek	226	79.9	2.41	4	0.66
	Bayan	57	20.1			
	Toplam	283	100.0			

Tablo 6'nın devamı

76	Erkek	226	79.9	0.86	4	0.93
	Bayan	57	20.1			
	Toplam	283	100.0			
77	Erkek	228	80.3	11.82	4	*0.02
	Bayan	56	19.7			
	Toplam	284	100.0			
78	Erkek	229	80.1	1.70	4	0.79
	Bayan	57	19.9			
	Toplam	286	100.0			
79	Erkek	228	80.0	2.99	4	0.56
	Bayan	57	20.0			
	Toplam	285	100.0			
80	Erkek	228	80.0	0.03	4	1.00
	Bayan	57	20.0			
	Toplam	285	100.0			

*p<0.05

Tablo 6'daki sonuçlara göre anlamlı farklılık bulunan anket sorularının frekans dağılımları Tablo 7'de gösterilmiştir.

Tablo 7: Öğrenci Görüşlerinin Cinsiyete Göre Değişimine İlişkin Kay-Kare Bağımsızlık Testi Sonuçlarında Anlamlı Farklılık Bulunan Anket Sorularındaki Frekans Dağılımları

Anket Sorusu		20. Uygulamalı derslerde bilgisayar laboratuvarı yeterince kullanılmaktadır.					Toplam
20. soru		Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	
Cinsiyet	Erkek	57	23	32	65	55	232
	Bayan	10	6	17	9	15	57
Toplam		67	29	49	74	70	289
$\chi^2= 10.73, sd= 4, p=0.03$							
39. soru		39.Derslerde öğretmenler konulara uygun yöntem ve teknikler kullanmaktadırlar.					Toplam
39. soru		Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	
Cinsiyet	Erkek	24	50	61	61	35	231
	Bayan	0	8	24	9	14	55
Toplam		24	58	85	70	49	286
$\chi^2=15.84, sd=4, p=0.00$							
54.soru		54. Dersler kalabalık gruplara verilmektedir.					Toplam
54.soru		Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	
Cinsiyet	Erkek	42	52	65	27	43	229
	Bayan	4	22	10	11	9	56
Toplam		46	74	75	38	52	285
$\chi^2=12.41, sd=4, p=0.01$							
65.soru		65. Kütüphanede yeterince teknolojik imkan bulunmamaktadır.					Toplam
65.soru		Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	
Cinsiyet	Erkek	34	30	46	57	52	219
	Bayan	8	18	15	6	9	56
Toplam		42	48	61	63	61	275
$\chi^2= 15.16, sd= 4, p=0.00$							
70.soru		70. Eğitimde çeşitli anketlerle öğrenci görüşleri dikkate alınmaktadır.					Toplam
70.soru		Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	
Cinsiyet	Erkek	27	40	55	55	50	227
	Bayan	6	20	17	6	8	57
Toplam		33	60	72	61	58	284
$\chi^2=12.61, sd= 4, p=0.01$							

Tablo 7'nin devamı

72.soru		72. Danışmanlık hizmeti daha fazla verilmelidir.					Toplam
		Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	
Cinsiyet	Erkek	17	31	52	54	72	226
	Bayan	1	7	8	10	30	56
Toplam		18	38	60	64	102	282
$\chi^2=10.54, sd=4, p=0.03$							
77.soru		77. Halk Eğitim Merkezi Müdürlüklerinin hizmetlerini yeterli bulmaktayım.					Toplam
		Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	
Cinsiyet	Erkek	55	31	58	49	35	228
	Bayan	18	16	7	9	6	56
Toplam		73	47	65	58	41	284
$\chi^2=11.82, sd=4, p=0.02$							

Tablo 6 ve Tablo 7 incelendiğinde aşağıdaki sonuçlara varılır:

Cinsiyet değişkeni ile 20.sorudaki “Uygulamalı derslerde bilgisayar laboratuvarı yeterince kullanılmaktadır” ifadesi, χ^2 çözümlemesine göre $p < 0.05$ düzeyinde birbirine bağımlıdır. χ^2 çözümlemesine göre iki değişken arasında anlamlı fark ortaya çıkmıştır. Verilen cevaplar kesinlikle katılmıyorum, katılmıyorum, kısmen katılıyorum, katılıyorum, kesinlikle katılıyorum seçeneklerine göre bayan ve erkeklerde farklı çıkmıştır. Bayan öğrenciler en çok “kısmen katılıyorum” seçeneğini işaretlerken, erkek öğrencilerin en çok “katılmıyorum” seçeneğini işaretledikleri görülmektedir. Frekans dağılımlarına bakarak kesin yorum yapılamamaktadır. Mann Whitney U testindeki sıra ortalamalarına bakıldığında bayan öğrencilerin sıra ortalamasının (146.47) erkek öğrencilerin sıra ortalamasına göre (144.64) daha büyük olduğu görülür. Buna göre bayan öğrencilerin uygulamalı derslerde bilgisayar laboratuvarının yeterince kullanıldığı görüşüne daha çok katıldıkları söylenebilir. Korelasyona bakıldığında, Somers'd değeri çok düşük (0.01) olduğu için pozitif yöndeki ilişki zayıftır.

Cinsiyet değişkeni ile 39. sorudaki “Derslerde öğretmenler konulara uygun yöntem ve teknik kullanılmaktadır” ifadesi, χ^2 çözümlemesine göre $p < 0.05$ düzeyinde birbirine bağımlıdır. Bayan öğrenciler en çok “kısmen katılıyorum” seçeneğini işaretlerken, erkek

öğrencilerin en çok “katılmıyorum” ve “kısmen katılmıyorum” seçeneklerini işaretledikleri görülmektedir. Mann Whitney U testindeki sıra ortalamalarına bakıldığında bayan öğrencilerin sıra ortalamasının (162.15) erkek öğrencilerin sıra ortalamasına göre (139.06) daha büyük olduğu görülür. Buna göre bayan öğrencilerin uygun yöntem ve teknik kullanıldığı görüşüne daha çok katıldıkları söylenebilir. Korelasyona bakıldığında, Somers'd değeri düşük (0.10) olduğu için pozitif yöndeki ilişki zayıftır.

Cinsiyet değişkeni ile 54. sorudaki “Dersler kalabalık gruplara verilmektedir” ifadesi, χ^2 çözümlemesine göre $p < 0.05$ düzeyinde birbirine bağımlıdırlar. Bayan öğrenciler en çok “katılıyorum” seçeneğini işaretlerken, erkek öğrencilerin en çok “kısmen katılıyorum” seçeneğini işaretledikleri görülmektedir. Mann Whitney U testindeki sıra ortalamalarına bakıldığında bayan öğrencilerin sıra ortalamasının (146.54) erkek öğrencilerin sıra ortalamasına göre (142.14) daha büyük olduğu görülür. Buna göre bayan öğrencilerin derslerin kalabalık gruplara verildiği görüşüne daha çok katıldıkları söylenebilir. Korelasyona bakıldığında, Somers'd değeri çok düşük (0.02) olduğu için pozitif yöndeki ilişki zayıftır.

Cinsiyet değişkeni ile 65. sorudaki “Kütüphanede yeterince teknolojik imkan bulunamamaktadır” ifadesi, χ^2 çözümlemesine göre $p < 0.05$ düzeyinde birbirine bağımlıdırlar. Bayan öğrenciler en çok “katılıyorum” seçeneğini işaretlerken, erkek öğrencilerin en çok “katılmıyorum” seçeneğini işaretledikleri görülmektedir. Buna rağmen, Mann Whitney U testindeki sıra ortalamalarına bakıldığında erkek öğrencilerin sıra ortalamasının (143.67) bayan öğrencilerin sıra ortalamasına göre (115.84) daha büyük olduğu görülür. Buna göre erkek öğrencilerin kütüphanedeki teknolojik imkanların yetersiz olduğu görüşüne daha çok katıldıkları söylenebilir. Korelasyona bakıldığında, Somers'd değeri düşük (-0.12) olduğu için negatif yöndeki ilişki zayıftır.

Cinsiyet değişkeni ile 70. sorudaki “Eğitimde çeşitli anketlerle öğrenci görüşleri dikkate alınmaktadır” ifadesi, χ^2 çözümlemesine göre $p < 0.05$ düzeyinde birbirine bağımlıdırlar. Bayan öğrenciler en çok “katılıyorum” seçeneğini işaretlerken, erkek öğrencilerin en çok “kısmen katılıyorum” ve “katılmıyorum” seçeneklerini işaretledikleri görülmektedir. Buna rağmen, Mann Whitney U testindeki sıra ortalamalarına bakıldığında

erkek öğrencilerin sıra ortalamasının (148.35) bayan öğrencilerin sıra ortalamasına göre (119.18) daha büyük olduğu görülür. Buna göre erkek öğrencilerin öğrenci görüşlerinin dikkate alındığı görüşüne daha çok katıldıkları söylenebilir. Korelasyona bakıldığında, Somers'd değeri düşük (-0.12) olduğu için negatif yöndeki ilişki zayıftır.

Cinsiyet değişkeni ile 72. sorudaki “Danışmanlık hizmeti daha fazla verilmelidir” ifadesi, χ^2 çözümlemesine göre $p < 0.05$ düzeyinde birbirine bağımlıdır. Bayan ve erkek öğrencilerin en çok “kesinlikle katılmıyorum” seçeneğini işaretledikleri görülmektedir. Buna rağmen, Mann Whitney U testindeki sıra ortalamalarına bakıldığında bayan öğrencilerin sıra ortalamasının (167.75) erkek öğrencilerin sıra ortalamasına göre (135.00) daha büyük olduğu görülür. Buna göre bayan öğrencilerin danışmanlık hizmetinin yetersiz olduğu görüşüne daha çok katıldıkları söylenebilir. Korelasyona bakıldığında, Somers'd değeri düşük (0.14) olduğu için pozitif yöndeki ilişki zayıftır.

Cinsiyet değişkeni ile 77. sorudaki “Halk Eğitim Merkezi Müdürlüklerinin hizmetlerini yeterli bulmaktayım” ifadesi, χ^2 çözümlemesine göre $p < 0.05$ düzeyinde birbirine bağımlıdır. Bayan öğrenciler en çok “kesinlikle katılıyorum” seçeneğini işaretlerken, erkek öğrencilerin en çok “kısmen katılıyorum” seçeneğini işaretledikleri görülmektedir. Buna rağmen, Mann Whitney U testindeki sıra ortalamalarına bakıldığında erkek öğrencilerin sıra ortalamasının (147.66) bayan öğrencilerin sıra ortalamasına göre (121.49) daha büyük olduğu görülür. Buna göre erkek öğrencilerin Halk Eğitim Merkezi Müdürlüklerinin hizmetlerinin yeterli olduğu görüşüne daha çok katıldıkları söylenebilir. Korelasyona bakıldığında, Somers'd değeri düşük (-0.10) olduğu için negatif yöndeki ilişki zayıftır.

4.1.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın üçüncü alt problemi olan “Mesleki Açık Öğretim Lisesi Bilişim Teknolojileri alanında öğrenim gören öğrencilerin aldıkları eğitimin etkililiğine yönelik görüşleri bir işte çalışma durumuna göre değişmekte midir?” problemine ilişkin olarak öğrencilerin aldıkları eğitimin cinsiyete ilişkin değişimini ortaya koymak için veriler analiz edilmiş ve sonuçlar Tablo 8’de gösterilmiştir:

Tablo 8: Anket Sorularına Göre Öğrenci Görüşlerinin Bir İşte Çalışma Durumuna Göre Değişimine İlişkin Kay-Kare Bağımsızlık Testi Sonuçları

Soru No	İşte Çalışma	f	%	χ^2	sd	P
1	Çalışıyor	154	53.3	1.72	4	0.79
	Çalışmıyor	135	46.7			
	Toplam	289	100.0			
2	Çalışıyor	153	52.9	5.54	4	0.24
	Çalışmıyor	136	47.1			
	Toplam	289	100.0			
3	Çalışıyor	154	53.1	1.66	4	0.80
	Çalışmıyor	136	46.9			
	Toplam	290	100.0			
4	Çalışıyor	153	53.1	7.44	4	0.11
	Çalışmıyor	135	46.9			
	Toplam	288	100.0			
5	Çalışıyor	152	53.0	1.60	4	0.81
	Çalışmıyor	135	47.0			
	Toplam	287	100.0			
6	Çalışıyor	153	53.1	3.03	4	0.55
	Çalışmıyor	135	46.9			
	Toplam	288	100.0			
7	Çalışıyor	151	52.8	4.52	4	0.34
	Çalışmıyor	135	47.2			
	Toplam	286	100.0			
8	Çalışıyor	153	53.3	0.29	4	0.99
	Çalışmıyor	134	46.7			
	Toplam	287	100.0			
9	Çalışıyor	152	53.0	0.62	4	0.96
	Çalışmıyor	135	47.0			
	Toplam	287	100.0			
10	Çalışıyor	151	52.8	9.55	4	0.05
	Çalışmıyor	135	47.2			
	Toplam	286	100.0			
11	Çalışıyor	153	52.9	2.01	4	0.73
	Çalışmıyor	136	47.1			
	Toplam	289	100.0			
12	Çalışıyor	151	52.8	3.05	4	0.55
	Çalışmıyor	135	47.2			
	Toplam	286	100.0			
13	Çalışıyor	153	53.7	2.43	4	0.66
	Çalışmıyor	132	46.3			
	Toplam	285	100.0			
14	Çalışıyor	151	52.8	5.23	4	0.26
	Çalışmıyor	135	47.2			
	Toplam	286	100.0			
15	Çalışıyor	151	53.2	2.68	4	0.61
	Çalışmıyor	133	46.8			
	Toplam	284	100.0			

Tablo 8'in devamı

16	Çalışıyor	150	53.0	6.78	4	0.15
	Çalışmıyor	133	47.0			
	Toplam	283	100.0			
17	Çalışıyor	153	53.5	3.68	4	0.45
	Çalışmıyor	133	46.5			
	Toplam	286	100.0			
18	Çalışıyor	155	53.3	9.80	4	0.04
	Çalışmıyor	136	46.7			
	Toplam	291	100.0			
19	Çalışıyor	150	52.4	4.07	4	0.40
	Çalışmıyor	136	47.6			
	Toplam	286	100.0			
20	Çalışıyor	153	53.1	1.29	4	0.86
	Çalışmıyor	135	46.9			
	Toplam	288	100.0			
21	Çalışıyor	155	53.3	1.79	4	0.77
	Çalışmıyor	136	46.7			
	Toplam	291	100.0			
22	Çalışıyor	155	53.4	0.72	4	0.95
	Çalışmıyor	135	46.6			
	Toplam	290	100.0			
23	Çalışıyor	153	53.7	3.07	4	0.55
	Çalışmıyor	132	46.3			
	Toplam	285	100.0			
24	Çalışıyor	152	53.0	6.42	4	0.17
	Çalışmıyor	135	47.0			
	Toplam	287	100.0			
25	Çalışıyor	154	54.0	6.53	4	0.16
	Çalışmıyor	131	46.0			
	Toplam	285	100.0			
26	Çalışıyor	154	53.5	3.43	4	0.49
	Çalışmıyor	134	46.5			
	Toplam	288	100.0			
27	Çalışıyor	151	53.0	4.53	4	0.34
	Çalışmıyor	134	47.0			
	Toplam	285	100.0			
28	Çalışıyor	153	52.9	0.81	4	0.94
	Çalışmıyor	136	47.1			
	Toplam	289	100.0			
29	Çalışıyor	155	53.4	3.66	4	0.45
	Çalışmıyor	135	46.6			
	Toplam	290	100.0			
30	Çalışıyor	155	53.4	4.86	4	0.30
	Çalışmıyor	135	46.6			
	Toplam	290	100.0			

Tablo 8'in devamı

31	Çalışıyor	155	54.0	9.76	4	0.04
	Çalışmıyor	132	46.0			
	Toplam	287	100.0			
32	Çalışıyor	152	53.9	4.80	4	0.31
	Çalışmıyor	130	46.1			
	Toplam	282	100.0			
33	Çalışıyor	152	53.5	1.18	4	0.88
	Çalışmıyor	132	46.5			
	Toplam	284	100.0			
34	Çalışıyor	150	53.6	1.83	4	0.77
	Çalışmıyor	130	46.4			
	Toplam	280	100.0			
35	Çalışıyor	155	54.2	6.04	4	0.20
	Çalışmıyor	131	45.8			
	Toplam	286	100.0			
36	Çalışıyor	154	54.2	1.20	4	0.88
	Çalışmıyor	130	45.8			
	Toplam	284	100.0			
37	Çalışıyor	155	54.2	2.84	4	0.59
	Çalışmıyor	131	45.8			
	Toplam	286	100.0			
38	Çalışıyor	154	54.0	0.30	4	0.99
	Çalışmıyor	131	46.0			
	Toplam	285	100.0			
39	Çalışıyor	155	54.4	7.65	4	0.11
	Çalışmıyor	130	45.6			
	Toplam	285	100.0			
40	Çalışıyor	155	54.8	3.81	4	0.43
	Çalışmıyor	128	45.2			
	Toplam	283	100.0			
41	Çalışıyor	152	53.7	1.54	4	0.82
	Çalışmıyor	131	46.3			
	Toplam	283	100.0			
42	Çalışıyor	156	54.4	1.17	4	0.88
	Çalışmıyor	131	45.6			
	Toplam	287	100.0			
43	Çalışıyor	156	54.2	2.11	4	0.72
	Çalışmıyor	132	45.8			
	Toplam	288	100.0			
44	Çalışıyor	155	54.2	0.59	4	0.96
	Çalışmıyor	131	45.8			
	Toplam	286	100.0			
45	Çalışıyor	155	54.0	4.76	4	0.31
	Çalışmıyor	132	46.0			
	Toplam	287	100.0			

Tablo 8'in devamı

46	Çalışıyor	155	54.2	2.09	4	0.72
	Çalışmıyor	131	45.8			
	Toplam	286	100.0			
47	Çalışıyor	156	54.7	4.31	4	0.37
	Çalışmıyor	129	45.3			
	Toplam	285	100.0			
48	Çalışıyor	155	54.6	9.47	4	0.05
	Çalışmıyor	129	45.4			
	Toplam	284	100.0			
49	Çalışıyor	156	54.4	3.50	4	0.48
	Çalışmıyor	131	45.6			
	Toplam	287	100.0			
50	Çalışıyor	155	54.8	8.66	4	0.07
	Çalışmıyor	128	45.2			
	Toplam	283	100.0			
51	Çalışıyor	156	54.7	14.74	4	*0.01
	Çalışmıyor	129	45.3			
	Toplam	285	100.0			
52	Çalışıyor	154	54.4	5.70	4	0.22
	Çalışmıyor	129	45.6			
	Toplam	283	100.0			
53	Çalışıyor	153	54.3	1.53	4	0.82
	Çalışmıyor	129	45.7			
	Toplam	282	100.0			
54	Çalışıyor	154	54.2	2.06	4	0.73
	Çalışmıyor	130	45.8			
	Toplam	284	100.0			
55	Çalışıyor	156	54.7	5.77	4	0.22
	Çalışmıyor	129	45.3			
	Toplam	285	100.0			
56	Çalışıyor	156	54.5	0.77	4	0.94
	Çalışmıyor	130	45.5			
	Toplam	286	100.0			
57	Çalışıyor	153	53.7	3.57	4	0.47
	Çalışmıyor	132	46.3			
	Toplam	285	100.0			
58	Çalışıyor	155	54.0	2.54	4	0.64
	Çalışmıyor	132	46.0			
	Toplam	287	100.0			
59	Çalışıyor	156	54.5	3.81	4	0.43
	Çalışmıyor	130	45.5			
	Toplam	286	100.0			
60	Çalışıyor	155	54.0	3.89	4	0.42
	Çalışmıyor	132	46.0			
	Toplam	287	100.0			

Tablo 8'in devamı

61	Çalışıyor	152	53.3	9.19	4	0.06
	Çalışmıyor	133	46.7			
	Toplam	285	100.0			
62	Çalışıyor	153	53.7	8.18	4	0.09
	Çalışmıyor	132	46.3			
	Toplam	285	100.0			
63	Çalışıyor	153	53.9	1.75	4	0.78
	Çalışmıyor	131	46.1			
	Toplam	284	100.0			
64	Çalışıyor	151	53.5	3.89	4	0.42
	Çalışmıyor	131	46.5			
	Toplam	282	100.0			
65	Çalışıyor	145	52.9	1.08	4	0.90
	Çalışmıyor	129	47.1			
	Toplam	274	100.0			
66	Çalışıyor	150	53.2	3.04	4	0.55
	Çalışmıyor	132	46.8			
	Toplam	282	100.0			
67	Çalışıyor	150	53.0	3.19	4	0.53
	Çalışmıyor	133	47.0			
	Toplam	283	100.0			
68	Çalışıyor	152	53.7	6.79	4	0.15
	Çalışmıyor	131	46.3			
	Toplam	283	100.0			
69	Çalışıyor	151	53.2	2.15	4	0.71
	Çalışmıyor	133	46.8			
	Toplam	284	100.0			
70	Çalışıyor	152	53.7	3.17	4	0.53
	Çalışmıyor	131	46.3			
	Toplam	283	100.0			
71	Çalışıyor	149	54.4	4.24	4	0.37
	Çalışmıyor	125	45.6			
	Toplam	274	100.0			
72	Çalışıyor	149	53.0	2.56	4	0.63
	Çalışmıyor	132	47.0			
	Toplam	281	100.0			
73	Çalışıyor	152	53.5	1.90	4	0.75
	Çalışmıyor	132	46.5			
	Toplam	284	100.0			
74	Çalışıyor	152	53.9	10.97	4	*0.03
	Çalışmıyor	130	46.1			
	Toplam	282	100.0			
75	Çalışıyor	150	53.2	0.41	4	0.98
	Çalışmıyor	132	46.8			
	Toplam	282	100.0			

Tablo 8'in devamı

76	Çalışıyor	151	53.5	0.60	4	0.96
	Çalışmıyor	131	46.5			
	Toplam	282	100.0			
77	Çalışıyor	152	53.7	4.49	4	0.34
	Çalışmıyor	131	46.3			
	Toplam	283	100.0			
78	Çalışıyor	153	53.7	8.01	4	0.09
	Çalışmıyor	132	46.3			
	Toplam	285	100.0			
79	Çalışıyor	152	53.5	2.60	4	0.63
	Çalışmıyor	132	46.5			
	Toplam	284	100.0			
80	Çalışıyor	151	53.2	2.40	4	0.66
	Çalışmıyor	133	46.8			
	Toplam	284	100.0			

*p<0.05

Tablo 8'deki sonuçlara göre anlamlı farklılık bulunan anket sorularının frekans dağılımları Tablo 9'da gösterilmiştir.

Tablo 9: Öğrenci Görüşlerinin İşte Çalışma Durumuna Göre Değişimine İlişkin Kay-Kare Bağımsızlık Testi Sonuçlarında Anlamlı Farklılık Bulunan Anket Sorularındaki Frekans Dağılımları

51.soru	51. Farklı yaş gruplarındaki kişilerle aynı ortamda ders almayı doğru bulmuyorum.					Toplam	
		Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	
Çalışma	Çalışıyor	34	39	29	31	23	156
	Çalışmıyor	16	27	40	15	31	129
Toplam		50	66	69	46	54	285
$\chi^2 = 14.74, sd= 4, p=0.01$							
74.soru	74. Verimli ders çalışma konusunda yeterince bilgilendirildim.					Toplam	
		Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	
Çalışma	Çalışıyor	26	40	47	20	19	152
	Çalışmıyor	14	20	50	30	16	130
Toplam		40	60	97	50	35	282
$\chi^2=10.97, sd=4, p=0.03$							

Tablo 8 ve Tablo 9'a göre aşağıdaki sonuçlar çıkmıştır:

Bir işte çalışma değişkeni ile 51. sorudaki "Farklı yaş gruplarındaki kişilerle aynı ortamda ders almayı doğru bulmuyorum" ifadesi, χ^2 özömlemesine göre $p < 0.05$ düzeyinde birbirine bağımlıdırlar. alışan öğrenciler en çok "katılıyorum" seçeneğini işaretlerken, çalışmayan öğrencilerin en çok "kısmen katılıyorum" seçeneğini işaretledikleri görölmektedir. Frekans dağılımlarından kesin yorum yapılamamaktadır. Mann Whitney U testindeki sıra ortalamalarına bakıldığında çalışmayan öğrencilerin sıra ortalamasının (153.83) alışan öğrencilerin sıra ortalamasına göre (134.05) daha büyük olduğu görölr. Buna göre çalışmayan öğrencilerin farklı yaş gruplarıyla aynı ortamda ders almanın yanlış olduğu görüşüne daha çok katıldıkları söylenebilir. Korelasyona bakıldığında, Somers'd değeri düşük (0.11) olduğu için pozitif yöndeki ilişki zayıftır.

Bir işte çalışma değişkeni ile 74 sorudaki "Verimli ders çalışma konusunda yeterince bilgilendirildim" ifadesi, χ^2 özömlemesine göre $p < 0.05$ düzeyinde birbirine bağımlıdırlar. alışan öğrenciler en çok "kısmen katılıyorum" seçeneğini işaretlemişlerdir ve çalışmayan öğrencilerin de en çok "kısmen katılıyorum" seçeneğini işaretledikleri görölmektedir. Buna rağmen; Mann Whitney U testindeki sıra ortalamalarına bakıldığında çalışmayan öğrencilerin sıra ortalamasının (154.32) alışan öğrencilerin sıra ortalamasına göre (130.53) daha büyük olduğu görölr. Buna göre çalışmayan öğrencilerin verimli ders çalışma konusunda bilgilendirildikleri görüşüne daha çok katıldıkları söylenebilir. Korelasyona bakıldığında, Somers'd değeri düşük (0.13) olduğu için pozitif yöndeki ilişki zayıftır.

4.1. 4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın dördüncü alt problemi olan “Mesleki Açık Öğretim Lisesi Bilişim Teknolojileri alanında öğrenim gören öğrencilerin aldıkları eğitimin etkililiğine yönelik görüşleri internet imkanlarına göre değişmekte midir?” problemine ilişkin olarak öğrencilerin aldıkları eğitimin cinsiyete ilişkin değişimini ortaya koymak için veriler analiz edilmiş ve sonuçlar Tablo 10’da gösterilmiştir:

Tablo 10: Anket Sorularına Göre Öğrenci Görüşlerinin İnternet İmkânına Göre Değişimine İlişkin Kay-Kare Bağımsızlık Testi Sonuçları

Soru No	İnternet İmkânı	f	%	χ^2	sd	p
1	İnternet var	228	78.9	0.33	4	0.99
	İnternet yok	61	21.1			
	Toplam	289	100.0			
2	İnternet var	229	79.2	2.60	4	0.63
	İnternet yok	60	20.8			
	Toplam	289	100.0			
3	İnternet var	230	79.3	1.75	4	0.78
	İnternet yok	60	20.7			
	Toplam	290	100.0			
4	İnternet var	228	79.2	1.28	4	0.86
	İnternet yok	60	20.8			
	Toplam	288	100.0			
5	İnternet var	228	79.4	1.58	4	0.81
	İnternet yok	59	20.6			
	Toplam	287	100.0			
6	İnternet var	228	79.2	7.58	4	0.11
	İnternet yok	60	20.8			
	Toplam	288	100.0			
7	İnternet var	226	79.0	0.59	4	0.96
	İnternet yok	60	21.0			
	Toplam	286	100.0			
8	İnternet var	227	79.1	11.36	4	*0.02
	İnternet yok	60	20.9			
	Toplam	287	100.0			
9	İnternet var	227	79.1	6.01	4	0.20
	İnternet yok	60	20.9			
	Toplam	287	100.0			
10	İnternet var	226	79.0	3.60	4	0.46
	İnternet yok	60	21.0			
	Toplam	286	100.0			
11	İnternet var	230	79.6	4.81	4	0.31
	İnternet yok	59	20.4			
	Toplam	289	100.0			
12	İnternet var	227	79.4	9.18	4	0.06
	İnternet yok	59	20.6			
	Toplam	286	100.0			
13	İnternet var	226	79.3	3.31	4	0.51
	İnternet yok	59	20.7			
	Toplam	285	100.0			
14	İnternet var	227	79.4	4.22	4	0.38
	İnternet yok	59	20.6			
	Toplam	286	100.0			
15	İnternet var	225	79.2	5.13	4	0.27
	İnternet yok	59	20.8			
	Toplam	284	100.0			

Tablo 10'un devamı

16	İnternet var	228	80.6	5.25	4	0.26
	İnternet yok	55	19.4			
	Toplam	283	100.0			
17	İnternet var	227	79.4	6.07	4	0.19
	İnternet yok	59	20.6			
	Toplam	286	100.0			
18	İnternet var	230	79.0	2.31	4	0.68
	İnternet yok	61	21.0			
	Toplam	291	100.0			
19	İnternet var	227	79.4	13.09	4	*0.01
	İnternet yok	59	20.6			
	Toplam	286	100.0			
20	İnternet var	229	79.5	16.04	4	*0.00
	İnternet yok	59	20.5			
	Toplam	288	100.0			
21	İnternet var	230	79.0	4.58	4	0.33
	İnternet yok	61	21.0			
	Toplam	291	100.0			
22	İnternet var	229	79.0	7.12	4	0.13
	İnternet yok	61	21.0			
	Toplam	290	100.0			
23	İnternet var	225	78.9	5.31	4	0.26
	İnternet yok	60	21.1			
	Toplam	285	100.0			
24	İnternet var	226	78.7	2.89	4	0.58
	İnternet yok	61	21.3			
	Toplam	287	100.0			
25	İnternet var	226	79.3	8.08	4	0.09
	İnternet yok	59	20.7			
	Toplam	285	100.0			
26	İnternet var	228	79.2	4.49	4	0.34
	İnternet yok	60	20.8			
	Toplam	288	100.0			
27	İnternet var	226	79.3	2.92	4	0.57
	İnternet yok	59	20.7			
	Toplam	285	100.0			
28	İnternet var	229	79.2	3.14	4	0.53
	İnternet yok	60	20.8			
	Toplam	289	100.0			
29	İnternet var	229	79.0	0.86	4	0.93
	İnternet yok	61	21.0			
	Toplam	290	100.0			
30	İnternet var	229	79.0	4.51	4	0.34
	İnternet yok	61	21.0			
	Toplam	290	100.0			

Tablo 10'un devamı

31	İnternet var	227	79.1	6.71	4	0.15
	İnternet yok	60	20.9			
	Toplam	287	100.0			
32	İnternet var	223	79.1	0.90	4	0.92
	İnternet yok	59	20.9			
	Toplam	282	100.0			
33	İnternet var	225	79.2	6.82	4	0.15
	İnternet yok	59	20.8			
	Toplam	284	100.0			
34	İnternet var	221	78.9	2.84	4	0.59
	İnternet yok	59	21.1			
	Toplam	280	100.0			
35	İnternet var	225	78.7	5.56	4	0.23
	İnternet yok	61	21.3			
	Toplam	286	100.0			
36	İnternet var	223	78.5	2.30	4	0.68
	İnternet yok	61	21.5			
	Toplam	284	100.0			
37	İnternet var	225	78.7	5.83	4	0.21
	İnternet yok	61	21.3			
	Toplam	286	100.0			
38	İnternet var	224	78.6	6.80	4	0.15
	İnternet yok	61	21.4			
	Toplam	285	100.0			
39	İnternet var	225	78.9	4.69	4	0.32
	İnternet yok	60	21.1			
	Toplam	285	100.0			
40	İnternet var	223	78.8	5.60	4	0.23
	İnternet yok	60	21.2			
	Toplam	283	100.0			
41	İnternet var	225	79.5	5.73	4	0.22
	İnternet yok	58	20.5			
	Toplam	283	100.0			
42	İnternet var	226	78.7	13.58	4	*0.01
	İnternet yok	61	21.3			
	Toplam	287	100.0			
43	İnternet var	228	79.2	4.71	4	0.32
	İnternet yok	60	20.8			
	Toplam	288	100.0			
44	İnternet var	225	78.7	8.85	4	0.06
	İnternet yok	61	21.3			
	Toplam	286	100.0			
45	İnternet var	227	79.1	6.28	4	0.18
	İnternet yok	60	20.9			
	Toplam	287	100.0			

Tablo 10'un devamı

46	İnternet var	226	79.0	2.37	4	0.67
	İnternet yok	60	21.0			
	Toplam	286	100.0			
47	İnternet var	224	78.6	5.92	4	0.21
	İnternet yok	61	21.4			
	Toplam	285	100.0			
48	İnternet var	224	78.9	6.15	4	0.19
	İnternet yok	60	21.1			
	Toplam	284	100.0			
49	İnternet var	226	78.7	7.92	4	0.09
	İnternet yok	61	21.3			
	Toplam	287	100.0			
50	İnternet var	223	78.8	0.66	4	0.96
	İnternet yok	60	21.2			
	Toplam	283	100.0			
51	İnternet var	224	78.6	3.68	4	0.45
	İnternet yok	61	21.4			
	Toplam	285	100.0			
52	İnternet var	223	78.8	5.99	4	0.20
	İnternet yok	60	21.2			
	Toplam	283	100.0			
53	İnternet var	223	79.1	5.18	4	0.27
	İnternet yok	59	20.9			
	Toplam	282	100.0			
54	İnternet var	225	79.2	0.20	4	1.00
	İnternet yok	59	20.8			
	Toplam	284	100.0			
55	İnternet var	224	78.6	1.34	4	0.85
	İnternet yok	61	21.4			
	Toplam	285	100.0			
56	İnternet var	226	79.0	7.98	4	0.09
	İnternet yok	60	21.0			
	Toplam	286	100.0			
57	İnternet var	227	79.6	1.28	4	0.86
	İnternet yok	58	20.4			
	Toplam	285	100.0			
58	İnternet var	226	78.7	5.17	4	0.27
	İnternet yok	61	21.3			
	Toplam	287	100.0			
59	İnternet var	225	78.7	2.32	4	0.68
	İnternet yok	61	21.3			
	Toplam	286	100.0			
60	İnternet var	226	78.7	2.77	4	0.60
	İnternet yok	61	21.3			
	Toplam	287	100.0			

Tablo 10'un devamı

61	İnternet var	224	78.6	2.62	4	0.62
	İnternet yok	61	21.4			
	Toplam	285	100.0			
62	İnternet var	224	78.6	0.59	4	0.96
	İnternet yok	61	21.4			
	Toplam	285	100.0			
63	İnternet var	223	78.5	2.05	4	0.73
	İnternet yok	61	21.5			
	Toplam	284	100.0			
64	İnternet var	222	78.7	1.50	4	0.83
	İnternet yok	60	21.3			
	Toplam	282	100.0			
65	İnternet var	217	79.2	7.56	4	0.11
	İnternet yok	57	20.8			
	Toplam	274	100.0			
66	İnternet var	223	79.1	8.00	4	0.09
	İnternet yok	59	20.9			
	Toplam	282	100.0			
67	İnternet var	223	78.8	2.40	4	0.66
	İnternet yok	60	21.2			
	Toplam	283	100.0			
68	İnternet var	222	78.4	11.37	4	*0.02
	İnternet yok	61	21.6			
	Toplam	283	100.0			
69	İnternet var	223	78.5	4.33	4	0.36
	İnternet yok	61	21.5			
	Toplam	284	100.0			
70	İnternet var	222	78.4	4.75	4	0.31
	İnternet yok	61	21.6			
	Toplam	283	100.0			
71	İnternet var	215	78.5	1.71	4	0.79
	İnternet yok	59	21.5			
	Toplam	274	100.0			
72	İnternet var	223	79.4	2.86	4	0.58
	İnternet yok	58	20.6			
	Toplam	281	100.0			
73	İnternet var	223	78.5	0.72	4	0.95
	İnternet yok	61	21.5			
	Toplam	284	100.0			
74	İnternet var	222	78.7	3.63	4	0.46
	İnternet yok	60	21.3			
	Toplam	282	100.0			
75	İnternet var	223	79.1	1.03	4	0.91
	İnternet yok	59	20.9			
	Toplam	282	100.0			

Tablo 10'un devamı

76	İnternet var	222	78.7	3.17	4	0.53
	İnternet yok	60	21.3			
	Toplam	282	100.0			
77	İnternet var	222	78.4	2.60	4	0.63
	İnternet yok	61	21.6			
	Toplam	283	100.0			
78	İnternet var	224	78.6	9.47	4	0.05
	İnternet yok	61	21.4			
	Toplam	285	100.0			
79	İnternet var	224	78.9	2.36	4	0.67
	İnternet yok	60	21.1			
	Toplam	284	100.0			
80	İnternet var	224	78.9	3.21	4	0.52
	İnternet yok	60	21.1			
	Toplam	284	100.0			

*p<0.05

Tablo 10'daki sonuçlara göre anlamlı farklılık bulunan anket sorularının frekans dağılımları Tablo 11'de gösterilmiştir.

Tablo 11: Öğrenci Görüşlerinin İnternet İmkanına Göre Değişimine İlişkin Kay-Kare Bağımsızlık Testi Sonuçlarında Anlamlı Farklılık Bulunan Anket Sorularındaki Frekans Dağılımları

8.soru		8.Ders kitapları zamanında <u>gönderilmemektedir.</u>					Toplam
		Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	
İnternet var	İnternet var	36	64	47	29	51	227
	İnternet yok	8	12	8	18	14	60
Toplam		44	76	55	47	65	287
$\chi^2= 11.36, sd= 4, p=0.02$							
19.soru		19. Derslere eğitim yazılımları ile katkı sağlanmaktadır.					Toplam
		Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	
İnternet var	İnternet var	33	44	53	61	36	227
	İnternet yok	7	8	22	21	1	59
Toplam		40	52	75	82	37	286
$\chi^2= 13.09, sd=4, p=0.01$							
20.soru		20. Uygulamalı derslerde bilgisayar laboratuvarı yeterince kullanılmaktadır.					Toplam
		Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	
İnternet var	İnternet var	57	26	29	61	56	229
	İnternet yok	10	3	20	13	13	59
Toplam		67	29	49	74	69	288
$\chi^2= 16.94, sd=4, p=0.00$							
42.soru		42. Ders içerikleri mezuniyet sonrası iş imkanı sağlayabilecek şekildedir.					Toplam
		Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	
İnternet var	İnternet var	27	41	54	61	43	226
	İnternet yok	11	9	24	15	2	61
Toplam		38	50	78	76	45	287
$\chi^2= 13.58, sd=4, p=0.01$							

Tablo 11'in devamı

68.soru		68.Kayıt işlemlerimi internet üzerinden yapmakta zorluk çekmekteyim.					Toplam
		Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	
İnternet var	İnternet var	28	57	51	48	38	222
	İnternet yok	2	10	23	11	15	61
Toplam		30	67	74	59	53	283

$\chi^2 = 11.37, sd = 4, p = 0.02$

Tablo 10 ve Tablo 11 incelendiğinde aşağıdaki sonuçlar çıkmaktadır:

İnternet imkanı değişkeni ile 8.sorudaki “Ders kitapları zamanında gönderilmemektedir” ifadesi, χ^2 çözümlemesine göre $p < 0.05$ düzeyinde birbirine bağımlıdır. İnternet imkanı olan öğrenciler en çok “katılıyorum” seçeneğini işaretlerken, internet imkanı olmayan öğrencilerin en çok “katılmıyorum” seçeneğini işaretledikleri görülmektedir. Frekans dağılımları yakın değerler içerdiğinden, Mann Whitney U testindeki sıra ortalamalarına bakıldığında internet imkanı olmayan öğrencilerin sıra ortalamasının (158.43) internet imkanı olan öğrencilerin sıra ortalamasına göre (140.19) daha büyük olduğu görülür. Buna göre internet imkanı olmayan öğrencilerin ders kitaplarını zamanında göndermeme görüşüne daha çok katıldıkları söylenebilir. Korelasyona bakıldığında, Somers'd değeri düşük (0.07) olduğu için pozitif yöndeki ilişki zayıftır.

İnternet imkanı değişkeni ile 19.sorudaki “Derslere eğitim yazılımlarıyla katkı sağlanmaktadır” ifadesi, χ^2 çözümlemesine göre $p < 0.05$ düzeyinde birbirine bağımlıdır. İnternet imkanı olan öğrenciler en çok “katılmıyorum” seçeneğini işaretlerken, internet imkanı olmayan öğrencilerin en çok “kısmen katılıyorum” seçeneğini işaretledikleri görülmektedir. Mann Whitney U testindeki sıra ortalamalarına bakıldığında internet imkanı olan öğrencilerin sıra ortalamasının (144.75) internet imkanı olmayan öğrencilerin sıra ortalamasına göre (138.68) daha büyük olduğu görülür. Buna göre internet imkanı olan öğrencilerin derslere eğitim yazılımları ile katkı sağlandığı görüşüne daha çok katıldıkları

söylenbilir. Korelasyona bakıldığında, Somers'd değeri düşük (-0.02) olduğu için negatif yöndeki ilişki zayıftır.

İnternet imkanı değişkeni ile 20.sorudaki “Uygulamalı derslerde bilgisayar laboratuvarı yeterince kullanılmaktadır” ifadesi, χ^2 çözümlemesine göre $p < 0.05$ düzeyinde birbirine bağımlıdırlar. İnternet imkanı olan öğrenciler en çok “katılmıyorum” seçeneğini işaretlerken, internet imkanı olmayan öğrencilerin en çok “kısmen katılıyorum” seçeneğini işaretledikleri görülmektedir. Mann Whitney U testindeki sıra ortalamalarına bakıldığında internet imkanı olmayan öğrencilerin sıra ortalamasının (147.13) internet imkanı olan öğrencilerin sıra ortalamasına göre (143.82) daha büyük olduğu görülür. Buna göre internet imkanı olmayan öğrencilerin uygulamalı derslerde laboratuvarların yeterince kullanıldığı görüşüne daha çok katıldıkları söylenebilir. Korelasyona bakıldığında, Somers'd değeri düşük (0.01) olduğu için pozitif yöndeki ilişki zayıftır.

İnternet imkanı değişkeni ile 42.sorudaki “Ders içerikleri mezuniyet sonrası iş imkanı sağlayabilecek şekildedir” ifadesi, χ^2 çözümlemesine göre $p < 0.05$ düzeyinde birbirine bağımlıdırlar. İnternet imkanı olan öğrenciler en çok “katılmıyorum” seçeneğini işaretlerken, internet imkanı olmayan öğrencilerin en çok “kısmen katılıyorum” seçeneğini işaretledikleri görülmektedir. Buna rağmen, Mann Whitney U testindeki sıra ortalamalarına bakıldığında internet imkanı olan öğrencilerin sıra ortalamasının (149.93) internet imkanı olmayan öğrencilerin sıra ortalamasına göre (122.02) daha büyük olduğu görülür. Buna göre internet imkanı olan öğrencilerin ders içeriklerinin iş imkanı sağlayabilecek şekilde olduğu görüşüne daha çok katıldıkları söylenebilir. Korelasyona bakıldığında, Somers'd değeri düşük (-0.12) olduğu için negatif yöndeki ilişki zayıftır.

İnternet imkanı değişkeni ile 68.sorudaki “Kayıt işlemlerini internet üzerinden yapmakta zorluk çekmekteyim” ifadesi, χ^2 çözümlemesine göre $p < 0.05$ düzeyinde birbirine bağımlıdırlar. İnternet imkanı olan öğrenciler en çok “katılıyorum” seçeneğini işaretlerken, internet imkanı olmayan öğrencilerin en çok “kısmen katılıyorum” seçeneğini işaretledikleri görülmektedir. Buna rağmen, Mann Whitney U testindeki sıra ortalamalarına bakıldığında internet imkanı olmayan öğrencilerin sıra ortalamasının (161.16) internet imkanı olan öğrencilerin sıra ortalamasına göre (136.74) daha büyük olduğu görülür. Buna

göre internet imkanı olmayan öğrencilerin internetten kayıt işlemlerinde zorluk çektikleri görüşüne daha çok katıldıkları söylenebilir. Korelasyona bakıldığında, Somers'd değeri düşük (0.10) olduğu için pozitif yöndeki ilişki zayıftır.

4.1. 5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın beşinci alt problemi olan “Mesleki Açık Öğretim Lisesi Bilişim Teknolojileri alanında öğrenim gören öğrencilerin aldıkları eğitimin etkililiğine yönelik görüşleri bilgisayar imkanlarına göre değişmekte midir?” problemine ilişkin olarak öğrencilerin aldıkları eğitimin cinsiyete ilişkin değişimini ortaya koymak için veriler analiz edilmiş ve sonuçlar Tablo 12’de gösterilmiştir:

Tablo 12: Anket Sorularına Göre Öğrenci Görüşlerinin Bilgisayar İmkânına Göre Değişimine İlişkin Kay-Kare Bağımsızlık Testi Sonuçları

Soru No	Bilgisayar İmkânı	f	%	χ^2	sd	P
1	Bilgisayarı var	240	84.8	2.11	4	0.72
	Bilgisayarı yok	43	15.2			
	Toplam	283	100.0			
2	Bilgisayarı var	240	84.8	0.52	4	0.97
	Bilgisayarı yok	43	15.2			
	Toplam	283	100.0			
3	Bilgisayarı var	241	84.9	5.53	4	0.24
	Bilgisayarı yok	43	15.1			
	Toplam	284	100.0			
4	Bilgisayarı var	239	84.8	1.36	4	0.85
	Bilgisayarı yok	43	15.2			
	Toplam	282	100.0			
5	Bilgisayarı var	239	85.1	0.92	4	0.92
	Bilgisayarı yok	42	14.9			
	Toplam	281	100.0			
6	Bilgisayarı var	239	84.8	3.73	4	0.44
	Bilgisayarı yok	43	15.2			
	Toplam	282	100.0			
7	Bilgisayarı var	237	84.6	3.59	4	0.47
	Bilgisayarı yok	43	15.4			
	Toplam	280	100.0			
8	Bilgisayarı var	238	84.7	2.86	4	0.58
	Bilgisayarı yok	43	15.3			
	Toplam	281	100.0			
9	Bilgisayarı var	238	84.7	1.42	4	0.84
	Bilgisayarı yok	43	15.3			
	Toplam	281	100.0			
10	Bilgisayarı var	237	84.6	2.96	4	0.57
	Bilgisayarı yok	43	15.4			
	Toplam	280	100.0			
11	Bilgisayarı var	240	84.8	5.63	4	0.23
	Bilgisayarı yok	43	15.2			
	Toplam	283	100.0			
12	Bilgisayarı var	237	84.6	6.86	4	0.14
	Bilgisayarı yok	43	15.4			
	Toplam	280	100.0			
13	Bilgisayarı var	236	84.6	0.87	4	0.93
	Bilgisayarı yok	43	15.4			
	Toplam	279	100.0			
14	Bilgisayarı var	237	84.6	3.41	4	0.49
	Bilgisayarı yok	43	15.4			
	Toplam	280	100.0			
15	Bilgisayarı var	235	84.5	6.67	4	0.15
	Bilgisayarı yok	43	15.5			
	Toplam	278	100.0			

Tablo 12'nin devamı

16	Bilgisayarı var	235	84.8	3.35	4	0.50
	Bilgisayarı yok	42	15.2			
	Toplam	277	100.0			
17	Bilgisayarı var	237	84.6	11.83	4	*0.02
	Bilgisayarı yok	43	15.4			
	Toplam	280	100.0			
18	Bilgisayarı var	242	84.9	4.58	4	0.33
	Bilgisayarı yok	43	15.1			
	Toplam	285	100.0			
19	Bilgisayarı var	238	85.0	6.95	4	0.14
	Bilgisayarı yok	42	15.0			
	Toplam	280	100.0			
20	Bilgisayarı var	240	85.1	12.77	4	*0.01
	Bilgisayarı yok	42	14.9			
	Toplam	282	100.0			
21	Bilgisayarı var	242	84.9	6.24	4	0.18
	Bilgisayarı yok	43	15.1			
	Toplam	285	100.0			
22	Bilgisayarı var	241	84.9	0.90	4	0.93
	Bilgisayarı yok	43	15.1			
	Toplam	284	100.0			
23	Bilgisayarı var	237	84.9	3.38	4	0.50
	Bilgisayarı yok	42	15.1			
	Toplam	279	100.0			
24	Bilgisayarı var	238	84.7	3.67	4	0.45
	Bilgisayarı yok	43	15.3			
	Toplam	281	100.0			
25	Bilgisayarı var	237	84.9	8.20	4	0.08
	Bilgisayarı yok	42	15.1			
	Toplam	279	100.0			
26	Bilgisayarı var	240	85.1	10.95	4	*0.03
	Bilgisayarı yok	42	14.9			
	Toplam	282	100.0			
27	Bilgisayarı var	236	84.6	4.75	4	0.31
	Bilgisayarı yok	43	15.4			
	Toplam	279	100.0			
28	Bilgisayarı var	241	85.2	3.44	4	0.49
	Bilgisayarı yok	42	14.8			
	Toplam	283	100.0			
29	Bilgisayarı var	241	84.9	0.77	4	0.94
	Bilgisayarı yok	43	15.1			
	Toplam	284	100.0			
30	Bilgisayarı var	241	84.9	1.18	4	0.88
	Bilgisayarı yok	43	15.1			
	Toplam	284	100.0			

Tablo 12'nin devamı

31	Bilgisayarı var	240	85.4	5.14	4	0.27
	Bilgisayarı yok	41	14.6			
	Toplam	281	100.0			
32	Bilgisayarı var	236	85.2	3.33	4	0.50
	Bilgisayarı yok	41	14.8			
	Toplam	277	100.0			
33	Bilgisayarı var	238	85.6	2.83	4	0.59
	Bilgisayarı yok	40	14.4			
	Toplam	278	100.0			
34	Bilgisayarı var	235	85.8	1.11	4	0.89
	Bilgisayarı yok	39	14.2			
	Toplam	274	100.0			
35	Bilgisayarı var	238	85.0	6.98	4	0.14
	Bilgisayarı yok	42	15.0			
	Toplam	280	100.0			
36	Bilgisayarı var	236	84.9	0.57	4	0.97
	Bilgisayarı yok	42	15.1			
	Toplam	278	100.0			
37	Bilgisayarı var	238	85.0	3.59	4	0.46
	Bilgisayarı yok	42	15.0			
	Toplam	280	100.0			
38	Bilgisayarı var	237	84.9	0.64	4	0.96
	Bilgisayarı yok	42	15.1			
	Toplam	279	100.0			
39	Bilgisayarı var	238	85.3	4.05	4	0.40
	Bilgisayarı yok	41	14.7			
	Toplam	279	100.0			
40	Bilgisayarı var	236	85.2	3.02	4	0.56
	Bilgisayarı yok	41	14.8			
	Toplam	277	100.0			
41	Bilgisayarı var	237	85.6	1.35	4	0.85
	Bilgisayarı yok	40	14.4			
	Toplam	277	100.0			
42	Bilgisayarı var	239	85.1	8.77	4	0.07
	Bilgisayarı yok	42	14.9			
	Toplam	281	100.0			
43	Bilgisayarı var	240	85.1	14.40	4	*0.01
	Bilgisayarı yok	42	14.9			
	Toplam	282	100.0			
44	Bilgisayarı var	238	85.0	8.93	4	0.06
	Bilgisayarı yok	42	15.0			
	Toplam	280	100.0			
45	Bilgisayarı var	239	85.1	22.66	4	0.00
	Bilgisayarı yok	42	14.9			
	Toplam	281	100.0			

Tablo 12'nin devamı

46	Bilgisayar var	239	85.4	4.65	4	0.33
	Bilgisayar yok	41	14.6			
	Toplam	280	100.0			
47	Bilgisayar var	237	84.9	10.76	4	*0.03
	Bilgisayar yok	42	15.1			
	Toplam	279	100.0			
48	Bilgisayar var	237	85.3	5.69	4	0.22
	Bilgisayar yok	41	14.7			
	Toplam	278	100.0			
49	Bilgisayar var	239	85.1	3.15	4	0.53
	Bilgisayar yok	42	14.9			
	Toplam	281	100.0			
50	Bilgisayar var	235	84.8	5.35	4	0.25
	Bilgisayar yok	42	15.2			
	Toplam	277	100.0			
51	Bilgisayar var	237	84.9	0.41	4	0.98
	Bilgisayar yok	42	15.1			
	Toplam	279	100.0			
52	Bilgisayar var	236	85.2	6.10	4	0.19
	Bilgisayar yok	41	14.8			
	Toplam	277	100.0			
53	Bilgisayar var	235	85.1	13.22	4	*0.01
	Bilgisayar yok	41	14.9			
	Toplam	276	100.0			
54	Bilgisayar var	237	85.3	5.86	4	0.21
	Bilgisayar yok	41	14.7			
	Toplam	278	100.0			
55	Bilgisayar var	237	84.9	3.19	4	0.53
	Bilgisayar yok	42	15.1			
	Toplam	279	100.0			
56	Bilgisayar var	238	85.0	8.05	4	0.09
	Bilgisayar yok	42	15.0			
	Toplam	280	100.0			
57	Bilgisayar var	238	85.3	3.64	4	0.46
	Bilgisayar yok	41	14.7			
	Toplam	279	100.0			
58	Bilgisayar var	239	85.1	1.03	4	0.90
	Bilgisayar yok	42	14.9			
	Toplam	281	100.0			
59	Bilgisayar var	238	85.0	6.36	4	0.17
	Bilgisayar yok	42	15.0			
	Toplam	280	100.0			
60	Bilgisayar var	239	85.1	4.64	4	0.33
	Bilgisayar yok	42	14.9			
	Toplam	281	100.0			

Tablo 12'nin devamı

61	Bilgisayar var	235	84.2	0.81	4	0.94
	Bilgisayar yok	44	15.8			
	Toplam	279	100.0			
62	Bilgisayar var	235	84.2	1.58	4	0.81
	Bilgisayar yok	44	15.8			
	Toplam	279	100.0			
63	Bilgisayar var	234	84.2	1.06	4	0.90
	Bilgisayar yok	44	15.8			
	Toplam	278	100.0			
64	Bilgisayar var	234	84.5	3.49	4	0.48
	Bilgisayar yok	43	15.5			
	Toplam	277	100.0			
65	Bilgisayar var	227	84.4	2.40	4	0.66
	Bilgisayar yok	42	15.6			
	Toplam	269	100.0			
66	Bilgisayar var	234	84.8	1.27	4	0.87
	Bilgisayar yok	42	15.2			
	Toplam	276	100.0			
67	Bilgisayar var	233	84.1	1.88	4	0.76
	Bilgisayar yok	44	15.9			
	Toplam	277	100.0			
68	Bilgisayar var	233	84.1	3.19	4	0.53
	Bilgisayar yok	44	15.9			
	Toplam	277	100.0			
69	Bilgisayar var	234	84.2	7.16	4	0.13
	Bilgisayar yok	44	15.8			
	Toplam	278	100.0			
70	Bilgisayar var	233	84.1	3.45	4	0.48
	Bilgisayar yok	44	15.9			
	Toplam	277	100.0			
71	Bilgisayar var	226	83.7	1.65	4	0.80
	Bilgisayar yok	44	16.3			
	Toplam	270	100.0			
72	Bilgisayar var	233	84.7	4.17	4	0.38
	Bilgisayar yok	42	15.3			
	Toplam	275	100.0			
73	Bilgisayar var	234	84.2	2.65	4	0.62
	Bilgisayar yok	44	15.8			
	Toplam	278	100.0			
74	Bilgisayar var	232	84.1	3.26	4	0.52
	Bilgisayar yok	44	15.9			
	Toplam	276	100.0			
75	Bilgisayar var	234	84.8	1.84	4	0.77
	Bilgisayar yok	42	15.2			
	Toplam	276	100.0			

Tablo 12'nin devamı

76	Bilgisayar var	233	84.4	3.02	4	0.56
	Bilgisayar yok	43	15.6			
	Toplam	276	100.0			
77	Bilgisayar var	234	84.2	7.37	4	0.12
	Bilgisayar yok	44	15.8			
	Toplam	278	100.0			
78	Bilgisayar var	235	84.2	2.88	4	0.58
	Bilgisayar yok	44	15.8			
	Toplam	279	100.0			
79	Bilgisayar var	235	84.5	1.16	4	0.88
	Bilgisayar yok	43	15.5			
	Toplam	278	100.0			
80	Bilgisayar var	235	84.5	2.61	4	0.63
	Bilgisayar yok	43	15.5			
	Toplam	278	100.0			

*p<0.05

Tablo 12'deki sonuçlara göre anlamlı farklılık bulunan anket sorularının frekans dağılımları Tablo 13'te gösterilmiştir.

Tablo 13: Öğrenci Görüşlerinin Bilgisayar İmkanına Göre Değişimine İlişkin Kay-Kare Bağımsızlık Testi Sonuçlarında Anlamlı Farklılık Bulunan Anket Sorularındaki Frekans Dağılımları

17.soru		17. İletişim araçlarından yararlanma ile ilgili yeterince bilgilendirme yapılmaktadır.					Toplam
		Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	
Bilgisayar	Var	24	34	73	57	49	237
	Yok	9	11	14	6	3	43
Toplam		33	45	87	63	52	280
$\chi^2 = 11.83, sd=4, p=0.02$							
20.soru		20. Uygulamalı derslerde bilgisayar laboratuvarı yeterince kullanılmaktadır.					Toplam
		Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	
Bilgisayar	Var	61	28	34	61	56	240
	Yok	6	1	14	12	9	42
Toplam		67	29	48	73	65	282
$\chi^2 = 12.77, sd=4, p=0.01$							
26.soru		26. Derslikler bilişim teknolojilerinden yararlanacak şekilde düzenlenmiştir.					Toplam
		Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	
Bilgisayar	Var	36	22	74	65	43	240
	Yok	5	11	9	12	5	42
Toplam		41	33	83	77	48	282
$\chi^2 = 10.95, sd=4, p=0.03$							
43.soru		43. Açık öğretim uygulamasına yeterince özen gösterilmemektedir.					Toplam
		Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	
Bilgisayar	Var	17	39	57	46	81	240
	Yok	10	5	11	9	7	42
Toplam		27	44	68	55	88	282
$\chi^2 = 14.40, sd= 4, p=0.01$							

Tablo 13'ün devamı

47.soru		47.Okuldaki eğitim koşulları iyileştirilmelidir.					Toplam
		Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	
Bilgisayar	Var	12	29	61	69	66	237
	Yok	3	13	8	8	10	42
Toplam		15	42	69	77	76	279
$\chi^2 = 10.76, sd=4, p=0.03$							
53.soru		53. Derslerde öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçları dikkate alınmaktadır.					Toplam
		Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	
Bilgisayar	Var	33	44	54	63	41	235
	Yok	7	4	19	4	7	41
Toplam		40	48	73	67	48	276
$\chi^2 = 13.22, sd=4, p=0.01$							

Tablo 12 ve Tablo 13 incelendiğinde aşağıdaki sonuçlara ulaşılmaktadır:

Bilgisayar imkanı değişkeni ile 17.sorudaki “İletişim araçlarından yararlanma ile ilgili yeterince bilgilendirme yapılmaktadır” ifadesi, χ^2 çözümlemesine göre $p < 0.05$ düzeyinde birbirine bağımlıdırlar. Bilgisayar imkanı olan ve olmayan öğrenciler en çok “kısmen katılıyorum” seçeneğini işaretlemişlerdir. Mann Whitney U testindeki sıra ortalamalarına bakıldığında bilgisayar imkanı olan öğrencilerin sıra ortalamasının (147.33) bilgisayar imkanı olmayan öğrencilerin sıra ortalamasına göre (102.85) daha büyük olduğu görülür. Buna göre bilgisayar imkanı olan öğrencilerin iletişim araçlarından yararlanma ile ilgili bilgi verildiği görüşüne daha çok katıldıkları söylenebilir. Korelasyona bakıldığında, Somers'd değeri düşük (-0.16) olduğu için negatif yöndeki ilişki zayıftır.

Bilgisayar imkanı değişkeni ile 20.sorudaki “Uygulamalı derslerde bilgisayar laboratuvarı yeterince kullanılmaktadır” ifadesi, χ^2 çözümlemesine göre $p < 0.05$ düzeyinde birbirine bağımlıdırlar. Bilgisayar imkanı olan öğrenciler en çok “kesinlikle katılıyorum” ve “katılmıyorum” seçeneklerini işaretlerken, bilgisayar imkanı olmayan öğrencilerin en çok “kısmen katılıyorum” seçeneğini işaretledikleri görülmektedir. Mann Whitney U testindeki sıra ortalamalarına bakıldığında bilgisayar imkanı olmayan öğrencilerin sıra

ortalamasının (152.26) bilgisayar imkanı olan öğrencilerin sıra ortalamasına göre (139.62) daha büyük olduğu görülür. Buna göre bilgisayar imkanı olmayan öğrencilerin derslerde bilgisayar laboratuvarının yeterince kullanıldığı görüşüne daha çok katıldıkları söylenebilir. Korelasyona bakıldığında, Somers'd değeri düşük (-0.04) olduğu için negatif yöndeki ilişki zayıftır.

Bilgisayar imkanı değişkeni ile 26.sorudaki “Derslikler bilişim teknolojilerinden yararlanacak şekilde düzenlenmiştir” ifadesi, χ^2 çözümlemesine göre $p < 0.05$ düzeyinde birbirine bağımlıdırlar. Bilgisayar imkanı olan öğrenciler en çok “kısmen katılıyorum” seçeneğini işaretlerken, bilgisayar imkanı olmayan öğrencilerin en çok “katılmıyorum” seçeneğini işaretledikleri görülmektedir. Mann Whitney U testindeki sıra ortalamalarına bakıldığında bilgisayar imkanı olan öğrencilerin sıra ortalamasının (143.63) bilgisayar imkanı olmayan öğrencilerin sıra ortalamasına göre (129.32) daha büyük olduğu görülür. Buna göre bilgisayar imkanı olan öğrencilerin dersliklerin bilişim teknolojilerinden yararlanacak şekilde düzenlendiği görüşüne daha çok katıldıkları söylenebilir. Korelasyona bakıldığında, Somers'd değeri düşük (-0.05) olduğu için negatif yöndeki ilişki zayıftır.

Bilgisayar imkanı değişkeni ile 43.sorudaki “Açık öğretim uygulamasına yeterince özen gösterilmemektedir” ifadesi, χ^2 çözümlemesine göre $p < 0.05$ düzeyinde birbirine bağımlıdırlar. Bilgisayar imkanı olan öğrenciler en çok “kesinlikle katılmıyorum” seçeneğini işaretlerken, bilgisayar imkanı olmayan öğrencilerin en çok “kısmen katılıyorum” seçeneğini işaretledikleri görülmektedir. Mann Whitney U testindeki sıra ortalamalarına bakıldığında bilgisayar imkanı olan öğrencilerin sıra ortalamasının (146.59) bilgisayar imkanı olmayan öğrencilerin sıra ortalamasına göre (112.39) daha büyük olduğu görülür. Buna göre bilgisayar imkanı olan öğrencilerin açık öğretime gösterilen özenin yetersiz olduğu görüşüne daha çok katıldıkları söylenebilir. Korelasyona bakıldığında, Somers'd değeri düşük (-0.12) olduğu için negatif yöndeki ilişki zayıftır.

Bilgisayar imkanı değişkeni ile 47.sorudaki “Okuldaki eğitim koşulları iyileştirilmelidir” ifadesi, χ^2 çözümlemesine göre $p < 0.05$ düzeyinde birbirine bağımlıdırlar. Bilgisayar imkanı olan öğrenciler en çok “katılmıyorum” seçeneğini işaretlerken, bilgisayar imkanı olmayan öğrencilerin en çok “katılıyorum” seçeneğini işaretledikleri görülmektedir.

Mann Whitney U testindeki sıra ortalamalarına bakıldığında bilgisayar imkanı olan öğrencilerin sıra ortalamasının (143.84) bilgisayar imkanı olmayan öğrencilerin sıra ortalamasına göre (118.32) daha büyük olduğu görülür. Buna göre bilgisayar imkanı olan öğrencilerin eğitim koşullarının iyileştirilmesi gerektiği görüşüne daha çok katıldıkları söylenebilir. Korelasyona bakıldığında, Somers'd değeri düşük (0.09) olduğu için pozitif yöndeki ilişki zayıftır.

Bilgisayar imkanı değişkeni ile 53.sorudaki “Derslerde öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçları dikkate alınmaktadır” ifadesi, χ^2 çözümlemesine göre $p < 0.05$ düzeyinde birbirine bağımlıdırlar. Bilgisayar imkanı olan öğrenciler en çok “katılmıyorum” seçeneğini işaretlerken, bilgisayar imkanı olmayan öğrencilerin en çok “kısmen katılıyorum” seçeneğini işaretledikleri görülmektedir. Mann Whitney U testindeki sıra ortalamalarına bakıldığında bilgisayar imkanı olan öğrencilerin sıra ortalamasının (140.01) bilgisayar imkanı olmayan öğrencilerin sıra ortalamasına göre (129.85) daha büyük olduğu görülür. Buna göre bilgisayar imkanı olan öğrencilerin derslerde öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarının dikkate alındığı görüşüne daha çok katıldıkları söylenebilir. Korelasyona bakıldığında, Somers'd değeri düşük (-0.04) olduğu için negatif yöndeki ilişki zayıftır.

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde Mesleki Açık Öğretim Lisesi Bilişim Teknolojileri alanına yönelik öğrenci görüşlerinin incelendiği araştırmada uygulanan anket verilerinin analiz edilmesi ile ortaya çıkan sonuçlar, çıkan sonuçlarla ilgili öneriler sunulmuştur.

5.1. Araştırma Sonuçları

Araştırmada ortaya çıkan sonuçlar şunlardır:

- 1) Bursa ilinde Mesleki Açık Öğretim Lisesi Bilişim Teknolojileri alanındaki eğitimle ilgili öğrenci görüşleri orta düzeydedir. Öğrenciler genellikle eğitimin olumlu olduğu görüşüne kısmen katılmaktadırlar (Olumsuz sorular ters çevrildiğinde sorulara göre en çok tekrar eden seçenek “kısmen katılıyorum”dur). Bu sonuç, genel olarak öğrencilerin görüşlerine göre eğitimin çok da olumsuz olmadığı sonucunu ortaya çıkarmıştır. Bununla birlikte öğrencilerin bazı sorunları olduğu görülmektedir. Öğrenciler yazılı ve basılı materyaller, bilişim ortamları ve yeterlilikleri, eğitim programlarının nitelikleri ve uygulama süreci, akademik danışmanlık, destek ve diğer hizmetlerle ilgili görüşlerin bulunduğu sorulardaki olumsuz görüşlere katıldıkları görülmektedir (Tablo 4 ve Tablo 5). Açık öğretim uygulamasında çeşitli sorunlar olduğunu ortaya çıkaran başka araştırmalar olmakla birlikte (Çiçek, 2005; Sağlık,

Terlemez ve Öztürk, 2004; Göçmenler, 1997) özellikle Akgünler (2007)'in Meslek Lisesi Bilişim Teknolojileri derslerinin öğretim yöntemi ve ölçme tekniğini değerlendirdiği ve bunların etkili olmadığı sonucunu ortaya koyduğu araştırması dikkati çekmektedir.

- 2) Sorulara göre incelendiğinde, alandaki eğitime yönelik öğrenci görüşleri bayan ve erkek öğrencilere göre farklılık gösterebilmektedir. Bilişim ortamlarının kullanımı, eğitim programlarının nitelikleri ve uygulama süreci, danışmanlık ve destek hizmetleriyle ilgili sorularda anlamlı farklılıklar bulunmuştur (Tablo 6). Buna rağmen Bedel (2006)'in Mesleki Açık Öğretim Lisesi alanında eğitim veren liselerde gerçekleştirdiği araştırmada bayan ve erkek öğrenciler arasında akademik danışmanlık hizmetlerinin etkililiği konusunda anlamlı bir fark bulunamamıştır (Bedel, 2006). Bulunan fark Bilişim Teknolojileri alanına özgü olabilir.
- 3) Alanda bir işte çalışan öğrenciler çalışmayanlara göre eğitim açısından bazı farklı görüşlere sahiptirler. Eğitim programlarının uygulama süreci, akademik danışmanlıkla ilgili sorularda anlamlı farklılıklar bulunmuştur (Tablo 8).
- 4) Alanda interneti olan ve olmayan öğrenciler arasında anlamlı farklılık bulunan sorular vardır. Yazılı ve basılı materyaller, bilişim ortamlarının yeterlilikleri, eğitim programlarının nitelikleri, akademik danışmanlık, destek hizmetleriyle ilgili sorularda internet imkanı değişkeni açısından anlamlı farklılık bulunmuştur (Tablo 10).
- 5) Bilgisayarı olan öğrenciler ve bilgisayarı olmayan öğrenciler arasında yayın yolu ile öğretim ortamları, bilişim ortamları ve yeterlilikleri, eğitim programlarının nitelikleri açısından bazı sorularda anlamlı farklılık bulunmuştur (Tablo 12).

5.2. Öneriler

Araştırmada elde edilen bulgulara ve çıkan sonuçlara göre belli önerilerde bulunulabilir. Bu öneriler şunlardır:

- 1) Araştırmada Bursa ilindeki Mesleki Açık Öğretim Lisesi Bilişim Teknolojileri alanındaki öğrencilerin alandaki eğitimle ilgili görüşleri incelenmiştir. Araştırmanın geçerliliğinin artırılması için araştırma daha geniş bir coğrafi alanda yapılabilir.
- 2) Yazılı ve basılı materyallerin geliştirilmesi ile ilgili çalışmalar yapılabilir. Sınavlarda çıkan sorularla ilgili ayrıntılı cevaplar bulunan kaynaklar hazırlanabilir. Ders kitaplarındaki açıklamalar daha kapsamlı ve öğrenciye uygun verilebilir. Ders kitaplarındaki yazım dilinin kolay anlaşılabilmesi için kitapların arkasına ayrıntılı sözlükler eklenebilir. Ders kitapları görsel öğeler bakımından zenginleştirilebilir. Ders kitaplarının öğrencilere daha kısa sürede ulaştırılabilir. Gerekirse önceden dijital ortamda öğrencilerin adreslerine ulaştırılabilir ve daha erken konulara çalışmaya başlamaları sağlanabilir.
- 3) Bilişim ortamları daha yeterli hale getirilebilir. İnternet ortamına öğrencilerin ulaşabileceği daha fazla destekleyici kaynak konulabilir. Derslere daha fazla eğitim yazılımlarıyla katkı sağlanabilir. Bilgisayar laboratuvarlarının sayısı artırılabilir, laboratuvarlardan öğrencilerin daha fazla saat faydalanması sağlanılmaya çalışılabilir.
- 4) Eğitim programları ve uygulama süreci geliştirilebilir. Program geliştirme uzmanları tarafından daha kapsamlı araştırmalar yapılabilir. Ders saatleri artırılabilir. Alandaki programlar mesleki nitelik açısından incelenebilir. İş dünyasıyla ortak araştırmalar yapılabilir. Derslere iş dünyasından kişilerin katkı sağlaması sağlanabilir. Daha faydalı ödevler verilebilir. Yüz yüze eğitim ders saatleri anket yoluyla öğrenci görüşleriyle belirlenebilir ve dersler daha uygun zamanlara konulabilir.

- 5) Akademik danışmanlık, destek ve diğer hizmetler geliştirilebilir. Bireysel çalışma ve verimli ders çalışma ile ilgili öğrencilere seminerler verilebilir, bu konuda broşürler hazırlanabilir. Seçimlik dersler konusunda öğrencilere çeşitli kaynaklardan bilgilendirme yapılabilir.
- 6) Farklı özellikteki öğrencilerin arasında imkan ve fırsat eşitliği sağlanmaya çalışılabilir. Mesleki Açık Öğretim uygulamasında bayan öğrencilerin sayısı erkek öğrencilere göre oldukça azdır. Örgün öğretimde orta öğretimi tamamlayamamış bayanlara yönelik, mesleki açık öğretim uygulamasının kolaylıkları ile ilgili olarak daha fazla tanıtıcı çalışma yapılabilir. Genellikle akşam saatleri olan ders zamanları hafta sonu sabah ve öğle zamanına alınabilir. Çalışan öğrencilerin alanla ilgili istekleriyle ilgili daha fazla araştırma yapılabilir. Onları destekleyici çalışmalar yapılabilir. Bilgisayar sahibi olmayan ve internet imkanı yeterli olmayan öğrencileri göz önünde bulundurularak; bilgisayar ve internet imkanı sunan ortamlar artırılabilir.
- 7) Öğrencilerin Mesleki Açık Öğretim Lisesi Bilişim Teknolojileri alanındaki eğitimle ilgili olumsuz görüşlerinin nedenlerini daha ayrıntılı olarak ortaya koyacak nitel ve nicel araştırmalar yapılabilir. Öğrenci görüşlerinin neden farklı imkanlara göre farklılık gösterebileceği daha ayrıntılı belirlenebilir ve bunu giderecek önlemler alınabilir.

KAYNAKLAR

Adıyaman, Zehra

2002 Uzaktan Eğitim Yoluyla Yabancı Dil Öğretimi, The Turkish Online Journal Of Educational Technology (TOJET), ISSN: 1303-6521, Volume 1, Issue 1, Article 11, Sakarya

Akgünler, Selim

2007 Meslek Liseleri Bilişim Teknolojileri Derslerinin Öğretim Yöntemleri ve Ölçme Teknikleri Açısından Değerlendirilmesi, Sakarya Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Sakarya

Akpınar, Burhan

2005 Teknik Öğretmen Yetiştirme Sorunu ve Teknik Eğitim Fakültelerinin Geleceği, Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Ankara, Cilt 25 Sayı 1, 259-274

Alkan, Cevat

1987 Açıköğretim “Uzaktan Eğitim Sistemlerinin Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi”, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları No: 157, Ankara

Alkan, Cevat- Doğan, Hıfzı- Sezgin, İlhan

1976 Mesleki ve Teknik Eğitim Prensipleri, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları No: 14813, Ankara

Akpınar, Aişe- Ercan, Hakan

2002 Mesleki ve Teknik Eğitim Sistemi Raporu, Türkiye Ulusal Gözlemevi, Ankara

Assie-Lumumba, N'Dri Therese(Edi)

1976 Cyberspace, Distance Learning, and Higher Education : Old and Emergent Issues of Access, Pedagogy, and Knowledge Production, Brill Academic Publishers, Leiden

Bedel, Yıldızay

2006 Açık Öğretim Lisesi Mesleki Açık Öğretim Programı Akademik Danışmanlık Hizmetlerinin Etkililiğini Değerlendirme, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi),Ankara

Binici, Hanifi- Arı, Necdet

2004 Mesleki ve Teknik Eğitimde Arayışlar, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 24 Sayı 3, Ankara, 383-396

Bulgurcu, Hüseyin- Ertürk, Mustafa Ali

1998 Meslek Yüksek Okullarında Kaliteli Eğitim için Müfredat Programı ile Atölye ve Laboratuvar Uyumluluğu , Mesleki ve Teknik Eğitimde Uluslararası Kalite Konuları Konulu Uluslararası IVETA Konferansı, 31 Ağustos- 2 Eylül 1998, Ankara

Çiçek, Sema

2005 Kız Meslek Lisesi Açık Lise Programı Uygulamalarında Karşılaş Sorunlar ve Çözüm Önerileri (Elazığ, Malatya ve Diyarbakır İlleri Örneği, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Elazığ

Demiray, Uğur- Sağlık, Mediha

2003 Açıköğretim Fakültesi ve Açıköğretim Lisesi Uygulamalarını İçeren Araştırmalara İlişkin Bir Değerlendirme , The Turkish Online Journal Of Educational Technology (TOJET), ISSN: 1303-6521, Volume 2, Issue 4, Article 8, Sakarya

Demiraslan, Yasemin- Koçak Usluel, Yasemin

2005 Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Öğrenme Öğretme Sürecine Entegrasyonunda Öğretmenlerin Durumu, The Turkish Online Journal Of Educational Technology (TOJET), ISSN: 1303-6521, Volume 4, Issue 3, Article 15, Sakarya

Demirci, Hilal Gökçe

2006 Ticaret Meslek ve Anadolu Ticaret Meslek Liseleri Bilgisayar Programcılığı Bölümü Öğrencilerinin İnternete Yönelik Tutumları ile “İnternet ve Ağ Sistemleri” Dersindeki Akademik Başarıları Arasındaki İlişki, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Adana

Digangti, Samuel ve Diğerleri

2002 The Eruditio Project- The Eruditio Project: Evaluation of Internet Training Program for Classroom Teachers, Turkish Online Journal of Distance Education, Volume 3 Number 3, Eskişehir

Dzakiria, Hisham

2005 The Role of Learning Support in Open & Distance Learning: Learners' experiences and perspectives, Turkish Online Journal of Distance Education, Volume 6 Number 2, Eskişehir

EĞİTEK (Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü)

- 2002 Kuruluşunun 10. Yılında Açıköğretim Lisesi ile İlgili Çalışmalar Kaynakçası (1992-2002), Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü Yayınları No: 7, Ankara
- 2003 Açıköğretim Lisesi Sayısal Verileri 2002, Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü Yayınları No: 10, Ankara

Eşme, İsa

- 2007 Türkiye’de Meslek ve Teknik Eğitimin Bugünkü Durumu ve Sorunları, Uluslar arası Mesleki ve Teknik Eğitim Konferansı, Yüksek Öğretim Kurulu Metaksan A.Ş. Basım, Ankara

Göçen, Alparslan

- 2007 Meslek Lisesi Son Sınıf Öğrencilerinin İşletmelerde Gördüğü Temel Beceri Eğitiminin Etkililiğine Yönelik Öğrenci Görüşlerinin İncelenmesi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Kocaeli

Göçmenler, Güzin

- 1997 Açık Öğretim Lisesi Uygulamasında Basılı Materyallerin Değerlendirilmesi (Matematik Ders Kitapları Örneği), Uzaktan Eğitim Dergisi, Ankara, Yaz 1997, 62-65

Gökdağ, Dursun ve Diğerleri

- 2003 Kitap Eleştirisi: 20. Kuruluş Yılında Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sistemi ve Açıköğretim Fakültesi Eğitim Televizyonu, The Turkish Online Journal Of Educational Technology (TOJET), ISSN: 1303-6521, Volume 2, Issue 2, Article 12, Sakarya

Gürbüz, Rıza

- 2001 Meslek Yüksekokulları için Ödevler ve Fırsatlar, II. Ulusal Meslek Yüksek Okulları Sempozyumu, 18-19 Ekim 2001, İstanbul
(01.02.2009 tarihinde <http://cmyo.ankara.edu.tr/~gurbuz/pdf/27.pdf> adresinden indirilmiştir.)

Gürol, Mehmet

- 1997 Fırat Üniversitesi'nde Eğitimde Televizyonun Kullanımı ve Öğrenci Görüşleri, Uzaktan Eğitim Dergisi, Ankara, Yaz 1997, 45-54

Hacıbeyoğlu, Elif Pınar

- 2007 Bilgisayar Bilimleri Eğitimi ve Üniversite Lise İşbirliği, Akademik Bilişim Konferansı, 31 Ocak- 2 Şubat 2007, Kütahya

Hakan, Ayhan

- 1996 Uzaktan Öğretim Yöntemiyle Eğitim Veren Anadolu Üniversitesi Fakültelerinin Tanımı ve Batı Avrupa Açıköğretim Programlarının Değerlendirilmesi, Anadolu Üniversitesi Yayınları No: 915. Açıköğretim Fakültesi Yayınları No: 494, Eskişehir

Hızal, Alişan

- 1983 Uzaktan Öğretim Süreçleri ve Yazılı Gereçler, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları No: 122, Ankara

Hollister, C. David- McGahey, Lawrence- Mehrotra, Chandra

- 2001 Distance Learning- Principles for Effective Design, Delivery an Evaluation, Sage Publications, Thousand Oaks

Holmberg, Berry

- 1989 Theory and Practice of Distance Education, Routledge, London

Hope, Andrea- Guiton, Patrick

2006 Strategies for Sustainable Open and Distance Learning, Routledge, New York

Hussain, Irshad

2007 A Study of Student's Attitude Towards Virtual Education in Pakistan, Turkish Online Journal of Distance Education, Volume 2 Number 2 Article 6, Eskişehir

İşman, Aytekin

1998 "Uzaktan Eğitim" Genel Tanımı Türkiye'de Gelişimi ve Proje Değerlendirmeleri, Değişim Yayınları, Sakarya

İşman, Aytekin- Karşlı, M. Durdu- Gündüz, H.Basri

2002 "Uzaktan Eğitiminin Yönetimi: Bir Model Önerisi", Uluslar arası Katılımlı Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu, Eskişehir

Jain, Kamal Kishore

2003 Managing Virtual Teams in a Virtual University, Turkish Online Journal of Distance Education, Volume 4 Number 1, Eskişehir

Karaman Kepenekçi, Yasemin

2007 Türkiye'de Mesleki ve Teknik Eğitimin Ulusal Dayanakları , Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, Cilt 40 Sayı 1, Ankara, 271-285

Karasar, Niyazi

2003 Bilimsel Araştırma Yöntemi, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara

Karasar, Şahin

- 2004 Eğitimde Yeni İletişim Teknolojileri- İnternet ve Sanal Yüksek Eğitim, The Turkish Online Journal Of Educational Technology (TOJET), ISSN: 1303-6521, Volume 3, Issue 4, Article 16, Sakarya

Kartal, Bilhan

- 2001 Açıköğretim Öğrencilerinin Yabancı Dil Derslerinde Teknoloji Kullanımına İlişkin Görüşleri, Anadolu Üniversitesi Yayınları No 1284, Eskişehir

Kaya, Zeki

- 1996 Uzaktan Eğitimde Ders Kitapları “Açıköğretim Lisesi Örneği”, Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Baskı Atölyesi, Ankara
- 1997 Uzaktan Eğitimde Program Değerlendirme, Uzaktan Eğitim Dergisi, Ankara, Yaz 1997, 29-33
- 2002 Uzaktan Eğitim, Pegama Yayıncılık, Ankara

Kaya, Zeki- Önder, Hasan H.

- 2002 İnternet Yoluyla Öğretimde Ergonomi, The Turkish Online Journal Of Educational Technology (TOJET), ISSN: 1303-6521, Volume 1, Issue 1, Article 8, Sakarya

Kaya, Zeki ve Diğerleri

- 2004 Uzaktan Eğitimin Temelleri Dersindeki Uzaktan Eğitim İhtiyacı Ünitesinin Web Tabanlı Sunumunun Hazırlanması, The Turkish Online Journal Of Educational Technology (TOJET), ISSN: 1303-6521, Volume 3, Issue 3, Article 20, Sakarya

Keegan, Desmond

- 1995 Foundations of Distance Education, Routledge Falmer, New York

Kert, Asiye

2005 Meslek Lisesi Bilgisayar Bölümü Yazılım Atölyesi Derslerinin Eğitim Programlarının Değerlendirilmesi, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Bursa

Killedar, Manoj

2008 Effectiveness of Learning Process Using “Web Technology” in The Distance Learning System, Turkish Online Journal of Distance Education, Volume 9 Number 4 Article 8, Eskişehir

Lionarakis, Antonis- Papademetriou, Demetra

2003 The Quality of the Learning Experience: A Comparative Study Between Open Distance and Conventioanal Education, Turkish Online Journal of Distance Education, Volume 4 Number 2, Eskişehir

Marşap, Akın

1997 Global Yönetim ve İletişim Teknolojilerindeki Yeni Gelişmeler ve Çağdaş Topumlarda UES'nin (Uzaktan Eğitim Sistemleri) Artan Önemi, Uzaktan Eğitim Dergisi, Ankara, Yaz 1997, 10-24

Milli Eğitim Bakanlığı

2000 Metge 2000, Kız Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü, Ankara

Moore, Micheal Grahame- Anderson William G.

2003 Handbook of Distance Education, Lawrence Erlbaum Associates, London

Moore, Micheal Grahame- Kearsley, Greg

1996 Distance education: A system view, Wadsworth Publishing, Boston

Nakos, George E.- Deis, Michael H. – Jourdan, Louis

2002 Students' Perceptions of On-line Courses: An Exploratory Study, Turkish Online Journal of Distance Education, Volume 3 Number 1 Article No 6, 58-66, Eskişehir

Nişancı, Abdullah

1990 Mesleki ve Teknik Eğitimin Milli Eğitim Sistemi İçerisindeki Yapısı Organizasyonu Gelişimi, Ankara, ÇYEGM.

Odabaşı, Ferhan- Sayın, Güler

1997 Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Uygulamalarında Sistem Yaklaşımı, Uzaktan Eğitim Dergisi, Ankara, Yaz 1997, 34-41

Özdener, Nesrin- Sayan, Hamdi

2004 Macromedia Flash Eğitimi Amacı ile Geliştirilen Bir Eğitsel Yazılımın Bütünsel ve Kullanılan Yöntemler Açısından Değerlendirilmesi, The Turkish Online Journal Of Educational Technology (TOJET), ISSN: 1303-6521, Volume 3, Issue 2 ,Article 24, Sakarya

Özdil, İlhan

1985 Uzaktan Eğitim Teknolojisi, Anadolu Üniversitesi Yayınları No: 105, Eskişehir

Özkahveci, Özden

2001 AÖL Mesleki Açıköğretim Programı Öğrencilerinin Akademik Başarılarının Karşılaştırılması, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara

Özkuş, Ali Ekrem

2007 Mesleki ve Teknik Eğitimde e-Öğrenme 1-Sorunlar ve Teknolojiye Dayalı Çözüm Yaklaşımları, Bilişim Kültürü Dergisi, Ankara, 35 sayı: 97 Mayıs 2007

Öztuna, Yılmaz

1978 Büyük Türkiye Tarihi, Ötüken Yayınevi, İstanbul

Perraton, H.D.

2000 Open and Distance Learning in Developing Countries, Routledge, Florence

Posner, Fredric G.

1992 Self-directed Learning: The Missing Ingredient for School reform, Changing Schools, Volume 19 Number 1

Sağlık Terlemez, Mediha – Öztürk, Serap

2004 Etkileşimli Bir Eğitim Televizyonu Uygulaması: Açık Öğretim Fakültesi Canlı TV Yayınları, The Turkish Online Journal Of Educational Technology (TOJET), ISSN: 1303-6521, Volume 3, Issue 4 ,Article 18, Sakarya

Selçuk, Yaşar

1996 Açıköğretim Lisesinde Örgütsel Etkinlik ve İletişim, Türkiye 1. Uluslararası Uzaktan Eğitim Sempozyumu 12-15 Kasım 1996 Bildiriler, Uzaktan Eğitim Vakfı, Ankara, 575-582

Sert, Özay

2007 Mesleki ve Teknik Orta Öğretim Kurumlarında Modüler Öğretim Sisteminin Bilişim Teknolojileri Alanında Uygulanması ve Öğretmen, Öğrenci Açısından Değerlendirilmesi, Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul

Şimşek, Ali

1999 Mesleki Eğitimde Yeniden Yapılanma: 75 Yılda Eğitim, Tarih Vakfı Yayınları, İstanbul

Tait, Alan (Ed.)

1992 Key Issues in Open Learning, Longman, Harlow

Taşçı, Deniz

1996 Uzaktan Eğitim Veren Kurumlarda Toplam Kalite Felsefesinin Uygulanabilirliği, Türkiye 1. Uluslararası Uzaktan Eğitim Sempozyumu 12-15 Kasım 1996 Bildiriler, Uzaktan Eğitim Vakfı, Ankara, 599-605

Tosun, Nilgün

2006 Bilgisayar Destekli ve Bilgisayar Temelli Öğretim Yöntemlerinin, Öğrencilerin Bilgisayar Dersi Başarısı ve Bilgisayar Kullanım Tutumlarına Etkisi:“Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Örneği”, Trakya Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Edirne

Tsolakidis, Costas

2000 Distance Education: A Second in Learning, Turkish Online Journal of Distance Education, Volume 1 Number 1 Article No 2, 12-16, Eskişehir

Tucker, Shelia Y.

2003 A portrait of Distance Learners in Higher Education, Turkish Online Journal of Distance Education, Volume 3 Number 1, Eskişehir

Tuna, Orhan

1973 Türkiye’de Mesleki ve Teknik Eğitim, Ayyıldız Matbaası, Ankara

Turan, Kemal

1992 Mesleki Teknik Eğitimin Gelişmesi ve Mehmet Rüştü Uzel, MEB Yayınları, İstanbul

Tuti, Serpil

2005 Eğitimde Bilişim Teknolojileri Kullanımı Performans Göstergeleri, Öğrenci Görüşleri ve Öz Yeterlilik Algılarının İncelenmesi, Hacettepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara

Uluğ, Feyzi

1997 Orta Öğretimde Uzaktan Eğitim için Model Arayışı, Uzaktan Eğitim Dergisi, Ankara, Yaz 1997, 55-61

Uşun, Salih

2006 Uzaktan Eğitim, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara

Uysal, Nurdoğan

2006 Ticaret Lisesi Öğrencilerinin Staj Eğitimlerinin Mesleki Eğitimlerine ve Staj Yerlerine Etkisi Bir Uygulama, Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Aydın

Ünsür, Ahmet

1998 Mesleki Eğitim ve Mesleğe Yönelme: İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi, Sakarya Üniversitesi Yayınları, Sakarya

Varol, Asaf- Türel, Yalın Kılıç

2003 Çevrimiçi Uzaktan Eğitimde İletişim Modülü, The Turkish Online Journal Of Educational Technology (TOJET), ISSN: 1303-6521, Volume 2, Issue 1, Article 6, Sakarya

Verduin, John R- Clark, Jr. Thomas. A.

1994 Uzaktan Eğitim: Etkin Uygulama Esasları, Anadolu Üniversitesi Basımevi, çev. İ.Maviş, Eskişehir

Warren, Hugh

1971 Mesleki ve Teknik Öğretim- On Ülkenin Bugünkü Uygulamalarının ve Yarına İlişkin Eğitimlerinin Karşılaştırmalı İncelemesi, İstanbul Matbaa Sanat Enstitüsü, çev. Y. Öneray, İstanbul

Willis, Barry (Ed.)

1994 Distance Education- Strategies and Tools, Educational Technology Publications, Englewood Cliffs

Young, Allan E.

2007 A History of Distance Education- Literature Review, Journal of The University College of the Cayman Islands , Volume 1 Number 1

Yılmaz Serpil –Ciğer, Ayşegül

2004 Küreselleşme ve Önlisans Muhasebe Eğitiminde Kalite Arayışı, XXIII. Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumu, 19- 23 Mayıs 2004, Antalya

Zengin, Eyüp- İbrahimov Rövsen

2001 Avrupa Birliği Programları ve Türkiye, Sayıştay Dergisi, Sayı 43, Ankara, Ekim-Aralık 2001

İnternet Kaynakları

- Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı(2009), **Leonardo da Vinci Programı**. 01.02.2009 tarihinde <http://www.ua.gov.tr/index.cfm?action=detay&bid=10> adresinden ulaşılmıştır.
- Mesleki Açık Öğretim Lisesi Müdürlüğü (2008), **Mesleki Açık Öğretim Lisesi**. 22.09.2008 tarihinde www.maol.meb.gov.tr adresinden ulaşılmıştır.
- MEB (2008), **1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu**. 05.11.2008 tarihinde <http://mevzuat.meb.gov.tr/html/88.html> adresinden ulaşılmıştır.
- MEB (2009), **Meslekî ve Teknik Eğitimin Modernizasyonu Projesi**. 01.02.2009 tarihinde <http://projeler.meb.gov.tr> adresinden ulaşılmıştır.
- TARGEV(2009), **Türkiye Tekstil, Hazır Giyim, Deri Sanayi, Teknoloji ve Tasarım Araştırma Geliştirme Vakfı 2007 Yılı Faaliyet Raporu**. 01.02.2009 tarihinde http://www.targev.org.tr/yonet/my_documents/AD6_faaliyet_2007.doc adresinden ulaşılmıştır.
- TDK (2008), **Güncel Türkçe Sözlük**. 09.11.2008 tarihinde <http://www.tdk.gov.tr> adresinden ulaşılmıştır.
- TDK (2008), **Bilim ve Sanat Terimleri Ana Sözlüğü**. 09.11.2008 tarihinde <http://www.tdkterim.gov.tr> adresinden ulaşılmıştır.

EK 1- ANKET**ANKET**

MESLEKİ AÇIK ÖĞRETİM LİSESİ
BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ EĞİTİMİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLER

Değerli Öğrenci,

Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde hazırladığım tez kapsamında eğitiminizdeki sorunları belirlemeye ve bu sorunları çözmeye katkı sağlayacak bir araştırma yapmaktayım. Aşağıdaki soruları cevaplandırarak yaptığım araştırmaya katkı sağlayacaksınız.

Araştırmanın etkili olması için lütfen soruları cevaplandırırken soruları dikkatli bir şekilde okuyarak cevaplayınız. Soruları cevaplandırırken ilgili sorunun karşısında veya altında bulunan durumunuza uygun gelen cevabı (X) işaretiyle işaretleyiniz ya da karalayınız. Lütfen soruları boş bırakmayınız. İsim yazmayınız. Teşekkürler...

Emel ŞENTÜRK

A.KİŞİSEL BİLGİLER:

1. Cinsiyetiniz : Erkek Bayan
2. Bir işte çalışıyor musunuz? : Evet Hayır
3. Evinizde internet var mı? : Evet Hayır
4. Kendinize ait bilgisayarınız var mı? : Evet Hayır
5. Mesleki Açık Öğretim Lisesini tercih nedeniniz?

..... (Lütfen yazınız)

B.MESLEKİ AÇIK ÖĞRETİM BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ EĞİTİMİ						
Cevaplandırmanızı aşağıdaki cevap kategorilerine göre yapınız.						
⑤ Kesinlikle Katılıyorum ④ Katılıyorum ③ Kısmen katılıyorum ② Katılmıyorum ① Kesinlikle Katılmıyorum						
I. YAZILI VE BASILI MATERYALLAR						
		Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
1	Ders kitapları anlamayı kolaylaştıracak şekilde düzenlenmiştir.	⑤	④	③	②	①
2	Ders kitaplarında yeterince başvuru kaynağı <u>bulunmamaktadır.</u>	⑤	④	③	②	①
3	Ders kitaplarındaki değerlendirme bölümünde yeterince alıştırma bulunmaktadır.	⑤	④	③	②	①
4	Sınavlarda çıkan soruların cevapları kitap ve diğer kaynaklarda <u>bulunmamaktadır</u>	⑤	④	③	②	①
5	Ders kitaplarındaki açıklamalar yeterli <u>değildir.</u>	⑤	④	③	②	①
6	Ders kitaplarında yazım dili zor anlaşılmaktadır.	⑤	④	③	②	①
7	Ders kitaplarında görsel öğelere yeterince yer <u>verilmemektedir.</u>	⑤	④	③	②	①
8	Ders kitapları zamanında <u>gönderilmemektedir.</u>	⑤	④	③	②	①
9	Ders kitapları kendi kendine öğrenme biçimine göre düzenlenmiştir.	⑤	④	③	②	①
10	Ders kitapları araştırmaya sevk edicidir.	⑤	④	③	②	①
II. YAYIN YOLU İLE ÖĞRETİM ORTAMLARI						
11	TV programları uygun olmayan zamanlarda yayınlanmaktadır.	⑤	④	③	②	①
12	TV programlarında canlı (naklen) yayınlara yer <u>verilmemektedir.</u>	⑤	④	③	②	①
13	TV programlarında öğretmenler konuları ilgi çekici bir biçimde sunmaktadır.	⑤	④	③	②	①
14	TV programlarında anlatım hızlı verilmektedir.	⑤	④	③	②	①
15	TV ve radyo programları bireysel öğrenme şekline göre <u>düzenlenmemiştir.</u>	⑤	④	③	②	①
16	TV yayınlarında sınavlarda çıkabilecek türde sorular yayınlanmıyor.	⑤	④	③	②	①
17	İletişim araçlarından yararlanma ile ilgili yeterince bilgilendirme yapılmaktadır.	⑤	④	③	②	①
III. BİLİŞİM ORTAMLARI VE YETERLİLİKLERİ						
18	Okuldaki bilgisayarların kalitesi ve modeli yeterli düzeydedir.	⑤	④	③	②	①
19	Derslere eğitim yazılımları ile katkı sağlanmaktadır.	⑤	④	③	②	①
20	Uygulamalı derslerde bilgisayar laboratuvarı yeterince kullanılmaktadır.	⑤	④	③	②	①
21	İnternette yeterli destekleyici hizmet <u>bulunmamaktadır.</u>	⑤	④	③	②	①
22	Çoklu ortam araçları (ses, görüntü vb.) derslerde yeterince kullanılmaktadır.	⑤	④	③	②	①
23	Ders yazılımlarında görüntü kalitesi artırılmalıdır.	⑤	④	③	②	①
24	Okulda internet kullanma imkanı yeterli düzeydedir.	⑤	④	③	②	①
25	Bilgisayar laboratuvarına bakım yapılmalıdır.	⑤	④	③	②	①
26	Derslikler bilişim teknolojilerinden yararlanacak şekilde düzenlenmiştir.	⑤	④	③	②	①
27	Dijital kaynaklara internetten erişim <u>sağlanmamaktadır.</u>	⑤	④	③	②	①
28	Okulda yeterince bilgisayar kullanma imkanı bulunmaktadır.	⑤	④	③	②	①
29	Dersi pekiştirmeyi sağlayan alıştırmalar içeren ders yazılımları bulunmaktadır.	⑤	④	③	②	①
30	Alanda öğrenmeyi kolaylaştırıcı ders yazılımı <u>bulunmamaktadır.</u>	⑤	④	③	②	①

Cevaplandırmanızı aşağıdaki cevap kategorilerine göre yapınız.		Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kisimen Katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
⑤ Kesinlikle Katılıyorum ④ Katılıyorum ③ Kisimen katılıyorum ② Katılmıyorum ① Kesinlikle Katılmıyorum						
III. BİLİŞİM ORTAMLARI VE YETERLİLİKLERİ						
31	Eğitimime katkı sağlayan web ortamları <u>bulunmamaktadır.</u>	⑤	④	③	②	①
32	Bilgisayar laboratuvarı istenilen saatlerde hizmet <u>verememektedir.</u>	⑤	④	③	②	①
33	Arkadaşlarıma internet ortamından ulaşabileceğim bir hizmet <u>bulunmamaktadır.</u>	⑤	④	③	②	①
34	Mesleki Açık Öğretim Lisesi web sitesini yeterli bulmuyorum.	⑤	④	③	②	①
35	İnternet ortamında alanım ile ilgili bilgiler güncel <u>tutulmamaktadır.</u>	⑤	④	③	②	①
IV. EĞİTİM PROGRAMLARININ NİTELİKLERİ VE UYGULAMA SÜRECİ						
36	Derslerin değerlendirme şekilleri dersin özelliğine (içeriğine) uygun değildir.	⑤	④	③	②	①
37	Okulda yüz yüze eğitim dersleri uygun olmayan saatlerde verilmektedir.	⑤	④	③	②	①
38	Ders içerikleri mesleki gelişimime katkı sağlayacak düzeydedir.	⑤	④	③	②	①
39	Derslerde öğretmenler konulara uygun yöntem ve teknikler kullanmaktadırlar.	⑤	④	③	②	①
40	Öğrenciler arası yardımlaşmanın sağlandığı bir ortam <u>bulunmamaktadır.</u>	⑤	④	③	②	①
41	Programdaki konular geniş ve kapsamlıdır.	⑤	④	③	②	①
42	Ders içerikleri mezuniyet sonrası iş imkanı sağlayabilecek şekildedir.	⑤	④	③	②	①
43	Açık öğretim uygulamasına yeterince özen <u>gösterilmemektedir.</u>	⑤	④	③	②	①
44	Bilişim teknolojileri eğitimi mesleki nitelik kazandırmada yeterli <u>değildir.</u>	⑤	④	③	②	①
45	Verilen bilişim teknolojileri eğitimi bireysel çalışmaya katkı sağlamaktadır.	⑤	④	③	②	①
46	Eğitimde bağımsız ya da ekiple proje yapma yeterlilikleri geliştirilmektedir.	⑤	④	③	②	①
47	Okuldaki eğitim koşulları iyileştirilmelidir.	⑤	④	③	②	①
48	Mesleki eğitimde iş dünyasıyla işbirliği sağlanmaktadır.	⑤	④	③	②	①
49	Verilen ödevler gerekli ve faydalıdır.	⑤	④	③	②	①
50	Düzeye uygun öğrenme ortamı sağlanmaktadır.	⑤	④	③	②	①
51	Farklı yaş gruplarındaki kişilerle aynı ortamda ders almayı doğru bulmuyorum.	⑤	④	③	②	①
52	Eğitim programımızın içeriği öğrenci düzeyine uygundur.	⑤	④	③	②	①
53	Derslerde öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçları dikkate alınmaktadır.	⑤	④	③	②	①
54	Dersler kalabalık gruplara verilmektedir.	⑤	④	③	②	①
55	Haftalık ders sayıları yeterlidir.	⑤	④	③	②	①
56	Ders saat ve günlerinin değiştirilmesi gerekir.	⑤	④	③	②	①
57	Öğrenciler arası bilgi paylaşımı imkanı sağlanmalıdır.	⑤	④	③	②	①
58	Yüz yüze verilen derslerime devam etmede sıkıntı yaşamıyorum.	⑤	④	③	②	①
59	Teorik derslerde gösterilen konuları uygulamalı derslerle bütünleştirebilirim.	⑤	④	③	②	①
60	Ders kitabı, TV ve radyo yayınları, bilgisayar ders yazılımları birbirini <u>tamamlamaktadır.</u>	⑤	④	③	②	①

Cevaplandırmanızı aşağıdaki cevap kategorilerine göre yapınız.		Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
⑤ Kesinlikle Katılıyorum ④ Katılıyorum ③ Kısmen katılıyorum ② Katılmıyorum ① Kesinlikle Katılmıyorum						
V. AKADEMİK DANIŞMANLIK, DESTEK VE DİĞER HİZMETLER						
61	Kayıt ve sınav zamanları hakkında yeterince bilgilendirme <u>yapılmamaktadır.</u>	⑤	④	③	②	①
62	Konuların nasıl çalışılacağı ile ilgili yeterince bilgilendirme <u>yapılmamaktadır.</u>	⑤	④	③	②	①
63	Öğrenci görüşleri yönetim tarafından dikkate alınmaktadır.	⑤	④	③	②	①
64	Yeterince rahat bir kütüphane ortamı bulunmaktadır.	⑤	④	③	②	①
65	Kütüphanede yeterince teknolojik imkan <u>bulunmamaktadır.</u>	⑤	④	③	②	①
66	Okulda yüz yüze ders saatlerimde daha fazla güvenlik sağlanmasını istiyorum.	⑤	④	③	②	①
67	Öğretmen desteği sayesinde ilgi düzeyim artmaktadır.	⑤	④	③	②	①
68	Kayıt işlemlerimi internet üzerinden yapmakta zorluk çekmekteyim.	⑤	④	③	②	①
69	Öğrenim için harcanması gereken masraflar fazla gelmektedir.	⑤	④	③	②	①
70	Eğitimde çeşitli anketlerle öğrenci görüşleri dikkate alınmaktadır.	⑤	④	③	②	①
71	Kütüphanelerde ödünç verme işlemi <u>bulunmamaktadır.</u>	⑤	④	③	②	①
72	Danışmanlık hizmeti daha fazla verilmelidir.	⑤	④	③	②	①
73	Sorun ve isteklerimi iletebileceğim e-posta adresi bulunmaktadır.	⑤	④	③	②	①
74	Verimli ders çalışma konusunda yeterince bilgilendirildim.	⑤	④	③	②	①
75	Sınav sonuçları kolay şekilde öğrenilebilmektedir.	⑤	④	③	②	①
76	Seçimlik dersler konusunda yeterince bilgi sahibi değilim.	⑤	④	③	②	①
77	Halk Eğitim Merkezi Müdürlüklerinin hizmetlerini yeterli bulmaktayım.	⑤	④	③	②	①
78	İhtiyaç duyduğumda okula kolayca <u>ulaşamamaktayım.</u>	⑤	④	③	②	①
79	Okuldan istediğim belgeleri zamanında alabilmekteyim.	⑤	④	③	②	①
80	Okulumla ilettiğim öneri ve isteklere zamanında cevap alabilmekteyim.	⑤	④	③	②	①

Cevapladığınız için tekrardan teşekkürler...

EK 2- İZİN BELGESİ

T.C.
BURSA VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : B.08.4.MEM.4.16.00.07-050 / 5271
Konu : Araştırma İzni

05 SUBAT 2009

VALİLİK MAKAMINA
BURSA

İlgi : M.E.B.na Bağlı Okul ve Kurumlarda Yapılacak Araştırma ve Araştırma Desteğine Yönelik İzin ve Uygulama Yönergesi.

Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencilerinden Emel ŞENTÜRK' ün "Mesleki Açıköğretim Lisesi Bilişim Teknolojileri Alanında Verilen Eğitiminin Etkililiğine Yönelik Öğrenci Görüşlerinin Değerlendirilmesi" konulu tez çalışmasını İlimiz Osmangazi İlçesi Demirtaşpaşa Anadolu Teknik ve Teknik Endüstri Meslek Lisesi, Ali Osman Sönmez Anadolu Teknik Lisesi, Yıldırım İlçesi Yeşilyayla Anadolu Teknik Lisesi, İnegöl İlçesi Dörtçelik Anadolu Teknik Lisesi ve Gemlik İlçesi Anadolu Teknik Lisesi öğrencilerine uygulamak istediği, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü'nün 19/12/2008 tarih ve 350/3288 sayılı yazısı ile bildirilmektedir.

Milli Eğitim Bakanlığına bağlı her tür ve her derecedeki okul ve kurumlarda yapılacak lisans, yüksek lisans, doktora veya doktora üstü araştırma-geliştirme çalışmaları ile Bakanlığın destek verdiği araştırmalar kapsamındaki anket, uygulama, gözlem gibi faaliyetler; bir ili kapsıyorsa izin başvurularının İl Milli Eğitim Müdürlüğüne yapılacağı ilgi yönergede belirtildiğinden Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencilerinden Emel ŞENTÜRK' ün "Mesleki Açıköğretim Lisesi Bilişim Teknolojileri Alanında Verilen Eğitiminin Etkililiğine Yönelik Öğrenci Görüşlerinin Değerlendirilmesi" konulu tez çalışmasını ile ilgili öneri ve veri toplama araçlarının, ilgi Yönerge gereği ilimizde oluşturulan Araştırma Değerlendirme Komisyonu tarafından incelenerek değerlendirilmesi sonucunda, araştırma ile ilgili anketlerin okullardaki eğitim öğretim faaliyetleri aksatılmadan, mühürlü ve imzalı anketlerin aslı okul müdürlüklerince görülerek, gönüllülük esası ve veli izni ile okul müdürlüklerinin gözetim ve sorumluluğunda İlimiz Osmangazi İlçesi Demirtaşpaşa Anadolu Teknik ve Teknik Endüstri Meslek Lisesi, Ali Osman Sönmez Anadolu Teknik Lisesi, Yıldırım İlçesi Yeşilyayla Anadolu Teknik Lisesi, İnegöl İlçesi Dörtçelik Anadolu Teknik Lisesi ve Gemlik İlçesi Anadolu Teknik Lisesi 1.,2.,3. ve 4. sınıf öğrencilerine ilgi Yönerge çerçevesinde uygulanması Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde gereğini olurlarınıza arz ederim.

Atilla GÜLSAR
Milli Eğitim Müdürü

O L U R.

..... / / 2009

Hüseyin EREN

Vali a.

Vali Yardımcısı

Yeni Hükümet Konağı A Blok Osmangazi16050 BURSA
Tel: (0 224)256 70 00/ 148-137 Faks : (0 224) 256 66 80
Ayrıntılı bilgi için irtibat: Kültür Bölümü 137
web:bursameb.gov.tr e-mail:kultur16@meb.gov.tr

EGITIME
%100
DESTEK

EGITIMDE REFORM
Daha aydınlık
gelecek!

ÖZGEÇMİŞ			
Doğum Yılı ve Yeri :	06.12.1984	Kırcaali	
Öğr.Gördüğü Kurumlar :	Başlama Yılı	Bitirme Yılı	Kurum Adı
Lise :	1998	2002	Bursa-Kestel Hasan Coşkun Yabancı Dil Ağırlıklı Lisesi
Lisans :	2002	2006	Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi
Yüksek Lisans :	2007	2009	Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Programları ve Öğretim
Medeni Durum :	Bekar		
Bildiği Yabancı Dil :	İngilizce		
Çalıştığı Kurum (lar) :	Başlama ve Ayrılma Tarihleri	Çalışılan Kurumun Adı	
1.	04.09.2006	Devam ediyor	Bursa- Yıldırım- Hasan Ali Yücel İlköğretim Okulu
Kullandığı Burslar :	TÜBİTAK- BİDEB 2210		
			2009 Emel ŞENTÜRK

